

Media Start **Speakers** Transcript

1. Opening

00:00:13:21 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Dit moet ik doen als 'ie naar het spreekgestoelte gaat hè? Ik open de vergadering. Mag ik uw aandacht. Ik open de vergadering en ik heet u allen hartelijk welkom, zowel de belangstellenden in de zaal of meekijkend met de uitzending elders, beste raadsleden en collegeleden. Op deze dag 30 november kwamen er maar liefst twee prachtige legendarische albums uit, namelijk in 1979 The Wall, van Pink Floyd, en in 1982 Thriller, van Michael Jackson. En, dat zal een fractie deugd doen, en kwam in 2006, alweer 17 jaar geleden, de Partij voor de Dieren in de Tweede Kamer, waarmee dit de allereerste dierenpartij ter wereld werd die het lukte om een plaats in het parlement te bemachtigen. Nogmaals een praktisch puntje, als u gaat spreken, blijft het toch nuttig te herhalen: vergeet uw pas niet naar het spreekgestoelte, of de interruptie microfoon en daarna terug nemen naar uw prachtige zetel. Bericht van verhindering: mevrouw Linda Beimer, D66, Maaïke van Vliet, VVD, Lianne Raat, Partij voor de Dieren, en helaas is onze griffier Anna-Marie Slink ziek, van harte beterschap voor haar en alle andere zieke mensen, zowel uit onze organisatie als daarbuiten, en daarom ziet u vanavond Gerald van Leiden terug op zijn oude stekje. En we gaan er samen met Gerald een mooie avond van maken.

2. Vaststelling Agenda

**Voorzitter
Peter van
der Velden**

De vaststelling van de agenda. Ik heb een aantal voorstellen voor de agenda vanuit diverse commissies, daarna geef ik het woord aan de heer Vos, Partij Sleutelstad, die een voorstel heeft op advies van de Commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid, wordt de behandeling van agendapunt raadsvoorstel 23.0085, verordening tot wijziging van de verordening voor de fysieke leefomgeving Leiden 2020, najaar 2023, met betrekking tot 'houtopstanden bomen', uitgesteld naar een volgende vergadering. Op advies van de Commissie Onderwijs en Samenleving, wordt de behandeling van het agendapunt 26, raadsvoorstel 23.0091, herijking programma Leiden, inclusief 2023-2025, uitgesteld naar een volgende vergadering. Op basis van een nader advies van de Commissie Werk en Middelen, is voorgesteld om agendapunt 27, raadsvoorstel 23.0094, Re-integratieverordening Participatiewet 2023 Leiden, alsnog als hamerstuk te behandelen. Op advies van de Commissie Onderwijs en Samenleving wordt de behandeling van agendapunt 28, raadsvoorstel 23.0105, concept Zienswijze Regiovisie Huiselijk Geweld voor regio Hollands-Midden, uitgesteld naar een volgende vergadering. En op advies van de Commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid wordt agendapunt 30, motie VOD, bescherm het demonstratierecht in Leiden van de agenda afgevoerd, wegens gedane toezeggingen in de commissievergadering. Ik stel vast dat u hiermee kan instemmen? Dan geef ik nu het voorstel aan meneer Vos, Partij Sleutelstad, gaat uw gang.

00:04:06:18 **Thijs Vos**

Ja, hartelijk dank. Mijn voorstel is om de raadsvoorstellen Energiepark en Corantijnstraat als laatste agendapunt te behandelen vanavond, en de reden daarvoor is dat ik de uitkomst van een tweetal ambtelijke toetsingen erg kort voor de vergadering kreeg, en de uitkomst daarvan is dat ik nog een aantal zaken in de amendementen moet verwerken. Daar had ik door het late moment geen tijd meer voor, dus vandaar het verzoek.

00:04:30:09 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Oké. U kan daar mee instemmen? Dan zullen we dat aldus zo doen.

**Voorzitter
Peter van
der Velden**

3. Actualiteit

Actualiteit: er zijn geen aanmeldingen voor dit agendapunt ontvangen.

4. Mededelingen

**Voorzitter
Peter van
der Velden**

Gaan we door naar de volgende punt mededeling. Ik wil graag het woord geven aan de heer Rowaan, als voorzitter van de Vertrouwenscommissie die zich bezig houdt met de zoektocht naar een nieuwe burgemeester voor uw, en onze mooie gemeente Leiden. Ga uw gang.

Ja, raadscollega's, college, de gasten in de zaal natuurlijk, ook een groet aan alle inwoners van Leiden. Hier in de raadzaal heeft iedereen een mooie flyer zien liggen en daar staat op: Leiden zoekt een nieuwe burgemeester. Want daar zijn we druk mee aan de slag als vertrouwenscommissie, de opvolger van de heer Lenferink, we hebben natuurlijk nu een opvolger, maar die is helaas maar tijdelijk, dus wij zoeken een permanente opvolger. Maar wat voor persoonlijkheid moet die burgemeester eigenlijk hebben? En wat moet die burgemeester allemaal kunnen? Daarover bestaan hele verschillende beelden; willen we bijvoorbeeld een echt feestbeest of meer een vergadertijger, die tot diep in de nacht door kan akkeren op die gemeentelijke stukken. Willen we een visionair denker, of juist een hele praktische hands-on fixer? En willen we een echte strenge crimefighter, dus als je hem ziet, hem of haar ziet op straat, dat je denkt van, oe, ik hoop dat ik niets fout heb gedaan. Of wil je iemand die vrolijk groet als je diegene op straat tegenkomt. Dat zijn allemaal verschillende beelden en daarover maken wij een profielschets, waarin we vastleggen wat nou precies die persoonlijkheid moet zijn van de nieuwe burgemeester. En daarvoor halen wij ideeën op uit de hele stad, op heel veel verschillende manieren. Wij als vertrouwenscommissie, de commissie die bezig is met deze zoektocht, wij spreken allerlei stakeholders, allerlei organisaties die dicht bij de burgemeester staan, en straks ook zullen staan. We hebben natuurlijk ook een vragenlijst uitgezet voor alle andere organisaties die deze stad rijk is. En natuurlijk de allerbelangrijkste zou ik willen zeggen; die ervaringen, die ideeën en de wensen van de Leidse inwoners vragen wij uit, ook middels een vragenlijst. Dus voor de inwoners van Leiden is het heel belangrijk om uw mening te laten horen, en die vragenlijst, die kunt u vinden op de website van de gemeenteraad, op doemee.leiden.nl, in de stadskrant, via de sociale media en ook op papier in vele openbare gebouwen. Alle perspectieven zijn van harte welkom. En ik noem ook graag een korte stand van zaken: de vragenlijst die staat nu voor anderhalve week open, we zijn halverwege en we hebben inmiddels 1505 inwoners die hun mening al hebben laten horen, waarvan 67 in het Engels. Want hij is ook beschikbaar natuurlijk in het Engels, voor de Leidenaar die de Nederlandse taal minder machtig is, en er is ook een speciale vragenlijst voor ambtenaren, die is 118 keer inmiddels ingevuld. Aan alle inwoners van Leiden, maar ook alle raadsleden natuurlijk, de vraag om al je contacten aan te sporen, om die vragenlijst in te gaan vullen, want hoe meer respons, hoe beter. En tot 10 december staat de vragenlijst open, dan moeten we dus alle input binnen hebben. Ook nog een speciale oproep aan de organisaties die een speciale vragenlijst voor de organisatie hebben ontvangen; het invullen daarop, dat blijft nog wat achter. Dus ook aan alle leden van onze Leidse organisaties; spoor je bestuur ook aan om die organisatievisie kenbaar te maken via de vragenlijst. Dan is er ook nog zaterdag, aankomende zaterdag, een mooi evenement; dan gaan wij als gemeenteraad ook de straat op, om mensen te wijzen op de enquête en de mogelijkheden die ze daarin hebben. Dat gaan we doen bij de Luifelbaan, bij de Stevensbloem, Kooiplein, Kopermolen en het Diamantplein. En de vertrouwenscommissie komt ook nog eens langs de raadsfracties om daar input op te halen. Tot slot voorzitter, wij hebben er als commissie alle vertrouwen in dat wij straks op 7 maart 2024 een mooie, breed gedragen profielschets vast kunnen stellen in de gemeenteraad, zodat we later volgend jaar ook een nieuwe burgemeester mogen verwelkomen in de stad, met een heel groot draagvlak. Dank u wel.

00:05:12:08

**Rembrandt
Rowaan**

00:09:12:12 **Voorzitter Peter van der Velden** Dank u zeer heer Rowaan. En ook voor u en alle leden van de vertrouwenscommissie, zeker ook al een waarderen woord voor alle inspanningen; het hele proces maakt in ieder geval een uiterst serieuze en gedragen gedegen indruk. Succes en wijsheid, goede folder, dus zegt het voort en haal het op. Dan een andere mededeling: ons heeft het trieste bericht bereikt dat het oud-gemeenteraadslid Sjaak de Coö op 3 november in Leiderdorp is overleden. Tussen 1994 en 2006 was hij zeer actief als duo-lid, raadslid en fractievoorzitter voor de partij LWG/De Groenen. De partij, Leiden Weer Gezellig, Kort voor Leiden, Leiden Weer Gezellig, was de eerste lokale partij die een zetel in deze raad wist te bemachtigen. Na de verkiezingen van 2006 moest hij helaas noodgedwongen afscheid nemen van de raad. De heer De Coö stond bekend om een grote kennis van zaken en ook van zijn stad Leiden. Sjaak werd 82 jaar. Namens het gemeentebestuur van Leiden is een condoleancebrief uitgegaan naar zijn familie en zijn er bloemen verzorgd voor de uitvaart. Wij wensen zijn nabestaanden veel sterkte met dit verlies.

Voorzitter Peter van der Velden **5. Regeling van werkzaamheden** Regeling van werkzaamheden; er zijn geen opmerkingen ontvangen over de regeling van werkzaamheden. Dus ik mag te menen vast te stellen dat dit akkoord is.

Voorzitter Peter van der Velden **6. Ingekomen stukken** De ingekomen stukken; er zijn geen verzoeken binnengekomen om een brief van de lijst van ingekomen stukken te agenderen in de commissie. Dat betekent dat deze ongewijzigd vastgesteld kunnen worden.

Voorzitter Peter van der Velden **7. Vaststelling besluitenlijst van 9 november 2023** De besluitenlijst van 9 november 2000

00:11:03:12 **Maarten de Crom** Voorzitter?

00:11:03:15 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik kijk even. Ja. Gaat uw gang.

00:11:08:18 **Maarten de Crom** Ja, wij hadden wel.

00:11:10:07 **Voorzitter Peter van der Velden** Is dat niet ingekomen?

00:11:11:05 **Maarten de Crom** O ja, wij hadden een verzoek gedaan om die IHP brief te agenderen. Maar ik zie de griffier knikken dat dat de volgende keer komt. Oké, helder.

HAMERSTUKKEN

Voorzitter Peter van der Velden **8. RV 22.0023 Intrekken Verordening Individuele Studietoelage Participatiewet 2015** Dan kom ik bij de hamerstukken. Ik heb een aantal hamerstukken, 8, het raadsvoorstel 220023, het intrekken verordening individuele studietoelage Participatiewet 2015, betreft: per abuis is dit raadsvoorstel tot intrekking van de verordening niet eerder door uw raad behandeld en vastgesteld. Dat is terecht recent opgemerkt en daarom handelen we het raadsvoorstel nu af als hamerstuk, met dank aan een ieder voor het begrip en de medewerking. De verordening is van rechtswege reeds vervallen als gevolg van de inwerkingtreding van landelijke wetgeving voor de individuele studietoelage per 1 april 2022; de raad moet de intrekking formeel nog vaststellen, waarna publicatie van de intrekking op

de website van de overheid kan plaatsvinden. U kunt daar mee instemmen?

9. RV 23.0077 Verordening tot wijziging van de Verordening Bekostiging Leerlingenvervoer 2022 (1e wijziging)

**Voorzitter
Peter van
der Velden**

Dan gaan we naar 9, raadsvoorstel 230077, verordening tot wijziging van de verordening bekostiging leerlingenvervoer 2022, eerste wijziging, betreft: de raad wordt voorgesteld om de verordening tot wijziging van de verordening bekostiging leerlingenvervoer Leiden 2022 vast te stellen.

11. RV 23.0096 Herziene samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio

**Voorzitter
Peter van
der Velden**

Dan 11: raadsvoorstel 230096, de herziene Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023, Leidse regio. De raad wordt voorgesteld om toestemming te geven tot het treffen van de Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023 Leidse regio. U kunt daarmee instemmen?

12. RV 23.0097 Benoemen nieuw lid Raad van Toezicht Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden

**Voorzitter
Peter van
der Velden**

Dan 12: de benoeming, raadsvoorstel 230097, benoeming nieuw lid Raad van Toezicht Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden. De raad wordt voorgesteld om mevrouw José Tijssen te benoemen tot nieuw lid van de raad van Toezicht Stedelijk Gymnasium Leiden. U kunt daarmee instemmen?

10. RV 23.0095 Herziene samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg 2023 Holland Rijnland

00:13:41:01 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Even een korte schorsing. Dan kom ik eerst terug bij 10: het raadsvoorstel 230095, de herziene Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023 Holland Rijnland. En de raad wordt voorgesteld om toestemming te geven tot het treffen van de Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023 Holland Rijnland. U kunt daarmee instemmen?

13. Belastingverordeningen 2024: RV 23.0098 t/m RV 23.0103

**Voorzitter
Peter van
der Velden**

Dan ga ik naar de belastingverordeningen 2024, raadsvoorstel 230098 tot en met raadsvoorstel 230103, betreft de diverse veranderingen. De raad wordt voorgesteld om de nieuwe belasting en rechtsverordeningen vast te stellen. In totaal gaat het dit jaar om acht verordeningen en in de volgende raad volgen de laatste twee. Nu is aan de orde: raadsvoorstel 230098; verordening op de heffing en invordering van binnen haven Leiden 2024, raadsvoorstel 230099; verordening op de heffing en invordering van markt en stageld Leiden, 2024, raadsvoorstel 230100; verordening op de heffing en invordering van afvalstoffen heffing Leiden 2024, raadsvoorstel 230101; verordening op de heffing en invordering van rioolheffing Leiden 2024; raadsvoorstel 230102; verordening op de heffing en invordering van precariobelasting Leiden 2024, raadsvoorstel 230103; verordening op de heffing en invordering van leges 2024. Er is gevraagd voor het afleggen van een stemverklaring door de heer Vos bij twee verordeningen en door de heer Krol. Mag ik het woord geven aan de heer Vos. Ga uw gang.

00:16:21:00 **Thijs Vos**

Dank u wel voorzitter. Het afgelopen decennium heeft de gemeente de lasten voor huurders al met meer dan 80% verhoogd, ook voor woningeigenaren waren de lastenverzwaringen fors. Nu volgt de zoveelste lastenverzwaring: afvalstoffenheffing omhoog met 6% en de rioolheffing met 13,7% allemaal om de prestige projecten van het college te betalen. Voorzitter de portemonnee van de gemiddelde Leidenaar is leeg. We stemmen daarom tegen deze absurde lastenverzwaringen.

00:16:53:05 **Pieter Krol**

Dank u heer voorzitter, mijn stemverklaring ziet toe op zowel de afvalstoffenheffing als op de rioolheffing. Het college heeft er aan het begin van de college periode voor gekozen deze lokale heffingen fors te

verhogen. Om twee redenen ben ik daar niet zonder meer voorstander van. In de eerste plaats is er niet gekeken naar manieren om de gemeentelijke uitgaven te beteugelen. Hier hebben we natuurlijk uitgebreid het debat over gevoerd bij de diverse begrotingsbehandelingen en de behandeling van de kaderbrief en twee, er wordt ook geen rekening gehouden met het principe van de vervuiler betaalt, maar zijn er keuzes gemaakt die de ChristenUnie niet op deze manier zou hebben gemaakt en waar we dus inhoudelijk ook niet gelukkig mee zijn. Desalniettemin zijn deze verordeningen uitvoeringen van beleid, dat door een democratische meerderheid wordt gesteund en om die reden zullen we de verordeningen wel steunen omdat die in technische zin in orde zijn.

Voorzitter
00:17:42:00 **Peter van der Velden**

Stemverklaring wordt genomen, aldus.

14. RV 23.0104 Wijziging gemeenschappelijke regeling BSGR 2024

Dan kom ik bij 14: raadsvoorstel 230104, wijziging gemeenschappelijke regeling BSGR 2024, betreft: de raad wordt voorgesteld om geen zienswijzen in te dienen op de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland, waaraan de gemeente Leiden deelneemt. Geen indiening van stemverklaringen, aldus.

Voorzitter
Peter van der Velden

15. RV 23.0107 Verordening afvoer hemelwater en grondwater Gemeente Leiden 2023

Dan 15, vaststelling technische gewijzigde verordening afvoer hemelwater en grondwater gemeente Leiden 2023, betreft: de raad wordt voorgesteld om de gewijzigde verordening afvoer hemelwater en grondwater vast te stellen, zodat deze beter aansluit op de aanstaande omgevingswet en technische correcties verwerkt worden. U kunt daarmee instemmen?

Voorzitter
Peter van der Velden

16. RV 23.0109 Benoeming drie nieuwe leden RvT Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden

Dan 16: wetsvoorstel 230109, benoeming drie nieuwe leden Raad van Toezicht Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden. De raad wordt voorgesteld om de heer Molenaar en mevrouw Van Tubergen en de heer Watervalle te benoemen tot lid van de Raad van Toezicht Scholengroep Leonardo da Vinci te Leiden. U kunt instemmen?

Voorzitter
Peter van der Velden

17. RV 23.0110 1e Begrotingswijziging 2023 Hecht

Dan 17, raadsvoorstel 230110, eerste begrotingswijziging 2023 Hecht: de raad wordt voorgesteld akkoord te gaan met de begrotingswijziging en geen belemmeringen te hebben ten aanzien van deze begrotingswijziging. Er is gevraagd voor het afleggen van een stemverklaring door de heer De Groot, D66 en de heer Theeuwen, de SP. Mag ik de heer De Groot, mevrouw De Groot, excuus, mevrouw De Groot.

Voorzitter
Peter van der Velden

00:19:27:04 **Julia de Groot**

Ja, ik ben mevrouw en ik was hier niet van bewust.

00:19:33:21 **Voorzitter**
Peter van der Velden

Oké. Dan de heer Theeuwen, SP.

00:19:37:22 **Antoine Theeuwen**

Ja, die is er zich wel van bewust. Voorzitter, de SP is het niet oneens met meer geld voor Hecht. Dat is prima, maar we zijn het, we hebben problemen met dat een gedeelte van het geld voor de dekking uit het uit het sociale domein komt en dat zullen wij ter discussie stellen de volgende keer in de commissievergadering, als we de slotwijziging 2023 bespreken, maar voor dit voorstel stemmen wij voor.

18. RV 23.0112 Afgifte definitieve vvgb Schelpenkade 35a

Voorzitter Waarvan akte. Dank u zeer. Dan kom ik bij de afgifte definitieve
Peter van voorbereiding Schelpenkade; de verklaring van geen bedenkingen af te
der Velden geven voor het vervangen van een woonark aan de Schelpenkade.
Behoeftte aan het afleggen van een stemverklaring?

19. RV 23.0113 Benoemingsbesluit leden Welstands- en Monumentencommissie Leiden

Voorzitter Dan kom ik 19, raadsvoorstel 230113, benoemingsbeleid leden
Peter van welstands- en monumentencommissie Leiden. de raad wordt voorgesteld
der Velden om met de ingang van de in werking treden van de Omgevingswet, 1
januari 2024 twee nieuwe leden van de welstands- en
monumentencommissie te benoemen. Daarnaast wordt voorgesteld, met
ingang van die datum twee zittende leden te ontslaan. Een stemverklaring
wordt gevraagd door de heer Van Spronsen, GroenLinks en mevrouw
Jordan D66. Mevrouw Jordan. Ga uw gang.

00:21:04:18 **Antje** Heel mooi dat er ook twee nieuwe leden zijn gevonden die zich bereid
Jordan hebben gevonden om onze welstandscommissie te versterken en wij
hopen dat de nieuwe commissie moedig voorwaarts gaat richting een
duurzamere toekomst, ook voor monumenten.

Voorzitter
00:21:15:14 **Peter van** Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van Spronsen, GroenLinks.
der Velden

Voorzitter Dank u wel voorzitter. Met de invoering van de Omgevingswet op 1
Peter van januari gaat de Welstands- en monumentencommissie over in de
der Velden Adviescommissie Omgevingskwaliteit. De raad heeft vorig jaar het college
gemandateerd de leden hiervan te benoemen en daarbij had de raad de
wens dat de commissie diverser zou worden, zowel qua achtergrond als
inhoudelijk specialisme. En GroenLinks is blij dat de wethouder met de
benoeming van deze twee nieuwe leden tegemoet komt aan de wens van
de raad, en daarom stemmen we graag in met dit voorstel.

00:21:20:01 **Ivo van**
Spronsen

27. RV 23.0094 Re-integratieverordening Participatiewet 2023 Leiden

Voorzitter Dank u zeer. Daarmee akkoord van uw raad. Dan kom ik bij 27, voorstel
Peter van 230094; re-integratie verordening, Participatiewet 2023 Leiden. Dit
der Velden voorstel staat al op de agenda, maar is hier als punt 27 maar 'ns hier
ingevoegd, aangezien bij het vaststellen van de agenda, punt 2, is
besloten dit voorstel alsnog als hamerstuk te behandelen. Behoeftte tot
afleggen van stemverklaringen zijn er niet, akkoord.

00:21:47:23 **Peter van**
der Velden

BESPREEKSTUKKEN

22. RV 23.0081 Delegatiebesluit Omgevingsplan Leiden 2023

Voorzitter Dan kom ik bij 22, raadsvoorstel 230081, delegatiebesluit omgevingsplan
Peter van Leiden 2023. De raad wordt voorgesteld om een delegatiebesluit te
der Velden nemen, op basis waarvan onder de Omgevingswet delen van het
omgevingsplan gedelegeerd worden aan het college van Burgemeester
en Wethouders. D'r zijn een aantal sprekers en ik begin met de heer Van
Spronsen, GroenLinks. Gaat uw gang. Ga je gang.

Voorzitter Dank u wel voorzitter. Na 15 jaar lijkt het er dan eindelijk op; op 1 januari
Peter van gaat de omgevingswet toch worden ingevoerd. Het verandert de wijze
der Velden waarop we ruimtelijke ordening in dit land gaan regelen voor zeker 50
jaar; dat vraagt om een goede startpositie van de raad, zodat ze haar
kaderstellende, controlerende en democratische rol optimaal en maximaal
kan benutten. In Leiden hebben we veel ambities op een klein
grondgebied, zoals meer woningen bouwen, onze historische stad
beschermen, groen en water en biodiversiteit versterken, gezondheid
bevorderen en de levendigheid en leefbaarheid in evenwicht houden. En
al deze ambities hebben we als raad vervat in de kaders, zoals de
Omgevingswet, Omgevingsvisie 2040. En dan wil ik heel graag door naar
het volgende stuk van mijn tekst, maar hij houdt er gewoon mee op. Lang
leve de scrollapparaten. Sommige mensen zeggen dat papier beter is; ik

00:23:23:18 **Ivo van**
Spronsen

- geloof dat ze gelijk hebben. Ja voorzitter, dat levert wel een probleem want hij doet echt helemaal niks.
- 00:24:46:11 **Voorzitter Peter van der Velden** Gaan we door naar de tweede spreker, gaat u kijken of het u lukt. Dan, de heer Leest.
- 00:24:58:09 **Ivo van Spronsen** Ja dat kan in de tweede termijn?
- 00:25:00:07 **Voorzitter Peter van der Velden** Ja, ik probeer, ik kan ook vragen of de heer Van Spronsen
- 00:25:14:21 **Voorzitter Peter van der Velden** Nou, gaat u verder.
- 00:25:21:00 **Ivo van Spronsen** Dank u wel voorzitter. Ja, het is toch handig als je overlegt hebt met collega's en nu is de vraag, misschien dat ik een bril nodig heb, maar dat is een ander verhaal. Toch kan het zijn dat ruimtelijke plannen in de stad fors afwijken van eerder democratisch vastgestelde kaders, of binnen een plan verschillende kaders met elkaar botsen. GroenLinks vindt het belangrijk dat de gemeenteraad deze kaders dan tegen elkaar afweegt en hierover beslist. Juist ter bescherming van de kwetsbare waarden zoals natuur, gezondheid en cultureel erfgoed. GroenLinks dient daarom bij dit raadsvoorstel twee wijzigingsvoorstellen en een motie in. Allereerst een wijziging op het raadsvoorstel om het delegatiebesluit ieder jaar gezamenlijk te evalueren, waarbij het college jaarlijks in ieder geval een overzicht van besluiten opstelt die het college via delegatie heeft genomen, zo houden we tijdens de invoeringsfase van de Omgevingswet als raad vinger aan de pols en kunnen bijsturen als dit nodig blijkt. Dit voorstel wordt mede ingediend door de ChristenUnie. Ten tweede stelt onze fractie voor om artikel 8, o nee, artikel 1 lid 8 te schrappen uit het voorstel dat gaat over de delegatie bij het aanwijzen van karakteristieke panden. Ook onze motie gaat over het aanwijzen van cultureel erfgoed. De motie verzoekt het college met een voorstel te komen om de delegatie van het aanwijzen van gemeentelijke monumenten terug te draaien. Onder de Omgevingswet belandden gemeentelijke monumenten namelijk in het Omgevingsplan en het vaststellen van het Omgevingsplan is een raadsbevoegdheid en het beschermen van cultureel erfgoed, zoals karakteristieke panden of gemeentelijke monumenten, gaat dan vaak maar om één of twee panden per voorstel, maar de consequenties ervan van het niet goed beschermen, kunnen enorm zijn. Bij erfgoed is het niet de kwantiteit. maar de unieke kwaliteit die het kwetsbaar maakt. En daarom is het nodig dat de gemeenteraad zelf kan besluiten over het beschermen van cultureel erfgoed. En juist omdat we niet weten hoe de Omgevingswet precies zal uitpakken, voor de rol van de raad, het afwegen van botsende belangen, of het beschermen van kwetsbare waarden, moeten we het zekere voor het onzekere nemen en die beslissingsbevoegdheid bij de raad laten. Dank voorzitter.
- 00:27:37:05 **Voorzitter Peter van der Velden** Dank u wel. De heer Otten. Heeft hij het goed voorgelezen of niet?
- 00:27:39:19 **Martijn Otten** Volgens mij perfect. Ik had een hele praktische vraag; op het moment dat wij als gemeenteraad zelf over die monumenten beslissen, is het dan iets dat gewoon als een hamerstuk langs commissies gaat die we kunnen agenderen, als we er iets mee willen, of bespreken we dat elke keer met inspraak termijnen. Hoe zit dat precies.
- 00:27:56:01 **Voorzitter Peter van der Velden** De heer Van Spronsen.
- 00:27:58:04 **Ivo van Spronsen** Dank voorzitter. Ja, het lijkt mij verstandig om dat als hamerstuk op de raad te zetten, net zoals het benoemen van de leden van een

adviescommissie. Daar gaan we ook niet uitgebreid over inspreken, laat staan over debatteren, maar het is fijn dat we het kunnen, als het nodig is.

00:28:12:24 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Dank u wel meneer Van Spronsen het woord is aan de heer Leest, namens de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

00:28:20:02 **Tom Leest
Voorzitter**

Tweede termijn.

00:28:22:00 **Peter van
der Velden**

Tweede termijn, dan ga ik naar de heer Sandoval Garcia, CDA.

00:28:38:13 **Tobias
Sandoval
Garcia**

Ja, dank u voorzitter, ja heel kort, voorzitter. Volgens mij willen we met de Omgevingswet vooral minder bureaucratie en administratieve rompslomp. De voormalige minister Schultz, had er ook toe opgeroepen om in de geest van de Omgevingswet te handelen en met de verschillende voorstellen ben ik nog wel benieuwd of we nou echt de Leidenaar gaan helpen, of dat we juist weer meer administratieve rompslomp gaan creëren. Dus benieuwd naar de reflectie van het college daarop.

00:29:06:21 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Ik dank u zeer. Ik ga naar de heer Krol, ChristenUnie, nee? Dan geef ik het woord aan de portefeuillehouder, de heer Terpstra.

00:29:42:03 **Wethouder
Julius
Terpstra**

Ja, dank u wel voorzitter. Dank u wel ook voor de inbrengen vanuit de raad. Ja, de Omgevingswet komt eraan, vanaf 1 januari en dat heeft er even een tijdje niet naar uitgezien. We hebben daar heel lang over gesproken, tot op het laatste moment eigenlijk, tot een aantal weken geleden was het nog maar zeer de vraag of daadwerkelijk de Omgevingswet daadwerkelijk in werking zou gaan treden vanaf 1 januari, maar nu, na recente debatten in de Eerste Kamer zouden we toch gewoon met recht, of kunnen we met recht zeggen, dat de Omgevingswet in werking gaat. En dat gaat heel veel veranderen. Ik ben het ook eens met de inbreng vanuit GroenLinks dat dat de ruimtelijke ordening voor de aankomende 50 jaar gaat veranderen. Ik heb, het is ook spannend, zeg ik daar heel eerlijk bij. Wel heb ik vertrouwen in de voorbereidingen die we de afgelopen jaren hebben gedaan, hier bij de gemeente Leiden. Maar ik geef direct toe dat vanaf aankomend jaar veel dingen gaan veranderen en omtrent vergunningverlening en dergelijke wel zaken gaan veranderen. En voor u raad, en voor ons als college, gaan ook zaken veranderen rondom omgevingsplannen, omgevingsvisies en dergelijke. Wat we wel doen, en dat doen we hier eigenlijk met de delegatiebesluiten en daarna met het adviesrecht, is een aantal zaken technisch overzetten en technisch te regelen. Dat doen we zowel bij het delegatiebesluit; het college in het delegatiebesluit krijgt de bevoegdheid om delen van het omgevingsplan vast te stellen; zaken die snelheid behoeven en daar dus ook voor gedelegeerd worden en dat beogen we met dit voorstel. Daar zijn drie voorstellen op ingediend; wijzigingsvoorstellen die ik graag alle drie even bij langs wil lopen. Te beginnen bij het amendement ingediend door GroenLinks, welke verzoekt het college jaarlijks aan de raad een overzicht van alle genomen delegaties besluiten te sturen, en ook jaarlijks te evalueren, uiterlijk tot 2032, het moment dat de Omgevingswet helemaal tot wasdom moet komen. En ja, dus de raad een totaal overzicht te geven, plus een evaluatie. Dat zou het college eigenlijk willen omarmen, ik denk dat het verstandig is, goed is. We zullen allemaal op zoek moeten naar onze rol. Wij als college, maar u ook als raad; in de Omgevingswet is echt beoogd dat de gemeenteraden een kaderstellende rol gaan nemen. Nou, bij de afgelopen begroting hebben we daar ook ondersteuning of financiële middelen voor ondersteuning van uw raad geregeld, bij het delegatie besluit vraagt u om die delegatiebesluiten in z'n totaliteit met u te delen aan het eind van het jaar. Ik denk dat het verstandig is en dat het goed is en kan daarom dit amendement omarmen. Dan het tweede amendement en dat is ook van GroenLinks; dat roept op om artikel 1 lid 8 te schrappen. En dat betreft dan de

karakteristieke panden en daar heeft het college meer moeite mee. Dat gaat ook dan nog meer over een inhoudelijke discussie, over cultureel erfgoed en er zijn een aantal redenen waarom het college eigenlijk dit amendement wil ontraden. Het aanwijzen van een pand als karakteristiek is juridisch ...loos minder ingrijpend dan het toekennen van een monumentale status. U heeft als raad gezegd, een aantal maanden geleden bij het vaststellen van de verordening op de fysieke leefomgeving, dat het vaststellen van een monumentale status echt een uitvoerende taak is. U heeft ook kaderstellende documenten vastgesteld in de erfgoed nota. Daarin zegt u; dat zijn de kaders, toets daarop en zorg dat ja, dus u geeft aan dat, of het vaststellen van die monumenten, dat is een college bevoegdheid. Dus u heeft ook in de fysieke leefomgeving, de verordening op de fysieke leefomgeving dat zelf ook vastgesteld. Dit nu, de karakteristieke panden, is juridisch minder zwaar element. Dus het zou gek zijn om voor die karakteristieke panden wel apart naar de raad toe te gaan, terwijl voor monumenten, wat dus een verstrekkender juridisch instrument is, om dat niet te doen. Dat vindt het college een gekke figuur. Daarnaast hebben we, heeft het ook consequenties voor de workload, dat betekent dat in een drukke commissie Stedelijke Ontwikkeling toch ook al extra voorstellen naar uw raad zouden moeten komen. Plus dat het afgeven van karakteristieke panden, die termijnen, dat kunnen wij nu maar af en toe doen. Op dit moment sparen we al die karakteristieke panden op, en bij een wijziging van een bestemmingsplan, doen wij in één keer die wijziging. Wanneer we delegeren naar het besluit, kunnen we die bescherming, want daar hebben we het over, over karakteristiek pand, kunnen we sneller regelen. Dus het gaat ook om de flexibiliteit. Het gaat om de snelheid, het gaat om het feit dat het minder verstrekkend is en dus in lijn is met uw eerdere vastgestelde verordening op de fysieke leefomgeving, het gaat om de workload, en daarnaast is het ook de vraag of het nu misgaat. De vraag is, we doen dit al een tijdje zo, dus de vraag is of deze wijziging dan daadwerkelijk wat toevoegt. En dat maakt dat ik dit amendement wil ontraden.

- Voorzitter**
00:34:43:19 **Peter van der Velden** De heer Van Spronsen.
- 00:34:46:01 **Ivo van Spronsen** Dank u wel voorzitter. Is het op dit moment niet zo dat de raad degene is die de bevoegdheid heeft om dat te doen, terwijl daarover te besluiten.
- Wethouder**
00:34:58:06 **Julius Terpstra** Dat klopt.
- 00:34:58:24 **Ivo van Spronsen** Wethouder.
O, sorry voorzitter. Dat klopt. Op dit moment worden, het aanwijzen van de karakteristieke panden is een raadsbevoegdheid en dat moeten wij doen in de wijziging van het bestemmingsplan. Dat kunnen wij, dus vaak gebeurt het ook dat we de karakteristieke panden moeten opsparen, en wanneer er een natuurlijk moment is om een bestemmingsplan te wijzigen we dat in één keer meenemen. Dat komt, waarom doen we dat? Waarom doen we dat niet sneller? Dat komt omdat, bij een wijziging van een bestemmingsplan er plenty onderzoeken gedaan moeten worden. U kent het wel; windhinder, verkeersonderzoek, al die zaken, dus ja dat kost tijd. Dat vergt tijd en daarom moeten we op een natuurlijk moment wachten; op het moment dat we het delegeren naar het college, kunnen we die beschermde status van een karakteristiek pand eerder aan zo'n pand geven, en daarom is in dit voorstel gezegd van nou, maak dat nou een bevoegdheid voor het college en daarom is voorgesteld om dit te delegeren naar het college.
- 00:34:59:09 **Wethouder Julius Terpstra**

- Voorzitter**
00:35:54:14 **Peter van der Velden** De heer Van Spronsen.
- 00:35:55:24 **Ivo van Spronsen** Dank voorzitter. Ja, toch valt het me op dat, op dit moment gaat het ook wat dat betreft goed, u zoekt naar een natuurlijk moment, maar de delegering van het aanwijzen van de monumenten is natuurlijk wel al iets wat het college heeft. Nu is mijn vraag, daarbij zou de mogelijkheid van de tijdelijke aanwijzing met spoed, zoals die ook bij monumenten gaat, dan ook van karakteristieke panden kunnen als er de noodzaak toe is, toch?
- Voorzitter**
00:36:31:17 **Peter van der Velden** Wethouder.
- 00:36:33:16 **Wethouder Julius Terpstra** Nou, u heeft zelf gezegd, als raad bij het vaststellen van de verordening op de fysieke leefomgeving, dat heeft u twee maanden geleden gedaan, eind september heeft u gezegd; het aanwijzen van cultureel erfgoed, gaan wij als raad over de kaders, we hebben daarom een erfgoed nota. En toetsen daarvan, en het afgeven van de monumentale status, dat is een college bevoegdheid. Dat heeft u vastgesteld in die verordening op de fysieke leefomgeving. Daar gaat die motie nu ook over, u zegt eigenlijk nu twee maanden later; draai dat terug. Daarvan zegt het college; dat zouden we eigenlijk onverstandig vinden. En dat is dus een juridisch zwaarder middel dan het aanwijzen van karakteristieke panden, karakteristieke panden gaat alleen over de bescherming van het uiterlijk van het pand, en daarin kunnen wij dus ook sneller handelen. Op het moment dat het een collegebevoegdheid is, dus de bescherming van de panden, dat beogen we met dit voorstel, om dat te versnellen, en op het moment dat we daarmee terug moeten naar uw raad, da dan gaat het tijd kosten.
- Voorzitter**
00:37:27:12 **Peter van der Velden** Meneer Van Spronsen.
- 00:37:29:09 **Ivo van Spronsen** Dank u wel voorzitter. Het klopt inderdaad dat we al 2020 hebben besloten, bij het overzetten van de verordening fysieke leefomgeving, dat we die delegatie over deden, want dat hebben we met de bomendeal en cultureel erfgoed gedaan, dus dat is anderhalf jaar geleden. Maar ondertussen zijn we ook anderhalf jaar verder en weten we meer over hoe de Omgevingswet is. Vindt de wethouder het niet verstandig om, als raad, ervoor te zorgen dat je je handen vrij houdt, om juist wendbaar te zijn als raad, om als het mis gaat eventueel dingen te doen, waarbij de spoed aanwijzing uiteraard als uitzondering geldt.
- Voorzitter**
00:38:11:21 **Peter van der Velden** Wethouder.
- 00:38:12:21 **Wethouder Julius Terpstra** Ja, dank u wel voorzitter. Nou dat kan, ik zou eigenlijk, ik zou de heer van Spronsen, willen kijken of we enige vorm van toenadering kunnen vormen, want ik begrijp best, laat ik dat vooropstellen, ik begrijp best dat het zoeken is vanuit de positie van de raad; hoe verhouden we ons tot de Omgevingswet. De Omgevingswet gaat veel meer uit van kaderstellende rol van de raad, maar tegelijkertijd moet het wat mij betreft ook werkbaar blijven, moeten we ook kijken hoe we bijvoorbeeld bij het beschermen van panden, monumentale panden of karakteristieke panden, ook zorgen dat het werkbaar blijft, zodat we snel kunnen handelen. Het is gewoon zo dat als we uw motie uitvoeren, de motie over met een voorstel om al die monumentale panden langs de raad te laten lopen, of het nou hamerstukken zijn of niet, dat gaat meer tijd kosten. In de Omgevingswet zitten ook, termijnen zijn erin opgenomen, acht weken met maximale uitloop voor vier weken. Dat maakt dat we twaalf weken hebben. Die termijnen, daar moeten we aan voldoen. Dus er zijn ook, naast dat er een kaderstellende rol is van uw raad, moeten we ook kijken naar de

praktische kant van dit voorstel. Dus eigenlijk, wat ik aan u zou willen vragen, kijken of u daartoe bereid bent, is bij uw eerdere amendement zegt u; nou maak nou een overzicht van alle delegatie besluiten, zodat wij kunnen zien wat u als raad of als college daarin doet en besluit. En eigenlijk zou ik aan u willen voorstellen om te kijken of we de karakteristieke panden en de monumentale panden daar ook aan kunnen toevoegen, dan kunnen we het eerste jaar, of de eerste anderhalf jaar kijken hoe dat gaat. En dan kunt u daar eventueel, als het niet goed gaat of niet naar uw zin gaat, kunnen we daar, of heeft u de bevoegdheid om dat aan te passen. Zelf ben ik vanuit het college bang dat op het moment, het loopt nu goed, er zijn geen geluiden uit de stad dat dit misgaat. Als we dit nu gaan wijzigen, dan komt er veel af op de commissie Stedelijke Ontwikkeling. Ik denk dat dat niet nodig is, college denkt dat dat niet nodig is en ik zou u eigenlijk willen voorstellen of u de voorstellen zou willen intrekken en willen betrekken bij uw amendement.

- Voorzitter**
00:40:11:19 **Peter van der Velden** Dan meneer Otten.
- 00:40:16:23 **Martijn Otten** Dank voorzitter. Ja, twee korte vragen ik me ik begrijp de redenering van het college. Stel nou dat deze, dit amendement, de motie niet wordt aangenomen, twee vragen. Eén, kunnen we dan over een aantal jaar zeggen, nou we zijn toch niet helemaal tevreden met hoe dit gaat, we passen dit nu alsnog aan en leggen het wel weer bij de raad neer. En ten tweede, als wij over een jaar zeggen, nou maar dit pand voelt, willen we eigenlijk ook graag aan die monumentale, of karakteristieke status geven, kunnen we die oproep dan ook bij het college neerleggen als we dat.
- 00:40:40:09 **Voorzitter**
Peter van der Velden Wethouder.
- 00:40:41:09 **Wethouder**
Julius Terpstra Dank u wel voorzitter. U kunt die oproep altijd bij het college neerleggen en u kunt het delegatiebesluit altijd aanpassen of intrekken, dus dat is uw bevoegdheid. U delegeert een aantal bevoegdheden aan ons, als college, daar gaan wij mee aan de slag, met de kaders die u als raad aan ons geeft, en op het moment dat u zegt, we willen dat anders, of we willen dat delegatiebesluit anders inrichten of intrekken, dan is dat helemaal aan uw raad om dat te doen. Dat kan op elk moment. Het enige wat wij proberen te doen en ik als wethouder probeer is de zaak enigszins werkbaar te houden, zowel voor de commissie, u weet, dat met alle bestemmingsplannen en bouwplannen, die we hier behandelen en ook met het afgeven van vergunningen, dus te zorgen dat het enigszins werkbaar blijft.
- 00:41:22:01 **Voorzitter**
Peter van der Velden Goed.
- 00:41:23:03 **Wethouder**
Julius Terpstra Dat was het voorzitter. Dan dank ik de wethouder, gaan we door naar de tweede termijn, de heer Van Spronsen, GroenLinks.
- 00:41:34:10 **Ivo van Spronsen** Voorzitter, zouden we even mogen schorsen?
- 00:41:38:16 **Voorzitter**
Peter van der Velden Vijf minuten?
- 00:41:40:04 **Ivo van Spronsen** Tien alstublieft.
- 00:41:42:10 **Voorzitter**
Peter van der Velden Zullen we, ik stel, probeer vijf minuten, mag ik het aan u vragen?
- 00:41:46:21 **Ivo van Spronsen** Ja hoor.

- 00:41:47:14 **Voorzitter Peter van der Velden** Probeer het in 5 minuten en mocht het een minuut lang zijn, dat kan, maar ik wil ook een beetje rekening houden met de totale agenda. De vergadering is voor vijf minuten geschorst. En ik verzoek u een beetje in de buurt te blijven want zo gauw er witte rook is, kunnen we verder.
- 00:53:35:05 **Voorzitter Peter van der Velden** De schorsing duurt iets langer, omdat blijkbaar de techniek niet gelijke tred houdt met datgene wat we willen. Ik vraag even aan de heer Van Spronsen naar de stand van zaken, want we hebben nog meer stukken te behandelen vanavond. Lukt het anders?
- 00:54:03:12 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik nodig de heer Van Spronsen uit voor de tweede termijn en dan horen we ook de stand rondom de techniek en kunnen we eventueel het debat afronden en de stemmingen op een later moment ten uitvoer brengen. Dat lijkt mij praktisch het handigst. Gaat uw gang. Gaat uw gang.
- 00:54:29:07 **Ivo van Spronsen** Dank u wel voorzitter. Ja, ik zal het voorlezen wat de wijziging heeft plaats gevonden. We trekken het tweede amendement in, en de motie in. En aan de eerste, namelijk Primaat bij de Raad, besluiten we om toe te voegen aan artikel 3 bij het eerste bulletpoint: het college overlegt jaarlijks aan de raad een overzicht van de krachtens delegatie genomen besluiten, hierbij neemt het college de aanwijzing van karakteristieke panden en monumenten mee en in de tweede bullet komt er dan te staan: het college evalueert jaarlijks met de raad tot uiterlijk 2032 de delegatiebesluiten, op basis van dit voorstel kan de raad het delegatiebesluit aanpassen en daar waar nodig intrekken. Dank voorzitter.
- 00:55:19:05 **Voorzitter Peter van der Velden** Ja, 2 is ingetrokken en twee wijzigingen en, amendement 3.2 is ingetrokken en de motie is ingetrokken. En dan een wijziging op.
- 00:55:40:24 **Voorzitter Peter van der Velden** En het is een amendement, wat niet digitaal beschikbaar is. Ik kan het ook niet mooier maken. Kunt u daar mee uit de voeten, raad? Ja? De heer Van Spronsen, met dank, dan geef ik de heer Leest het woord. De heer Sandoval Garcia, nee, mevrouw Jordan, D66 gaat uw gang.
- 00:56:20:10 **Antje Jordan** Dank. Nou dat is een heel belangrijk besluit. We zijn heel blij dat de heer Spronsen zich namens ons allen er zo druk om heeft gemaakt en de tijd erin heeft gestoken. En wij zullen het amendement steunen.
- 00:56:30:05 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik dank u zeer. Dan de heer Krol, ChristenUnie, ook bedankt, ja. Dan gaan we over tot stemming, en de wethouder nog behoefte aan een reactie? Nee, wethouder, ook daarvoor dank. En dan stel ik vast: een gewijzigd amendement en amendement schrappen delegatie en de motie. Beiden zijn ingetrokken. Dan gaan we over tot stemming is er behoefte aan het afleggen van een stemverklaring? Dan kunt u niet, dan vraag ik u nu te gaan stemmen.
- 00:57:32:12 **Voorzitter Peter van der Velden** Nee niet gestemd, dat kan niet.
- 00:57:35:12 **Griffier** Doe het nog één keer opnieuw.
- 00:57:35:24 **Voorzitter Peter van der Velden** We gaan één keer opnieuw.
- 00:58:54:09 **Voorzitter Peter van der Velden** Aangenomen met algemene stemmen dan nu het voorstel: 36 stemmen uitgebracht, dat betekent unaniem aangenomen.
- Voorzitter Peter van der Velden** **23. RV 23.0082 Aanscherping adviesrecht onder de Omgevingswet**
Aan de orde is, we gaan naar punt 23, raadsvoorstel 230082: aanscherping adviesrecht onder de Omgevingswet, betreft een wijzigingsvoorstel, heeft als doel te komen tot een vastgestelde lijst van gevallen waarvoor de raad het adviesrecht van toepassing verklaart. In de door de lijst genoemde gevallen heeft de raad een kaderstellende rol, als het gaat om aanvragen omgevingsvergunningen die afwijken van het toekomstige Leidse omgevingsplan. Ik geef het woord aan de heer Van Spronsen, GroenLinks. Gaat uw gang.

- 01:00:08:00 **Ivo van Spronsen** Dank u wel voorzitter. Nou, iedereen heeft er zin in natuurlijk om vandaag het nog even over de Omgevingswet te hebben. Nou, bij het vorige voorstel heb ik volgens mij uitgebreid verteld wat GroenLinks van de Omgevingswet vindt en het belang van een stevige regie van de raad. Daarom volstaat te zeggen dat GroenLinks een wijziging indient bij dit voorstel over het adviesrecht, onder de Omgevingswet, namelijk de toevoeging van een jaarlijkse terugkoppeling via een overzicht van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, scrabblepunten, waarvoor geen adviesrecht geldt voor de raad, een jaarlijkse evaluatie daarvan door raad en college. En dit voorstel wordt mede ingediend door de ChristenUnie. Dank voorzitter.
- 01:00:50:02 **Voorzitter Peter van der Velden** Dank u zeer. Dan geef ik het woord aan de heer Vos, Partij Sleutelstad.
- 01:01:20:12 **Thijs Vos** Ik zal het ook niet lang maken, Partij Sleutelstad dient bij dit raadsvoorstel twee voorstellen in, mede namens GroenLinks en de Partij voor de Dieren, een amendement waarmee we borgen dat de raad ook-bindend adviesrecht behoudt bij afwijkingen van de door de raad vastgestelde omgevingsplannen die wel tijdelijk zijn, maar niet spoedeisend zijn. De definitie van tijdelijk brengen we daarom terug van tien jaar na één jaar. Ten tweede een motie waarin we het college verzoeken om de raad te informeren en zoveel mogelijk vooraf te betrekken, bij tijdelijke afwijkingen, waarover het college zelfstandig een besluit neemt. Dank u wel.
- 01:01:53:08 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik dank u zeer, dan de heer Leest, VVD.
- 01:01:56:01 **Tom Leest** Tweede termijn.
- 01:01:58:20 **Voorzitter Peter van der Velden** Dan de heer Krol, ChristenUnie. Dan geef ik het woord aan de portefeuillehouder.
- 01:02:18:21 **Wethouder Julius Terpstra** Dank u wel voorzitter. Het volgende pareltje wat we behandelen hier. Ik wil kort even de drie voorstellen bij langs te beginnen met het amendement vanuit GroenLinks en de ChristenUnie om een evaluatiemoment toe te voegen en een jaarlijks overzicht van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, waarvoor geen adviesrecht voor de raad geldt, om dat overzicht te delen en jaarlijks dat te evalueren. Nou dat sluit eigenlijk heel erg mooi aan bij wat we net ook al hebben gedaan rondom het delegatiebesluit, dus dat zou ik willen overnemen. Het is wel zo dat er ook een evaluatiemoment na het afgeven van tien vergunningen gepland staat. Dat heeft uw raad besloten bij het adviesrecht, zoals dat is vastgesteld, net voor deze raadsperiode eind, of begin 2022. Dus ik zou u wel willen vragen om mij de vrijheid te geven om dat in overeenstemming met mekaar te brengen. Het komt eigenlijk feitelijk op hetzelfde neer, dat we in ieder geval die overzichten met u delen en een evaluatie gaan doen. Ik schaar dat ook dan maar even onder de motie van Partij Sleutelstad, die willen ook die overzichten van het informeren over de afwijking van het omgevingsplan en de raad zo vroeg mogelijk te consulteren. Nou, dat is exact ook wat de Omgevingswet beoogt, dus dat is wat dit hele voorstel in zich draagt, dus ook die motie kan ik omarmen. En dan kom ik bij het amendement van Partij Sleutelstad, GroenLinks en de Partij voor de Dieren, over de tijdelijke vergunningen binnen het adviesrecht om die te wijzigen van tien jaar naar tenminste één jaar, daar is het college geen voorstander van, dat wil het college eigenlijk ontraden. Waarom? Die tijdelijke vergunningen binnen het adviesrecht, die hebben wij eigenlijk nodig om snelheid te kunnen maken en dan hebben we het bijvoorbeeld over het afgeven van vergunningen voor noodlokalen, of vergunningen voor opvang van asielzoekers, of invulling voor het afgeven van, voor de herinrichting bijvoorbeeld bij terrassen. Dus dat zijn van die

vergunningen waar snelheid voor geboden is. De Omgevingswet geeft ook aan dat wederom, net zoals ik net al aangaf, die termijnen gelden, dus acht weken plus vier maximaal. Daarna komen er dwangsommen of in ieder geval krijgen we problemen. Dus die tijdspanne is hierin ingewikkeld, die tijdelijke omgeving vergunningen, die hebben een aantal weken nodig om eerst hier intern behandeld te worden en beoordeeld te worden. En op het moment dat het, en dan nemen we als college een besluit waardoor we snelheid kunnen maken; op het moment dat we dat agenderen, wederom voor de commissie, gaat daar veel tijd overheen en het is juist beoogd, deze tijdelijke vergunningen, om die snelheid voor die gevallen waar dat voor nodig is, die snelheid te kunnen behouden. Het is overigens ook zo, dat is ook goed om te melden voorzitter, dat dit ook al de bestaande situatie is, dus we veranderen, we wijzigen nu niks. Deze tijdelijke vergunning is een Besluit omgevingsrecht, de BOR, bijlage 2 artikel 4 lid 11, dat lees ik op hoor, zeg ik heel eerlijk, maar dat vervalt van rechtswege bij de Omgevingswet vanaf 1 januari 2024. Dus het is niet zo dat we hier onszelf een extra verantwoordelijkheid toe-eigenen als college, maar gewoon beleidsneutraal het huidige beleid overzetten binnen het adviesrecht. We behandelen, ik heb nagezocht, 7 tot 10 van deze tijdelijke vergunningen per jaar; op het moment dat u die per termijn terugbrengt van 10 jaar naar 1 jaar, moeten we dus 7 tot 10 van die voorstellen gaan behandelen, apart. En daar is het college gewoon geen voorstander van, juist omdat deze maatregel dat niet beoogt. Dus dit amendement, ik kan het begrijpen, we leveren de overzichten aan en we bespreken het adviesrecht, dat is ook een bevoegdheid van uw raad, dat kunnen we ten alle tijde bespreken, maar op het moment dat u dit wijzigt, betekent dat wat voor de snelheid van de afgifte van sommige vergunningen en dat zou het college dus willen ontraden.

Voorzitter
01:06:22:02 **Peter van der Velden**

De heer Vos.

01:06:26:15 **Thijs Vos**

Dank u wel. Is de wethouder het niet met me eens dat dat we als raad ook gewoon onderwerpen heel snel kunnen agenderen? Dat hebben we in het verleden ook gezien, bijvoorbeeld bij voorbereidingsbesluiten, dat dat soms gewoon binnen een week op de agenda kan worden gezet van de commissie en een week later bij de gemeenteraad.

Voorzitter
01:06:41:19 **Peter van der Velden**

Wethouder.

Wethouder
01:06:44:02 **Julius Terpstra**

Zeker, in uitzonderlijke gevallen kan dat. Maar over het algemeen wordt het geagendeerd voor de commissie, kunnen daar insprekers gehoord worden, moet besproken worden en gaat er zomaar 8 tot 12 weken overheen. En die tijd hebben we, voor grote plannen en grote omgevingsplanwijzigingen is dat heel verstandig, maar juist dit instrument beoogt om de snelheid erin te kunnen houden en dat is waarom we dit huidige instrument willen voortzetten. En ook komt dat voort uit het feit dat het college echt werkelijk waar nul signalen heeft gekregen dat dit op dit moment fout gaat.

Voorzitter
01:07:17:15 **Peter van der Velden**

Heer Vos.

01:07:18:14 **Thijs Vos**

Dank u wel. Verwacht het college dan dat de raad u niet tegemoet zal komen bij zulk soort uitzonderingsgevallen en het niet snel agendeert en op basis waarvan is dan die eventuele verwachting.

Voorzitter
01:07:32:20 **Peter van der Velden**

Wethouder.

- Nou, daar heb ik helemaal geen beelden bij. Ik kan me voorstellen dat de raad dat in sommige gevallen zeker zal doen, in sommige gevallen ook niet. En dan heb je daar een debat over, maar dat beoogt dit voorstel niet. In sommige gevallen kan dat zeker zo zijn, dan heeft u een hele duidelijke lijst, eerst onder de VVGB, en nu onder het adviesrecht, vastgesteld dan zegt u, dat zijn de criteria die wij willen bespreken. Maar er zijn sommige gevallen waarbij snelheid geboden is, bijvoorbeeld een noodlokaal voor een school, en dan wil het college zoals nu ook al is, die snelheid kunnen behouden. En als u zegt nou die tijdelijk termijn van tien jaar terugbrengen naar één jaar, dat betekent dus de facto dat u alle vergunningen dan wil behouden en dan is dat spoedelement is eruit. En wij zijn van mening dat we als college dat spoedelement wel nodig hebben bij het afgeven van deze vergunningen.
- 01:07:33:23 **Wethouder Julius Terpstra**
- 01:08:22:02 **Voorzitter Peter van der Velden** De heer Van Spronsen, gaat uw gang.
- 01:08:28:19 **Ivo van Spronsen** Dank u wel voorzitter, ik zal er geen een eindeloos verhaal van maken. Is er een termijn korter dan tien jaar waarbij het college zegt dat zou wel kunnen?
- 01:08:43:19 **Wethouder Julius Terpstra** Dank u wel voorzitter. Eh nee, het college hanteert een termijn van tien jaar omdat dat voortkomt uit de bestaande regelgeving, ja.
- 01:08:56:17 **Voorzitter Peter van der Velden** Meneer Van Spronsen.
- 01:08:58:18 **Ivo van Spronsen** En stel nou dat we dit voorstel wel aannemen, en dan aan het eind van het jaar bij de eerstvolgende evaluatie bekijken wat het probleem is, of er problemen zijn en dan alsnog eventueel besluiten het af te schaffen?
- 01:09:12:05 **Voorzitter Peter van der Velden** Wethouder.
- 01:09:12:23 **Wethouder Julius Terpstra** Ja, dank u wel voorzitter. Ja, dat zou ik eigenlijk willen omdraaien. Kijk, de Omgevingswet is, of u dat nou leuk vindt of niet, en ik weet dat er veel gevoelens over leven, maar die Omgevingswet, die ademt dat de raad kaderstellend is, en dat het college die uitvoerende taken op zich neemt. U heeft kaders gesteld, dat doet u in dit adviesrecht, dat zetten we neer, maar als u dit ook naar uw commissie en raad toe trekt, ja, dat heeft wel een extreem uitvoerend karakter. Dus ik zou het eigenlijk om willen draaien, in die zin van, laat deze bevoegdheid nou bij het college, wij overleggen al die buitenplanse activiteiten. Als u als u nou van oordeel bent, na een jaar bij die evaluatie, nou daar worden toch wel besluiten genomen waar wij vraagtekens zetten, kunt u het altijd wijzigen, maar ik zou wel in stand willen houden dat de uitvoerende taken bij het college liggen en de kaderstellende taken bij u als raad.
- 01:10:07:14 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik denk dat we dit afdoende gewisseld hebben en wil doorgaan naar de tweede termijn, slot, interruptie van de heer Vos nog.
- 01:10:13:23 **Thijs Vos** Geen interruptie, maar ik zou willen vragen om een paar minuten, bijvoorbeeld vijf minuten te schorsen, dan kan ik even overleggen.
- 01:10:20:00 **Voorzitter Peter van der Velden** Oké, vijf minuten, niet langer, en blijft u allemaal hier een beetje in de buurt, want als het na twee minuten gepiept is, is 't ook mooi.
- 01:13:33:08 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik ga door. Mag ik de leden vragen de plaatsen in te nemen.
- 01:14:05:24 **Voorzitter Peter van der Velden** Mag ik.

- 01:14:13:09 **Voorzitter** Geachte leden van de raad mag ik vragen om de plaatsen in te nemen.
Peter van der Velden En we gaan door naar de tweede termijn, het woord is aan meneer Vos, Partij Sleutelstad. En een halve minuut, dat is een rappe tijd.
- 01:14:50:16 **Thijs Vos** Dank u wel. Ik heb even met de mede-indieners en ook andere partijen overlegd en wij willen het amendement wijzigen namelijk, we willen van één jaar willen we drie jaar maken. Dat komt wat ons betreft tegemoet aan de zorgen die de wethouder heeft; zaken als noodopvang, dat kan dan gewoon het college zelf prima besluiten. Maar voor zaken van meer lange aard, daarvoor is dan eerst bindend adviesrecht nodig.
- 01:15:20:05 **Voorzitter**
Peter van der Velden Dan is het woord aan de heer Leest, VVD?
- 01:15:24:16 **Tom Leest** Nee, dank u.
- 01:15:27:09 **Voorzitter**
Peter van der Velden Dan de heer Krol?
- 01:15:28:20 **Ashley North** Die zit gewoon stiekem Ajax te kijken.
- 01:15:40:13 **Pieter Krol** Ja, dank voorzitter. Ik wacht graag de reactie van de wethouder straks even over het aangepaste amendement naar de drie jaar, want daar zit ik nog over te wikken en te wegen. Want ik gun het college namelijk zeer en zeker een mate van bestuurlijke vrijheid, zeker waar het gaat over echt een aantal crisissituaties waar je mee hebt te maken. Bijvoorbeeld als het gaat over de opvang van vluchtelingen. Tegelijkertijd ben ik het met de indieners van de motie eens dat de initiële formuleren zoals die nu staat van tien jaar wel erg een ruim is. In die zin zou ik me kunnen voorstellen dat drie jaar een verbetering is, maar een reflectie daarop is nodig om een goede afweging te kunnen maken. Dank u wel.
- 01:16:20:05 **Voorzitter**
Peter van der Velden Mevrouw Jordan, D66, nee? Dan de reflectie en reactie van de wethouder.
- 01:16:41:06 **Wethouder**
Julius Terpstra Ja. Dank u wel voorzitter. Ja, laat ik maar gelijk zeggen, kijk drie jaar is natuurlijk tamelijk arbitrair en de voorgestelde tien jaar zoals die, dat is gewoon een beleidsneutrale overzetting ten opzichte van het besluit Omgevingsrecht zegt, wat uw raad nu al heeft vastgesteld. Daar komt bij dat bij het college op dit moment gewoon geen signalen bekend zijn dat de huidige regeling problemen met zich mee brengt. Ja, drie jaar, vijf jaar, zeven jaar, het is allemaal vrij arbitrair. Ik zou willen voorstellen, of ik zou het graag zien dat gewoon de huidige regeling één op één wordt overgezet en dat komt er ook bij dat het, daar komt ook bij dat het college zich op het standpunt stelt dat dit echt een uitvoerende taak is. Ik ben best bereid, net als bij de delegatiebesluiten, om te kijken hoe we elkaar kunnen toenaderen, maar in dit geval gaat het gewoon om een beleidsneutrale wijziging. Er zijn geen signalen bekend dat dit fout gaat, en dit hoort, dit is als onderdeel van een uitvoerende taak van het college en daarom houd ik hem op ontraden. Dank u wel.
- 01:17:50:11 **Voorzitter**
Peter van der Velden We hebben in twee termijnen gesproken, we gaan over tot stemmingen amendement 1 is omarmd, de motie is omarmd. Het amendement 2, tien jaar veranderd in drie is niet omarmd. We gaan over tot de stemming; aan de orde is 1, Primaat bij de Raad - Adviesrecht. We gaan over tot stemming. De heer Krol? Uitgebrachte stemmen, 36 voor, amendement is aangenomen. Dan het gewijzigde amendement van tien jaar naar drie jaar.
- 01:18:56:07 **Tobias Sandoval Garcia** Voorzitter, stemverklaring?
- 01:18:56:24 **Voorzitter**
Peter van der Velden Stemverklaring, gaat uw gang.

- 01:18:59:02 **Tobias Sandoval Garcia** Heel kort, voorzitter, ik zie niet in welk probleem we met dit voorstel oplossen. Dus wij stemmen tegen.
- 01:19:04:05 **Voorzitter Peter van der Velden** Andere leden, nog voor een stemverklaring. De heer Van Spronsen, GroenLinks, nee? Dan gaan we over tot stemming. Voor? Nee. Voor, 21, tegen 15, aangenomen, amendement. Dan is aan de orde het voorstel, de motie. Aan de orde is de motie: betrek en informeer de raad. Behoeft aan stemverklaringen? Voor, 36, tegen 0, motie is aangenomen. Aan de orde is het voorstel, stemverklaring nog? U kunt stemmen. Voor, 36, de voorstel is unaniem aangenomen.
- 24. RV 23.0083 Kaderbesluit herinrichting Hoge Rijndijk**
- 01:21:12:19 **Voorzitter Peter van der Velden** Dan gaan we naar agendapunt 24, kaderbesluit herinrichting Hoge Rijndijk. Ik geef het woord aan mevrouw Schreuder, GroenLinks. Gaat uw gang.
- 01:21:12:19 **Marleen Schreuder** O, dank u, dank u wel voorzitter. De Hoge Rijndijk, niet zomaar een weg, vanavond stellen we het kaderbesluit vast voor de herinrichting van dit stukje waar mensen wonen, lopen, fietsen en met de auto in en uit de stad gaan. De Hoge Rijndijk wordt klaargemaakt voor de toekomst; het wordt er veiliger en er komt een geheel nieuw fietspad. Wij zijn erg tevreden over het besluit dat voorligt, waar mobiliteit en leefbaarheid samenkomen en kijken terug op een goede bespreking in de commissie. Ook nogmaals dank aan het college voor de toezegging om er expliciet te kijken naar het fietsopstelvak bij de oversteek van het Bona naar de Hendo. In de commissie bleek men positief te staan tegenover onze suggestie om vergroening nog ambitieuzer in het raadsvoorstel te borgen. En vanavond dienen wij daarom het amendement 'optimale vergroening op de Hoge Rijndijk' in. En met dit amendement geven wij de ruimte om ook nadrukkelijk richting het, maar ook nadrukkelijk richting, om bij het uitvoeringsbesluit alle kans op vergroening te pakken. En zo bereiken we maximaal resultaat in de openbare ruimte waar zoveel belangen spelen. We hopen op de steun van deze raad en wensen bewoners en andere betrokkenen veel succes met het vervolgproces. Dank u wel.
- 01:22:27:17 **Voorzitter Peter van der Velden** Gaat uw gang meneer Theeuwen.
- 01:22:31:00 **Antoine Theeuwen** Dank u wel voorzitter. Ja mevrouw Schreuder, welke prioriteit heeft dit project nou eigenlijk voor deze stad?
- 01:22:39:06 **Voorzitter Peter van der Velden** Schreuder.
- 01:22:41:00 **Marleen Schreuder** Nou, een aantal belangrijke prioriteiten, het is een heel integraal project waar, zoals ik al zei, mobiliteit, maar ook leefbaarheid samen komen. Dus dat is wat er centraal staat.
- 01:22:52:06 **Voorzitter Peter van der Velden** Wou u verder meneer Theeuwen?
- 01:22:53:18 **Antoine Theeuwen** Ja, wat vindt u er dan van dat we moeten wachten totdat de Rijnlandroute helemaal klaar is, voordat we hier verder mee kunnen. Wanneer denkt u dat dit project verder opgepakt gaat worden.
- 01:23:05:19 **Voorzitter Peter van der Velden** Mevrouw Schreuder.
- 01:23:07:02 **Marleen Schreuder** Dank u wel. Ja, de planning staat in het raadsvoorstel, er staat in dat naar verwachting in 2027 gestart kan worden. Dat duurt inderdaad nog een tijdje, maar is geen belemmering voor ons om nu dit voorstel niet te nemen.
- 01:23:22:23 **Voorzitter Peter van der Velden** Meneer Theeuwen.

- 01:23:25:12 **Antoine Theeuwes** Ja, dus we zijn nu een raadsvoorstel aan het aannemen over iets wat over vier jaar eventueel gaat gebeuren; denkt u dat dan die 14 miljoen, die we daar nou voor wegzetten, investeringsruimte, denkt u dat dat dan nog het bedrag is waarvoor we dit project kunnen realiseren.
- 01:23:41:21 **Voorzitter Peter van der Velden** Mevrouw Schreuder.
- 01:23:44:09 **Marleen Schreuder** Nou daar kan ik geen uitspraak over doen. Ik denk dat we allemaal heel goed weten wat de financiële situatie van het moment is, dat is erg onzeker nog. En dat zien we ook bij andere projecten, niet alleen bij infrastructuur, maar ook bijvoorbeeld bij het bouwen van scholen, of duurzame wijkvernieuwingen. Alle andere projecten in de stad, dus is in deze zin is dit besluit niet heel anders.
- 01:24:05:19 **Voorzitter Peter van der Velden** Dank u zeer. Ik zie meneer Roest, VVD.
- 01:24:11:05 **Arie Roest** Ja. Dank u wel voorzitter. Ik had een kort vraag aan mevrouw Schreuder over het amendement wat zij net heeft ingediend, optimale vergroening; in het raadsvoorstel staat ook dat de beschikbare ruimte nogal schaars is. Dus mijn vraag aan mevrouw Schreuder is: welke dingen gaan we niet doen, om optimale vergroening mogelijk te maken.
- 01:24:28:05 **Voorzitter Peter van der Velden** Mevrouw Schreuder.
- 01:24:30:16 **Marleen Schreuder** Dank u wel. Nou ja, wat wij met het amendement beogen is inderdaad om richting te geven. Wij vinden dat vergroening in die zin gewoon echt heel erg belangrijk, zien ook nog wel kansen; bijvoorbeeld in de concepttekeningen zijn er dus nu nog geen definitieve tekeningen, maar daarin zien we best wel nog wat verharding, en dus voor ons mogelijkheden om toch sterker te vergroenen. Dus zo zien wij het amendement om richting het uitvoeringsbesluit ja de kansen te pakken die er zijn.
- 01:24:59:08 **Voorzitter Peter van der Velden** Dank u wel.
- 01:25:00:03 **Marleen Schreuder** Dank u wel.
- 01:25:02:02 **Voorzitter Peter van der Velden** Dan geef ik het woord aan mevrouw Delver, Partij voor de Dieren. Gaat uw gang, mevrouw.
- 01:25:20:11 **Laura Delver** Dank voorzitter. De Partij voor de Dieren heeft tegenwoordig in Leiden meer zetels dan in de Tweede Kamer, dus als ik tijd heb om te praten over bomen, dan doe ik dat heel graag. Voorzitter, stelt u zich eens de betoverende aanblik van de met hoge bomen omzoomde Hoge Rijndijk voor: zonlicht valt door het dichte bladerdek en werpt een zachte gloed op het pad daaronder. Mensen genieten van het gekwetter van de vele vogels in de lente, de rustgevendende koelte op brandende zomerdagen en de gouden tinten van de bomen in de herfst, en het is het jaar 2040 en de Hoge Rijndijk is een groene oase. Voorzitter, bomen zijn belangrijk, mensen en dieren kunnen niet zonder bomen. Ze zorgen voor zuurstof nemen grote hoeveelheden water op, ze geven rust en ontspanning, bieden voedsel en een thuis aan heel veel dieren. Voorzitter, grote bomen zijn belangrijk, juist in onze versteende hete stad, want een grote boom koelt net zo goed als 10 airco's, en hoe groter een boom, hoe meer functies hij tegelijkertijd vervult. Een grote boom is soms meer waard dan 20 kleine boompjes, en of bomen groot kunnen worden en genoeg schaduw kunnen bieden in bijvoorbeeld 2040, ja die keuze, die is aan ons. En tot voor kort drukte de gemeente de hoeveelheid veel bomen uit in aantallen stammen en dat doen we in Leiden nog steeds en dat is

begrijpelijk, want stammen zijn heel goed te tellen. Maar de druk op de ondergrondse ruimte in onze dichtbebouwde stad wordt steeds groter; konden bomen vroeger nog redelijk vrij groeien in de bodem, nu lopen ze tegen puinverhardingen, riolen, glasvezelkabels, ondergrondse containers aan, en als bomen weinig ondergrondse ruimte krijgen om te groeien, dan kunnen ze in onze stad niet meer groot worden. Het is heel logisch dat veel gemeenten overstappen naar bladmassa, ook wel boomkroonvolume, en daarmee zeggen ze iets over de kwaliteit van hun bomen. Want hoe groter het boomkroonvolume van een gezonde boom, hoe groter de bijdrage van die boom. Voorzitter, grote bomen zijn onmisbaar om onze stad leefbaar te houden. En wat de Partij voor de Dieren betreft, ligt er vanavond echt wel een heel mooi plan voor; een plan waarin extra bomen worden geplant, waarin bomen meer ruimte krijgen, waarin de middenberm wordt vergroend, en waarin de historische bomenlaan wordt hersteld met inheemse boomsoorten, en daar worden we echt blij van. Maar laten we ook als Leiden niet langer alleen naar het aantal stammen in een project kijken, maar ook naar het boomkroonvolume. Want hoewel er 31 bomen worden toegevoegd, worden er ook 21 bomen gekapt. En wat mijn fractie betreft, is de herinrichting van de Hoge Rijndijk wat bomen betreft een compact en overzichtelijk project en biedt daarom een uitgelezen kans, om ook in onze gemeente een begin te maken met het werken met boomkroonvolume. En het Handboek Bomen 2022 biedt daar hele concrete handvatten voor. En daarom dient mijn fractie vanavond het amendement in om een toename van het boomkroonvolume mee te nemen in de steviger vergroening die op de Hoge Rijndijk nodig is.

- Voorzitter**
01:28:14:13 **Peter van der Velden** Meneer Theeuwen, SP.
- 01:28:16:18 **Antoine Theeuwen** Ja voorzitter, ik hoor de Partij voor de Dieren veel over groen praten. Dit project kost 14 miljoen, ruim, hoeveel van dat geld denkt u dat er naar groen gaat en hoeveel van het geld gaat naar gewone asfalt.
- Voorzitter**
01:28:28:21 **Peter van der Velden** Mevrouw Delver.
- 01:28:32:05 **Laura Delver** Nou, de heer Theeuwen stelt hier een hele terechte vraag. En waar het mij daarom om gaat, is dat we die bomen die we gaan planten, de ruimte geven om ook gezond oud te worden, want dan leveren ze, ook financieel gezien, het meeste op in de toekomst.
- Voorzitter**
01:28:47:20 **Peter van der Velden** Meneer Theeuwen.
- 01:28:48:18 **Antoine Theeuwen** Als we nou die groene bril even afzetten en kijken naar het asfalt wat we neer gaan leggen. Vindt u dat dan een goed project, vindt u dat deze straat inderdaad opnieuw geasfalteerd moet worden en dat we daar zoveel geld aan moeten uitgeven?
- Voorzitter**
01:29:02:02 **Peter van der Velden** Mevrouw Delver.
- 01:29:03:06 **Laura Delver** Ja dank voorzitter. Wat ik vind, ik heb ook echt met een kritische bril op naar de plan gekeken, en ik vind werkelijk dat het college haar best heeft gedaan om dit stuk te vergroenen. Dus in die zin vind ik het in balans. Of het asfalt nieuw moet zijn, is een hele andere vraag; daar heb ik me niet over gebogen en die discussie wil ik ook niet met de raad aangaan. Als ik kijk naar groen, ben ik tevreden en denken we dat we daar nog kritischer en genuanceerder naar kunnen kijken, door te gaan werken met boomkroonvolume.

- Voorzitter**
01:29:31:19 **Peter van der Velden** Gaat u verder, mevrouw Delver.
- 01:29:34:04 **Laura Delver** Ja, dank voorzitter. Tot slot vragen wij nog aandacht voor hitte stress, want het gedeelte tussen het Levendaal en de Wilhelminabrug is nu een plek waar warmte blijft hangen en waar hitte eilanden ontstaan. En dit deel van de Hoge Rijndijk kleurt op hittestress kaarten rood, in de huidige situatie en zelfs donkerrood in 2050. En daarom dienen we het amendement van GroenLinks mede in om voor optimale vergroening te gaan. Dank u.
- Voorzitter**
01:29:57:14 **Peter van der Velden** Dank u zeer, mevrouw. Het woord is aan meneer Olthof, D66.
- 01:30:14:04 **IJsbrand Olthof** Ja, dank voorzitter. D66 is heel blij met dit kaderbesluit dat als we de eerste schetsen mogen geloven, verandert deze versteende rommelige en onveilige verkeersader over een paar jaar in een groene veilige bomenlaan, met bovendien een veel betere doorstroming voor auto's en fietsen. Ja, wie wil dat nou niet? We kijken ook terug op een goede bespreking in de commissie en hier heeft D66 aandacht gevraagd voor een aantal thema's die met name zien op veiligheid en bereikbaarheid op en langs de Hoge Rijndijk. We zijn ook blij met de vier toezeggingen van de wethouder om in veilige en in kleur en hoogte afwijkende stoepen mee te nemen in het ontwerp, om goed te onderzoeken of hulpdiensten bij calamiteit via de groene middenberm zouden kunnen rijden, om de implicaties voor de verkeersveiligheid in de Lekstraat nader in beeld te brengen en tot slot, om te zorgen voor een zo veilig mogelijk kruispunt Hoge Rijndijk met Meerburg en Kettingstraat. Toch dienen we daarnaast nog twee moties in, en die worden beiden ondertekend door zowel VVD, CDA en PvdA. De eerste motie ziet op veilige oversteekplaatsen over de Hoge Rijndijk, want die zijn extra van belang, doordat in de toekomst niet langer één maar twee fietspaden in gebruik worden genomen, waardoor oversteken voor een aantal buurtbewoners noodzakelijk wordt, om zo per fiets naar het centrum te rijden. En de tweede motie, die ziet op het beperken van vrachtverkeer in de Lekstraat. We maken ons hierover zorgen, nu de linksaf route Hoge Rijndijk-Meerburgerkade komt te vervallen. Daarom vragen wij in dit voorstel een variant uit te werken, hoe de smalle Lekstraat extra ontzien kan worden voor vrachtverkeer, en tegelijkertijd winkelcentrum Meerburg veilig en efficiënt bevoorraad blijft. We kijken dan ook uit naar het uitvoeringsbesluit en kunnen instemmen met deze kaders. Dank u wel.
- Voorzitter**
01:31:48:12 **Peter van der Velden** Ik dank u zeer. Dan geef ik het woord aan de heer Roest, namens de VVD. Gaat uw gang.
- 01:32:12:05 **Arie Roest** Dank u wel voorzitter. Zoals al geconcludeerd werd in de commissie, is het broodnodig om de Hoge Rijndijk aan te pakken. Iedereen die er wel 'ns fietst loopt of rijdt, zal dat ook met ons eens zijn. We hebben in de commissie wel onze zorgen geuit over de doorstroom van onder andere bussen en hulpdiensten in een nieuwe situatie en we zijn blij met de toezegging van de wethouder om te kijken welke oplossingen hiervoor gevonden kunnen worden. En we dienen vanavond samen met D66, CDA en PvdA twee voorstellen in; de eerste gaat over het realiseren van voldoende veilige oversteekplaatsen op de Hoge Rijndijk en het tweede voorstel, zoals de heer Olthof net ook al toelichtte, ziet erop toe dat er naar mogelijkheden wordt gezocht om zwaar vrachtverkeer uit de Lekstraat te weren, en we hoop op brede steun. Dank u wel voorzitter.
- Voorzitter**
01:32:55:10 **Peter van der Velden** Dank u zeer meneer Roest. Dan is het woord aan mevrouw Wijnands, interruptie meneer Theeuwen, ik zag u te laat.

- 01:33:01:05 **Antoine Theeuwen** Dank u voorzitter. Ja, want ik wil de VVD vragen; drie weken geleden stond u hier bij de begrotingsbehandeling met een voorstel om het investeringsvolume aan banden te leggen en nu stemt u in met een voorstel wat 14 miljoen kost, wat pas in 2027 van start kan gaan. Is dit nou niet een uitgelezen project wat we op de lange baan zouden kunnen schuiven. En waar we dus niet op dit moment in hoeven te investeren.
- 01:33:27:17 **Voorzitter Peter van der Velden** Meneer Roest.
- 01:33:28:15 **Arie Roest** Ja, dank u wel voorzitter. En ik denk dat het een hele terechte vraag is van de heer Theeuwen. Op die manier hebben ook naar het voorstel gekeken, maar tegelijkertijd moeten we ook concluderen dat je als gemeente ook in je kerntaak moet blijven investeren. Bereikbaarheid is daar één van wat ons betreft, en we zien op de Hoge Rijndijk dat er heel veel uitdaging ligt, niet alleen verkeersveiligheid, maar ook hitte stress, de algehele doorstroming in en uit de stad. Dus we vinden het inderdaad, ondanks dat het een grote investering is, denken we wel dat het op langere termijn ook een goede investering is.
- 01:34:02:04 **Voorzitter Peter van der Velden** Gaat uw gang meneer Theeuwen.
- 01:34:03:19 **Antoine Theeuwen** Ja, politiek is ook keuzes maken. Denkt u nou dat dit project belangrijker is dan bijvoorbeeld het project Stationsgebied of Autoluwe Binnenstad, of Leidse Ring Noord.
- 01:34:15:07 **Voorzitter Peter van der Velden** Meneer Roest.
- 01:34:17:00 **Arie Roest** Ja. Ik denk dat je in die zin die verschillende projecten moeilijk met elkaar kunt vergelijken, omdat het allemaal weer andere elementen bevat. Kijk, de Hoge Rijndijk is één van de belangrijkste toegangswegen tot onze stad, tot het centrum, maar ook de omliggende wijken. En we zien, ook in combinatie met andere projecten die er in de buurt gaan gebeuren, dat nu wel echt aangepakt moet worden. Dus in die zin kan je die projecten niet helemaal met elkaar vergelijken, denk ik, en zijn wij tot de conclusie gekomen dat het wel degelijk een goede investering gaat zijn.
- 01:34:48:12 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik dank u zeer meneer Roest en ik geef het woord nu aan mevrouw Wijnands. Oké. Dan kijk ik naar de heer Van der Veer, namens het Christen Democratisch Appel. Zeg ik iets verkeerd.
- 01:35:07:10 **Sebastiaan van der Veer** Dank uw wel voorzitter en mooi dat u de volledige naam van het CDA nog even uitspreekt. Het CDA is erg blij met het voorstel, eveneens blij met de motie van de heer Olthof die wij samen mee ondertekenen. In de commissie hebben wij nog een voorstel ingediend om vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid de snelheid te verlagen tot 30 kilometer per uur, met een beetje de omgekeerde wereld, dat een wethouder van GroenLinks ging pleiten voor harder rijden dan CDA, maakt ons volledig overtuigd, niet alleen omdat er te veel auto's zijn die moeten doorstromen, maar ook juist de verkeersveiligheid, die niet erbij gediend is. Hij heeft zelfs voorbeeld genoemd van de, ben ik de naam van de straat kwijt, waar ik zelf, Burggravenlaan, waar ik zelf vaak doorheen rijd, dat hij het slechtste verkeersbesluit van de afgelopen tien jaar vond zelfs, waar je dus eigenlijk wel 30 kilometer per uur maar mag rijden, maar per saldo, iedereen rijdt daar gewoon veel te hard. Per saldo juist onveiligheid. Dus daar hebben we verder geen verdere vragen en steunen het voorstel.
- 01:35:58:22 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik dank u zeer. Het woord aan meneer Theeuwen, SP, Socialistische Partij. Ja, maar ik zie wel dat u vrolijker gaat lopen ineens.
- 01:36:19:07 **Antoine Theeuwen** Voorzitter.

Voorzitter

01:36:19:14 **Peter van der Velden** Gaat uw gang.

Ja, zoals u gemerkt heeft, zijn volgens mij de enige partij hier in de raad, die geen voorstander zijn van dit plan. En dat heeft met een bepaalde een paar aspecten te maken; nog geen drie weken geleden hebben we hier begrotingsbehandeling gehad en hebben we vanuit verschillende partijen gehoord dat we te veel geld uitgeven dat het investeringsvolume van de gemeente te hoog is. En dan zijn we hier 14 miljoen aan het uitgeven aan een project waarvan we het college zelf zegt. Het project kan op z'n vroegst pas begin 2027 van start gaan, afhankelijk van hoe de ontwikkeling en de aanleg van de Rijnlandroute en de Europaweg gaat en ook ja, de kosten zijn daar direct aan verbonden. Dus wij zitten met twee grote risico's, ten eerste van 2027, dat is de meest optimistische scenario dat we dan hier iets mee kunnen. Nou dat is over vier jaar, dat is midden in de volgende raadsperiode! En ten tweede, die 14 miljoen die we hier reserveren, ik wil met ieder raadslid hier een fles wijn wedden dat dat een stuk duurder gaat worden. Ja, dus dan denk ik dat ik opeens een hele kelder vol heb. Ja, als we kijken naar hoeveel geld we investeren in de portefeuille verkeer en in de portefeuille omgevingskwaliteit, dan is dat eigenlijk niet in verhouding met andere portefeuilles. Net hebben we nog het bericht binnengekregen dat we op het IHP, onderwijshuisvesting, een hele sloot geld tekort komen. Ons voorstel zou zijn om hier nu tegen te stemmen en het geld wat we daarmee besparen, te reserveren om dat soort dingen te realiseren. En ik vind het ook wel een beetje vreemd ja, want we hebben het wel, bij de kaderbrief hebben we dit dan als raad besloten, maar goed toen waren we nog niet op de hoogte van dat er weer een tegenvaller in die IHP portefeuille zat, en dit is echt iets wat kan wachten. Dus wij stemmen hier tegen.

01:36:21:10 **Antoine Theeuwen**

Voorzitter

01:38:12:15 **Peter van der Velden** Ik dank u zeer meneer Theeuwen. Dan keek ik naar de heer Krol, tweede termijn? Oké, het woord is aan wethouder North.

Voorzitter, de Hoge Rijndijk. Is er een straat in Leiden historischer dan de Hoge Rijndijk? En die historie, voorzitter, gaan we met dit voorstel herstellen, maar de vraag is welke historie precies? Want al sinds jaar en dag is er volop beweging op de Hoge Rijndijk en is de Hoge Rijndijk ook volop in beweging en heeft de straat eigenlijk wel, nou ja een stuk of 100 verschijningsvormen gekend. Kort door de geschiedenis, al voor de geboorte van Christus, de heer Krol, was ze de eerste beweging langs de dijk van de Oude Rijn en natuurlijk kwam die beweging pas echt op gang toen de Romeinen kwamen, want de Hoge Rijndijk was de Limes weg, en dat was de grens van het Romeinse Rijk. Vervolgens in de Gouden Eeuw werden er trekvaarten langs de Hoge Rijndijk in gebruik genomen, Leiden was natuurlijk een grote stad, daarna kwamen er ruiters volop werd het ingericht voor voetgangers, kwamen er overal bomen, en in de 19e eeuw en de 20e eeuw kwamen de trams weer juist centraal te staan. Dus er zijn allerlei verschillende verschijningsvormen op de Hoge Rijndijk geweest die die straat hebben getypeerd. Maar wat ook altijd een belangrijk onderdeel was, was het groen langs de Hoge Rijndijk en dat is de laatste eeuw enorm verdwenen. Je kan het je bijna niet meer voorstellen, maar de Hoge Rijndijk was een prachtige laan met aan weerszijden bomen en die bomen die zijn in de tussentijd verdwenen, doordat het verkeer dominant werd en ook, ja kan verkeren, doordat bewoners vroegen of de straat wat minder groen mocht. Ja, tijden veranderen. Gelukkig herstellen we met dit kaderbesluit de historische laan structuur, voorzitter, we meer dan verdubbelen het aantal bomen en zeg ik tegen de Heer Theeuwen, er komt minder asfalt, er komt nadrukkelijk veel minder asfalt; er komt drieduizend vierkante meter groen bij ten opzichte van asfalt. Dus ik hoop dat dat u toch een klein beetje deugt doet.

01:38:33:08 **Wethouder Ashley North**

- Voorzitter**
01:40:27:14 **Peter van der Velden** Meneer Theeuwen.
- 01:40:32:00 **Antoine Theeuwen** Ja, voorzitter, dat ligt eraan. Is het asfalt wat er nu ligt aan vervanging toe nu, moet het nu vervangen worden?
- 01:40:38:12 **Wethouder Ashley North** Voorzitter, we besluiten bij dit voorstel helemaal niet tot het vervangen van het asfalt.
- Voorzitter**
01:40:45:13 **Peter van der Velden** Theeuwen.
- 01:40:46:12 **Antoine Theeuwen** Ja, maar daar ligt nou wel een weg en die is gemaakt van asfalt. Wanneer moet die weg zeg maar natuurlijk vervangen worden. Op een gegeven moment is het versleten, moet dat vervangen worden; is dat binnen de termijn van dit project?
- Voorzitter**
01:40:57:23 **Peter van der Velden** Wethouder.
- 01:41:00:03 **Wethouder Ashley North** Voorzitter, dat ligt er weer aan om welke laag van het asfalt. Het gaat de bovenste laag. Die moet veel vaker veel vaker vervangen worden dan de fundering. Daar ligt het maar net aan. Ik wil best kijken of we delen circulair kunnen hergebruiken, dat vind ik allemaal prima, er zal een deel van het asfalt wel ook echt uitgezaagd moet worden, omdat we daar groen willen aanleggen.
- Voorzitter**
01:41:18:18 **Peter van der Velden** Dank u zeer, gaat u verder wethouder.
- 01:41:21:07 **Wethouder Ashley North** Ja voorzitter. Dus we zijn blij dat we dit voorstel voor kunnen leggen. Die historische laan wordt hersteld. Maar misschien nog wel veel belangrijker, de verkeersveiligheid wordt ook echt verbeterd. En dat is hard nodig langs de Hoge Rijndijk, want de Hoge Rijndijk is één van de meest onveilige stukken van de stad, zeker voor fietsers, een aantal heel problematische knelpunten en die heffen we met dit voorstel op. En voorzitter, gelukkig doet de raad ook een aantal mooie voorstellen om het voorstel verder te verbeteren. Allereerst, mevrouw Delver, u dient een amendement in om het boomkroonvolume, nou ja, om dat centraal te stellen in de plannen en dit ook misschien wel een pilotproject te laten zijn. En het college is heel blij met dat voorstel voorzitter, dit is inderdaad een hele mooie plek voor, om daar mee te gaan oefenen, om dat toe te gaan passen dus wij omarmen dat graag. Voorzitter, dat geldt ook voor het voorstel van mevrouw Schreuder, om de weg optimaal te vergroenen. Dat is bij het kaderbesluit al ons streven geweest, maar er zijn ook nog wel plekken waar dat misschien nog wel wat meer kan, zeker in de detaillering richting uitvoeringsbesluit. Dus ook dat amendement kan het college omarmen voorzitter, wat mij brengt bij de moties van de heer Olthof en de heer Roest, over de verkeersveiligheid. Eigenlijk een stuk in twee bedrijven; allereerst de veilige oversteekplaatsen, alle begrip vanuit het college voor dit voorstel. Natuurlijk moeten fietsers en voetgangers veilig kunnen oversteken op de Hoge Rijndijk, dus dat voorstel kan het college ook omarmen voorzitter, maar wel nog een vraag aan de heer Olthof en wellicht ook de heer Roest. U spreekt in het dictum van uw motie over maximale verkeersveiligheid, moet ik even goed kijken hoe je het precies schrijft, het gaat in ieder geval om het woordje maximaal. Veilige oversteekplaatsen, maximaal gefaciliteerd, daar kan je heel ver in gaan. Je kunt bijvoorbeeld allemaal drempels aanleggen voor die oversteekplaatsen, maar dat is weer in het nadeel van hulp- en nooddiensten, in het nadeel van het openbaar vervoer. Dus het college stelt u de vraag voor de tweede termijn, dan kunt u er nog even over nadenken: wat bedoelt u met maximaal gefaciliteerd en zou het niet meer

duidelijkheid scheppen, als we maximaal doorstrepen en gewoon de verkeersveiligheid faciliteren. Het tweede voorstel van de heer Olthof gaat over beperken van vrachtverkeer in de Lekstraat; ook dat voorstel kan het college omarmen. Wij hebben dezelfde doelen, maar ook hier nog wel even een vraag ter verduidelijking, de titel van de motie is beperkt; het vrachtverkeer. En het dictum zegt dat de Lekstraat wordt uitgesloten als doorgaande route voor vrachtverkeer. Het één is extremer, verregaander dan het ander, waarbij nog eens komt dat een doorgaande route weer iets anders is dan het bestemmingsverkeer en bijvoorbeeld de vuilniswagens, maar ook vrachtwagen die naar de lokale supermarkt gaat. Dat is bestemmingsverkeer. Dus het zou helpen om iets meer duidelijkheid te krijgen over wat u hier precies bedoelt, zodat daar in de toekomst geen fouten mee kunnen gemaakt worden richting uitvoeringsbesluit.

- 01:44:26:01 **Voorzitter**
Peter van der Velden Ik heb nog iets goed te maken met de heer Olthof, dus we wachten even. We wachten even, neem alle tijd. Het woord is aan de heer Olthof, Democraten 66. Gaat uw gang.
- 01:44:39:22 **IJsbrand Olthof** Dank u zeer. We zijn weer helemaal verliefd op elkaar, volgens mij. Het is, de vraag is wel even heel kort; welk dictum heeft u nu voor u? Er is een paar dagen geleden een ander dictum gestuurd, waarin niet meer de verplichtende factor op de Lekstraat gelegd is, dus even de vraag of dat ook bekend is bij de wethouder.
- 01:45:06:10 **Voorzitter**
Peter van der Velden Op Parlaeus staat de eerste versie. Ik weet niet.
- 01:45:09:12 **Wethouder**
Ashley North Ja voorzitter, ik zal zeggen wat ik voor me heb. Dat is het dictum, in het uitvoeringsbesluit een oplossing te bieden hoe de supermarkt en andere bedrijven in Meerburg op veilige en efficiënte wijze bereikbaar blijven voor, tussen haakjes, zwaar, vrachtverkeer vanuit Leiderdorp, Zoeterwoude, A4, waarbij de Lekstraat uitgesloten wordt als doorgaande route voor vrachtverkeer.
- 01:45:29:15 **Voorzitter**
Peter van der Velden Meneer Olthof.
- 01:45:31:15 **IJsbrand Olthof** Ja, voorzitter, het lukt me niet om in een vraagvorm te zeggen dat dat niet het huidige dictum is.
- 01:45:38:08 **Voorzitter**
Peter van der Velden Ik denk, alvorens de tweede termijn te beginnen, misschien goed even een kort moment, is er behoefte om daar nog overleg over te hebben, dat we even over het goede spreken? Ik kijk even naar de wethouder.
- 01:45:50:13 **Wethouder**
Ashley North Nou voorzitter, ik heb mijn zorgen geuit, richting tweede termijn kijken we wat het dictum is en dan komen we er volgens mij wel uit.
- 01:45:55:22 **Voorzitter**
Peter van der Velden Ik hoop het. Dan gaan we door naar de tweede termijn, mevrouw Schreuder GroenLinks. Nee? Dan mevrouw Delver, dan de heer Olthof tweede termijn. Gaat uw gang.
- 01:46:19:24 **IJsbrand Olthof** Ja, dank voorzitter en ik ga even in op de vragen van de wethouder en ik houd even kort oogcontact met de heer Roest en ik zie dat wij het over eens zijn dat we het woord maximaal kunnen doorstrepen in het dictum als het gaat over de veilige oversteekplaatsen. Wat ons betreft kan dat doorgestreept worden en dan blijft de strekking overeind. Dus die zullen wij aanpassen. De tweede, de spraakverwarring nu over de tweede motie, beperkt vrachtverkeer in de Lekstraat, ik geef grif toe dat de titel daarin nog steeds, nou, een bepaald beeld oproept. Maar ik zal het dictum toch even voorlezen aan de wethouder en die luidt als volgt, het zijn twee bullets geworden en bullet 1 is: door verkeerskundigen te laten onderzoeken hoe de supermarkten en andere bedrijven Meerburg op veilige en efficiënte wijze bereikbaar kunnen blijven voor zwaar vrachtverkeer vanuit de richting Leiderdorp, Zoeterwoude, A4, waarbij ook onderzocht wordt of de Lekstraat gevrijwaard kan blijven van doorgaand zwaar vrachtverkeer. En daarbij het tweede punt: de resultaten van dit

onderzoek, inclusief voorkeursvariant, te presenteren in het uitvoeringsbesluit. En ik hoop dat dat op een omarming zou kunnen, tot omarming zou kunnen leiden en anders hoop ik op steun van de raad. Dank u.

01:47:28:15 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Ik zie de wethouder al helemaal smilen, dus dat zegt mogelijk iets. De heer Newsome, Partij van de Arbeid.

01:47:48:19 **Marc
Newsome**

Ja voorzitter ligt een mooi voorstel voor de Hoge Rijndijk; we verbeteren de bereikbaarheid van de stad maar verbeteren ook een plek waar veel mensen wonen en voor fietsers, voetgangers en het groen. Het wordt eigenlijk voor allemaal beter. We dienen de voorstellen van D66 met plezier mede in en de Partij van de Arbeid zal dus voor dit raadsvoorstel stemmen. Dat doen we overigens tegen het advies van mijn pleegzoon in, want die vindt het maar niks dat hij niet door de groene middenberm mag wandelen. Dank u wel.

01:48:16:00 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Dan, dank u zeer, dan de heer Roest. Nee? Dan kom ik bij mevrouw Wijnands, Studenten voor Leiden. Gaat uw gang.

01:48:35:03 **Elianne
Wijnands**

Ja, dank voorzitter. Wat SVL betreft ligt hier ook een mooi voorstel voor; de Hoge Rijndijk wordt veiliger en ook groener en ik kan iedereen alvast aanraden om het woord boomkroonvolume alvast goed te oefenen, want het gaat zeker niet de laatste keer zijn dat we dat hier gaan bespreken en we denken ook dat alle voorstellen die hier worden gedaan door de andere raadsleden alleen maar toevoegen. En we zijn benieuwd naar het latere uitvoeringsbesluit, dus wij stemmen voor.

01:49:01:22 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Dank u zeer, mevrouw Wijnands. De heer Van der Veer CDA, dan de heer Theeuwen, SP, de heer Krol, ChristenUnie, nee, reactie van de wethouder.

01:49:19:02 **Wethouder
Ashley
North**

Voorzitter, het college kan ook de motie over de Lekstraat met liefde omarmen.

01:49:27:02 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Goed, dan gaan we over tot de stemmingen. Is er een behoefte aan een korte schorsing, even behoefte, even één en ander voorbereiden? Hele korte schorsing; ik vraag u even om in de buurt te blijven. Mag ik vragen de plaatsen in te nemen? Mag ik vragen de plaatsen in te nemen? We gaan over tot de stemmingen. We gaan over tot de stemming. Mag ik even vragen, alle leden, om de plaatsen in te nemen. Ook de heer Sandoval Garcia. We gaan stemmen. Oké, we gaan stemmen. Aan de orde is het amendement Optimale vergroening op de Hoge Rijndijk, optimale vergroening op de Hoge Rijndijk, is er iemand die behoefte heeft af te leggen van een stemverklaring? Dan gaan we over. Uitgebrachte stemmen, 36, amendement is aangenomen, voor 30, tegen 6. Dan gaan we naar de amendement Partij voor de Dieren: Boomkroonvolume is belangrijk, afleggen van een stemverklaring? Voor, 36, tegen 0, dan de ingediende motie van D66, VVD: Beperk vrachtverkeer in de Lekstraat. Voor, 36, tegen 0, motie is aangenomen. Dan gaan we naar de motie Veilige oversteekplaatsen D66, VVD, in gewijzigde vorm. Voor 36, tegen, de motie is aangenomen, aan de orde is het voorstel.

01:54:47:18 **Thijs Vos
Voorzitter**

Voorzitter, ik zou daar een stemverklaring willen aanvragen.

01:54:51:02 **Peter van
der Velden**

Meneer Vos, Partij Sleutelstad, gaat uw gang.

01:54:53:20 **Thijs Vos**

Dank u wel. We hebben goed geluisterd naar zowel de punten van de heer Theeuwen als het betoog van de wethouder en wij zien zowel redenen om voor als tegen te stemmen. En uiteindelijk heeft de afweging verschillend uitgepakt voor onze fractieleden; een deel van de fractie die gaat voor het voorstel stemmen en een deel tegen. En hoe de verdeling precies uitvalt, dat gaat u nu zien.

01:55:16:06 **Voorzitter**
Peter van der Velden Ik dank u zeer. U kunt nu stemmen. Voor, 1, nee wacht even, ja. Voor 32, tegen 4. Het voorstel is aangenomen.

29. RV 23.0106 Leidse Visie Gelijke Kansen 2023

01:56:36:04 **Voorzitter**
Peter van der Velden Dan hebben we een aantal voorstellen die doorgeleid zijn en kom ik nu aan bij agendapunt 29 Leidse visie gelijke kansen. 2023. Ik geef het woord aan de heer Kargin, GroenLinks. Gaat uw gang, meneer Kargin.

Ahmet Kargin Zo, volgens mij werkt 'ie nu wel, mooi. Dit wordt praktisch mijn tweede maidenspeech, dus lekker lang persoonlijk betoog, maar kansgelijkheid is toch wel de hoofdreden van mijn politieke bestaan, dus ik kan het ook niet laten, lekker volle vier en een halve minuut. Een paar maanden terug, tijdens een kennismakingsbijeenkomst van mijn masterstudie, had ik een gesprek met een studiegenoot die met volle overtuiging zei: ik geloof dat iedereen altijd een keuze kan maken en het altijd een keuze heeft. En dat zette mij aan het denken en twee weken later onder de douche bedacht ik de beste comic ooit daarop en dat was toch wel toepasselijk bij dit raadsvoorstel. Want hoewel we allemaal heel graag dat we willen dat het speelveld gelijk is en dat we allemaal vanaf hetzelfde startpunt beginnen, is niks minder waar. Nergens ter wereld, niet in ons land, en helaas ook niet in onze stad. We hebben helemaal niet altijd een keuze. Er zijn namelijk talloze factoren en dingen die voor een groot deel voor ons bepalen, hoe ons pad eruit gaat zien, dat we een paar stappen achterlopen op het startpunt, of juist een paar stappen voor. Terwijl de ene opgroeit in een fijne, liefdevolle en veilige thuissituatie, groeit de andere op in een huis vol geschreeuw, druk en geweld, terwijl de één opgroeit met universitair geschoolde ouders, die kunnen helpen met school en later bijvoorbeeld met het schrijven van een motivatiebrief, groeit een ander op met ouders die geen opleiding hebben afgerond en nou dus zelf een niet passend niveau als schooladvies krijgt, krijgen. Terwijl de ene opgroeit met rijke ouders die je kunnen voorzien van goede, gezonde maaltijden, groeit de andere op met een lege broodtrommel met pasta en boter en kruiden voor avondeten. Terwijl de één opgroeit in een huis vol met boeken, groeit een andere op met een taalachterstand. Terwijl de ene opgroeit met ouders, groeit de ander op zonder. En terwijl ik dit lijstje aan het maken was, werd deze zo lang, dat zelfs de ruime spreektijd die ik heb niet genoeg zou zijn geweest. Allemaal verschillen die al in de vroege jaren spelen, terwijl een kind daarbij nooit een keuze of zeggenschap heeft gehad. En dit onderwerp heeft voor mij toch wel een bijzondere plek, omdat ook ik niet ben opgegroeid met alle kansen van de wereld. En ik dacht ik zeg al niet om zielig te doen of zo, of omdat ik mijn schaamte probeer goed te praten dat ik al bijna 9 jaar over mijn studie doe, ja, maar om zowel een stukje perspectief te bieden over hoe ongelijk het speelveld is, als ook om niet altijd over cijfertjes en over een ander te hebben, maar ook voor een stukje vertegenwoordiging. Ik groeide op in een Vogelaarwijk, door de één ook wel een probleemwijk of achterstandswijk genoemd, en door een ander een krachtwijk of aandachtswijk. Een deel van mijn jeugd groeide ik op onder de armoedegrens, met praktisch opgeleide ouders en daar bovenop ook een migratie achtergrond. Ik ben opgegroeid in een sociale huurwoning, en ik was snel een taalachterstand op in vergelijking tot mijn leeftijdsgenoten, waarbij ik in de brugklas havo/vwo een achterstand had van tienduizend worden. En dat was allemaal alleen op basis van wie mijn ouders zijn en de beperkte keuzes die zij daarbij hadden. En het gevolg van een bepaalde structurele, van bepaalde structurele en institutionele oorzaken, die indirect van invloed waren op onze kansen in het algemeen. Daarbovenop was ook directe overheidsbeleid wat invloed op onze kansen, zoals dat mijn ouders op een dag te horen kregen dat zij tot bijna tienduizend euro aan toeslagen moesten terugbetalen, omdat zij schuldig zouden zijn van fraude. Het bleef bij ons uiteindelijk gelukkig bij een kleine 1000 euro en het probleem eindigde jaren later met een excuses door de

staat en kwam onder de publieke aandacht bekend te staan als de toeslagenaffaire. En ook ik, toen ik als eerste generatie begon te studeren, viel ik net in het leenstelsel, wat heeft geleid tot tienduizenden euro's aan studieschuld, waarmee ik ook bijvoorbeeld geen keuze meer heb over het hebben van een eigen woning en jarenlang een schuld moet terugbetalen. Maar let wel, ik was een allesbehalve schijnend geval; er zijn kinderen en jongeren die opgroeien met nog veel minder kansen, veel minder mogelijkheden en meer moeilijkheden. Maar daarom is het ook zo mooi om te zien dat wij als gemeente met dit raadsvoorstel dit probleem erkennen. Dat niet iedereen een keuze heeft en dat voor genoeg Leidenaren die keuzes worden beperkt door de kansen die zij hebben. En dat wij als gemeente een visie willen opstellen, en ongelijk willen investeren in gelijke kansen. Maar het benoemen, focussen en aanpakken van de structurele oorzaak van kansenongelijkheid hoort wel een cruciaal onderdeel te zijn van deze visie. Uit onderzoek komt ook duidelijk naar voren dat kansenongelijkheid structurele oorzaken heeft. En om echt stappen te zetten, deze systeembarières aangepakt moeten worden. Daarom dienen wij een amendement in om deze focus ook explicieter vast te leggen in de visie. Zodat toekomstig beleid en de uitvoeringsagenda's ook echt worden opgesteld met een focus op structurele problemen, en met de uiteindelijke hoop dat we met dit wetsvoorstel en toekomstige voorstellen het speelveld iets meer gelijk trekken, dat iedereen dezelfde kansen heeft om zijn eigen levensloop vorm te geven, en iedereen ook echt altijd een keuze heeft. Dat was het.

- Voorzitter**
00:00:58:11 **Peter van der Velden** Ik dank u wel. Het woord is aan de heer De Crom, VVD, interruptie.
- Ja dank u, voorzitter. Dank ook voor het betoog. Ik had nog een vraag over uw voorstel. Als we dit aannemen... Want het is best wel een groot iets wat u vraagt, boven op de flinke opgave die de wethouder al heeft.
- 00:01:02:20 **Maarten de Crom** Denkt u als we dit voorstel aannemen, dat de wethouder ook bij machte is om daar uitvoering aan te geven? Omdat een aantal aspecten die u in uw voorstel noemt ook wel opgelost moeten worden, bijvoorbeeld op de landelijke tafel. Daar gaat mijn vraag over: kan hij hier echt mee uit de voeten, denkt u?
- Voorzitter**
00:01:37:12 **Peter van der Velden** Mijnheer Kargin.
- Dank u wel, voorzitter. Dank u wel voor uw vraag. Ik denk zeker dat de wethouder hiermee uit de voeten kan. Het klopt dat een deel van het beleid wat invloed heeft op onze kansengelijkheid landelijk beleid is. Maar er zijn ook genoeg punten die vallen binnen de gemeentelijke taken. En daarom hebben we ook een visie die overkoepelend is. Want het gaat niet alleen over bijvoorbeeld onderwijsbeleid wat we als gemeente kunnen voeren. Maar ook beleid op gezondheid, op cultureel kapitaal, op identiteitsontwikkeling of sociale status, financiële middelen. En allerlei andere factoren, waar ook de gemeente best wel invloed op kan hebben. En ik heb er vertrouwen in dat de wethouder daar echt wel mee aan de slag kan, om ook zo effectief tot beleid te kunnen komen.
- 00:01:38:19 **Ahmet Kargin**
- Voorzitter**
00:02:20:03 **Peter van der Velden** Mijnheer De Crom.
- Ja dank u, voorzitter. Dank voor de toelichting. Ik heb toch nog iets meer behoefte aan: kunt u explicietere voorbeelden noemen van wat de wethouder dan zou kunnen doen of in kunnen zetten om echt verbetering te kunnen aanbrengen? Dingen die hij op lokaal niveau kan doen.
- 00:02:21:09 **Maarten de Crom**
- Een mooi voorbeeld is een voorstel waar het college mee aan de slag is, de Leidse Sleutelpas. Dat is een mooi voorstel, wat aangeeft dat we voor
- 00:02:43:09 **Ahmet Kargin**

jongeren en voor kinderen die ook een lager kapitaal komen, ook de mogelijkheid hebben om bijvoorbeeld hun cultureel kapitaal te vergroten. Om op die manier hun kansengelijkheid te vergroten om evenveel van cultuur te kunnen genieten als andere leeftijdsgenoten die die mogelijkheid al wel hadden.

00:03:11:10 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

U bent afgerond? Ik dank u zeer. Dan is het woord aan mevrouw Lemmens, Partij van de Arbeid. Gaat uw gang, mevrouw Lemmens.

00:03:35:03 **Bo
Lemmens**

Hartelijk dank, voorzitter. En felicitaties aan de heer Kargin met zijn twaiddenspeech. De plek waar je wieg staat heeft een belangrijke invloed op je positie in de maatschappij. En ik ben verheugd dat we deze visie vanavond bespreken, en dit als startpunt markeren voor een blijvende aanpak van kansengelijkheid. Kansengelijkheid bestaat namelijk uit vele facetten. Of je de juiste mensen kent, je gezondheid, of je een beetje charmant weet te gedragen, je uiterlijk. Is het normaal dat als je opgroeit in een minder kansrijk milieu, dat je dan drie keer zo hard moet werken als andere kinderen? Is het normaal dat mensen tegen je zeggen dat je, gezien je achtergrond, maar niet te veel van je toekomst moet verwachten? Is het normaal dat leraren je veel te laag schooladvies geven vanwege je achtergrond? Dat is absoluut niet normaal. Voorzitter, er bestaan honderden definities van kansengelijkheid. Maar om het in beeld te brengen: stelt u zich een race voor, een 100 meter sprint bijvoorbeeld. En aan de startlijn staat iedereen naast elkaar opgesteld. Maar voordat het startschot is gelost, stelt de presentator nog een paar vragen. Zet twee stappen vooruit als je geen chronische aandoening hebt, zet twee stappen vooruit als je bent opgegroeid in een stabiele thuissituatie. Zet twee stappen vooruit als je steun en liefde krijgt als kind. Zet twee stappen vooruit als je bent opgegroeid zonder financiële zorgen. En zet twee stappen vooruit als je je nooit zorgen hebt hoeven maken over je volgende maaltijd. Zet twee stappen vooruit als minstens één van je ouders in Nederland geboren is. De groep staat niet meer gelijk opgesteld. De deelnemers staan verspreid over het veld, en sommigen staan iets meer op voorsprong dan anderen. En niet door zaken waar je zelf invloed op hebt, maar door zaken die jou zijn overkomen. En dat is kansengelijkheid uiteindelijk. De race kan beginnen. Laten we dus een einde maken aan een systeem waarin zij die al veel meer krijgen dan zij die met een achterstand beginnen. Met deze visie Kansengelijkheid zetten we een stip op de horizon waar we naartoe willen. En de Partij van de Arbeid Leiden kan dat enkel met 1.000 armen omhelzen. Uit onderzoek blijkt echter dat puur economisch beleid niet voldoende is om kansengelijkheid aan te pakken. Dit blijkt te optimistisch gedacht. De reeds bestaande kloof wordt gevormd door de ongelijke beschikking over met name economisch kapitaal. Echter verdiept deze kloof zich onder meer door de steeds groter wordende rol van het sociaal kapitaal. Om kansengelijkheid aan te pakken is het daarom belangrijk om niet alleen te kijken naar wie je bent, maar ook naar wie je kent. Het zogenoemde sociaal kapitaal. Dat begint bij de basis. Kun je geholpen worden met je huiswerk? Is er iemand in je omgeving die je kan helpen aan een stageplaats? Maar ook breder, ben je onderdeel van de gemeenschap, waar je op kunt terugvallen als het tegenzit, als je ziek bent? Is er iemand die voor je kan zorgen? Is er iemand die je kan helpen bij financiële tegenslag? Iemands kansen in het leven worden dus bepaald door wie hij of zij kent. Wie dit niet van huis uit heeft meegekregen, heeft het dus een stuk moeilijker. Er moet daarom worden geïnvesteerd in een breed netwerk om kinderen heen. Op die manier kunnen we ook de kloof doorbreken tussen kinderen die beschikken over meer of minder kapitaal. En maakt de plek van je wieg hopelijk steeds minder uit. Met die reden dient de Partij van de Arbeid Leiden een motie in om concrete maatregelen op te nemen bij de uitvoeringsagenda, om het sociaal kapitaal onder jongeren te versterken. Voorzitter, ik rond af.

- Voorzitter**
00:06:51:17 **Peter van der Velden** Mijnheer De Crom, VVD.
- 00:06:55:20 **Maarten de Crom** Ja dank, voorzitter. Ik heb een beetje dezelfde vraag aan mevrouw Lemmens dan de vraag die ik had aan de heer Kargin. Want u verzoekt om concrete maatregelen. Ik lees wel wat dingen in uw toelichting. Maar kunt u er nog iets meer beeld en geluid bij geven? Als we dit voorstel aannemen, wat kan de wethouder dan doen om dat sociaal kapitaal van kansarmen te versterken?
- 00:07:23:05 **Bo Lemmens** Sorry voorzitter, het begint net de commissie LB te worden. Er zijn echt onwijs goede initiatieven in het land, waarin kinderen worden gekoppeld aan anderen. Ik had een paar voorbeelden opgenoemd. De mentorschapsprogramma's op een school in.... Nou, vergeef me even de naam. Door ouders worden workshops gegeven over hun beroep. Waarmee kinderen dus veel meer inzicht krijgen wat er allemaal mogelijk is. Het is belangrijk dat kinderen een rolmodel hebben, iemand die op hun lijkt die iets bereikt heeft waarvan zij zien: o shit, dat kan ik ook. Wat we ook zien is thuischoolmaatje. Studenten helpen scholieren. In Amsterdam heb je het Amsterdams aanbod, en dan wordt de rijkdom van de stad - het mkb, het verenigingsleven, de sporten - gebruikt om kinderen in aanraking te laten komen met veel meer. Is dat een antwoord op uw vraag?
- Voorzitter**
00:08:13:05 **Peter van der Velden** Mijnheer De Crom.
- 00:08:17:02 **Maarten de Crom** Ja. Dank, voorzitter. Ten dele wel. De vervolgvraag die het wel oproept: worden soortgelijke dingen toch ook al niet... U heeft zich nog meer verdiept in het onderwerp dan ik. Worden soortgelijke initiatieven toch ook al niet ondernomen en ingezet in het Leidse onderwijs, en dergelijke? Is dit echt een aanvullend voorstel op wat er al gebeurt, op de initiatieven die al spelen in deze stad?
- Voorzitter**
00:08:43:04 **Peter van der Velden** Mevrouw Lemmens.
- 00:08:44:20 **Bo Lemmens** Volgens mij is het zeker een verrijking en een aanvulling van hetgeen dat al gebeurt. En de gemeente Leiden doet al heel veel. Ons voorstel is om dat op te nemen in die uitvoeringsagenda, omdat er ook vanuit verschillende adviesbureaus wordt geadviseerd om die regierol als gemeente op te pakken.
- Voorzitter**
00:08:59:07 **Peter van der Velden** Mevrouw Lemmens.
- 00:09:01:08 **Bo Lemmens** Hartelijk dank, voorzitter. Voorzitter, ik ga nu afronden. We willen geen samenleving waarin voor kinderen op vroege leeftijd al wordt bepaald hoe hun toekomst eruit ziet. We willen geen samenleving waarin alles erop gericht is om zo snel mogelijk een hoog diploma te halen. En we willen geen samenleving waarin kinderen opgroeien in een bubbel met alleen maar kinderen van dezelfde afkomst. We willen een stad die het sociaal cultureel kapitaal van alle nationaliteiten benut, een stad waarin kinderen elkaar tegenkomen en het beste uit zichzelf kunnen halen. Ook als dat wat meer tijd kost. Sommige mensen zeggen dat de ongelijkheid een gegeven is, iets wat erbij hoort, iets wat altijd zal blijven bestaan. Ik ben het daar niet mee eens. Ongelijkheid is iets waar we zelf heel veel invloed op hebben. En die invloed moeten we zien te gebruiken. We kennen de problemen, en we weten dat ze oplosbaar zijn. Laten we daarom aan de slag gaan.
- Voorzitter**
00:09:45:20 **Peter van der Velden** Dank u zeer. Het woord is aan mijnheer De Crom, VVD.

- Ja dank u, voorzitter. Ja, ik mag hier vandaag staan, omdat onze vaste woordvoerder Maaïke van Vliet er helaas niet kon zijn, vanavond. Maar gelukkig heb ik een uitstekende voorbereiding meegekregen van haar en ons duoraadslid, de heer Versluijs. En dat is hartstikke mooi, want het is een belangrijk onderwerp. En de VVD heeft uitgekeken naar dit langverwachte stuk, omdat het onderwerp gelijke kansen eigenlijk ook een heel liberaal onderwerp is. Ik ben zelf opgevoed met het motto: 'je kunt meer dan je zelf denkt', en geloof daar ook in. Maar weet ook wel dat het niet voor iedereen vanzelfsprekend is dat je van een dubbeltje een kwartje wordt. En dat niet iedere omgeving even stimulerend werkt. Wel goed om te beseffen: de overheid is geen geluksmachine, die gelijke uitkomsten kan garanderen. Maar een overheid kan wel bijdragen door het streven naar een gelijke start voor iedereen. En een gemeente kan ervoor zorgen dat een aantal randvoorwaarden goed op orde zijn, zoals goed onderwijs, met voldoende leraren in fatsoenlijke schoolgebouwen. Om bij te dragen aan die kansen om je talent te ontwikkelen en wat moois van je leven te maken. Echter ontbreekt het aan dat soort fundamentele zaken in deze visie. En de VVD worstelt daarmee. Er zijn ook een aantal wel degelijk positieve punten. De focus van de doelgroep is een goed ding. Dat brengt focus aan onder kinderen en jongeren tot 27 jaar. En de individuele aanpak spreekt ons ook aan. Maar moeite heeft de VVD echter met het ontbreken van concrete maatregelen, en aandacht voor kinderen in specifieke omstandigheden. Het gaat dan om kinderen met een thuissituatie waarbij meerdere problemen spelen. Wat gaan we daar nu echt concreet aan doen. De VVD had daar graag meer over willen zien. En in dat opzicht is de VVD van mening dat deze visie nog onvoldragen is, de visie is te algemeen. En roept daarom ook meer vragen op dan antwoorden. De wethouder gaat het natuurlijk uitwerken, heeft hij beloofd in de Leidse gelijke-kansenaanpak. Dat is hartstikke mooi, en dat wachten we dan als VVD af. Maar we hadden liever gezien dat ook al in deze visie concreter werd gemaakt welke aantoonbaar werkende stappen we kunnen nemen om kansengelijkheid te vergroten, in deze stad. Dus de VVD moet nog overtuigd worden, en afhankelijk van dit debat zullen wij ons standpunt bepalen. Dank u.
- 00:10:07:06 **Maarten de Crom**
- Voorzitter**
00:12:41:19 **Peter van der Velden**
- Dank u zeer, mijnheer De Crom. Ik geef het woord aan mevrouw De Groot, namens D66. Gaat uw gang, mevrouw De Groot.
- Julia de Groot**
00:13:09:10
- Dank u wel, voorzitter. Ik zal geen tweede maidenspeech houden, hier. Het doel van de Visie Gelijke Kansen is duidelijk: gelijke kansen voor kinderen en jongeren via het onderwijs. En denk eens aan je eigen kansen die je hebt gehad in je schoolcarrière. Wat maakte voor jou nou het verschil. Waarschijnlijk denk je nu aan die ene persoon, die ene leraar die extra tijd voor je nam. Die begeleider die je talent herkende. Of de juf die je motiveerde en vertelde dat het wel kon. Precies dat is het vak van de vele docenten en begeleiders, jeugdwerkers, vrijwilligers, ouders en verzorgers. Het is aan ons om te zorgen dat de mensen die het verschil maken, de kansen en middelen krijgen om dit werk te doen. Dit doen we nu door extra middelen vrij te maken voor brugfunctionarissen. De afgelopen Kaderbrief hebben we samen met Partij Sleutelstad gewerkt aan een motie over de brugfunctionarissen. We zijn dan ook blij dat deze motie is verwerkt in de visie. Daarnaast zijn we blij met de toezegging van de wethouder, om met scholen in gesprek te gaan over het handhaven van afspraken rondom inschrijfmomenten van leerlingen. Dit draagt bij aan een betere spreiding van leerlingen, en eerlijkere kansen voor alle leerlingen om op de school naar keuze van de leerling te komen. Dank u wel.
- Voorzitter**
00:14:18:04 **Peter van der Velden**
- Dank u zeer, mevrouw. Dan geef ik het woord aan mevrouw Güler, met de tweede termijn. Dan de heer Sandoval Garcia. Nee? Mevrouw Wijnands, Studenten voor Leiden. Ga uw gang, mevrouw Wijnands.

00:14:54:03 **Elianne Wijnands**

Dank u wel, voorzitter. Pasgeleden deden we met een aantal raadsleden het spel "Wij zijn de stad", georganiseerd door het PS|theater. En hierbij stonden we in de schoenen van een fictief personage uit de stad Leiden. En het aantal ogen dat je kreeg op je dobbelsteen om vooruit te komen, was afhankelijk van je omgeving. Heb je twee ouders die voor je kunnen zorgen? Of heb je één moeder, die lange shifts moet werken om rond te komen? Wat is je achternaam? Waar ben je geboren? Ben je een man of een vrouw? Dit allemaal bepaalt het aantal ogen op je dobbelstenen, en dus hoeveel stappen je vooruit kunt zetten in het leven. En het liet goed zien dat, hoewel het lijkt alsof iedereen begint op dezelfde positie, de verschillen tussen iedereen al snel erg groot worden. We leven in een maatschappij die ons vaak vertelt dat ons succes afhankelijk is van onze wilskracht en ons doorzettingsvermogen. Maar dat is niet zo, het leven is niet eerlijk. En dat zal het misschien ook wel nooit worden. Maar met dit voorstel maken we wel een begin eraan om het iets eerlijker te maken. We investeren ongelijk in gelijke kansen. We geven de mensen die het nodig hebben een aantal ogen op hun dobbelsteen erbij. Deze visie is nog erg breed, en ook wij hadden graag meer concrete maatregelen en uitvoering willen zien. Maar we zien het wel als een goede eerste stap. Tijdens het spel werd ook om de zoveel tijd even gezegd: 'Kijk om je heen. Wie staat er voor je, en wie staat er achter je?' En dat is waar deze visie ons mee helpt. Het dwingt ons, om ons heen te kijken. En ons bewust te zijn van onze eigen positie. En het dwingt ons om wat te doen voor de mensen die achter ons staan, en te zorgen dat we ze niet uit het oog verliezen. En wij zullen daarom ook voorstemmen met dit voorstel. Dank u wel.

00:16:31:04 **Voorzitter Peter van der Velden**

Dank u zeer, mevrouw Wijnands. Het woord is aan de heer Krol, ChristenUnie. Gaat uw gang, mijnheer Krol.

00:16:51:00 **Pieter Krol**

Dank u wel voor het woord, voorzitter. Kansenongelijkheid speelt helaas ook in Leiden een grote rol. Het blijft pijnlijk om te zien hoeveel het uitmaakt waar je wieg staat, en dus in welke wijk je opgroeit en in wat voor gezinssituatie. Daarom is de ChristenUnie blij met de stappen die nu gezet zijn om deze kansenongelijkheid aan te pakken, en de bijbehorende visie die daar ligt. En ook de ChristenUnie is het eens met een aantal eerdere inbrengen, dat het echt nodig is dat die snel concreter worden. Dus we kijken echt uit naar het uitvoeringsplan. Een van de kritische noten die we nog hebben, is dat het ongelijk investeren wat ons betreft ook echt concreet gemaakt mag en moet worden. Het klinkt lekker: ongelijk investeren. Maar wat we er precies mee bedoelen, maken we eigenlijk helemaal niet zo concreet. Ja, we willen af van doelgroepenbeleid. Maar terecht merken we wel op in welke wijken het probleem van ongelijke kansen het grootst is. En ik ben benieuwd of en hoe we daar in het uitwerkingsplan aandacht aan besteden. In ieder geval de hartelijke suggestie in de richting van het college en de wethouder, om dit in het bijzonder mee te nemen. En er is nog een andere ongelijkmaker in de samenleving waar we kritisch op zijn. En dat is de bijlesindustrie, die er in de samenleving steeds meer te zien is. Waarbij je ziet dat kinderen die uit draagkrachtiger families komen, eerder en makkelijker in aanraking komen voor bijles, dan kinderen van ouders die het minder breed hebben, en die het soms eerder of meer nodig zouden hebben. Bovendien kunnen te veel vormen van bijles bijdragen aan een ongezonde prestatiecultuur, die het welzijn en de gezondheid van onze jongeren absoluut geen goed doet. Wat de ChristenUnie betreft is ook dit iets waar de gemeente in de uitwerking van dit plan, samen met scholen, aandacht aan zou moeten besteden. En ook die suggestie geef ik mee richting het college naar het uitvoeringsplan. Dank u wel.

00:18:52:22 **Voorzitter Peter van der Velden**

Ik dank u zeer. Ik geef het woord aan de wethouder. Ga uw gang, wethouder.

- Ja voorzitter, dank u wel. Ook vanavond weer mooie persoonlijke verhalen over dit hele belangrijke onderwerp. En zo hebben we ook tijdens de commissie tweeëneenhalf uur over dit onderwerp gesproken. En ik kan me alleen maar aansluiten bij vele goede woorden die hier zijn gezegd. Ja voorzitter, ik hoor ook inderdaad wat de commissie zegt over concretisering. Dit is eigenlijk iets nieuws wat we hier in Leiden gaan doen. We hebben dat gestart. We hebben ook gezegd: laten we nou starten vanuit een van de oorzaken. Een van de oorzaken is armoede. In de andere commissie gaan wij in januari praten over bijvoorbeeld het armoedebeleid Samen Sterker. En daar ziet u een concretisering van: wat betekent nu ongelijk investeren. Dat betekent dat wij het Jeugdeducatiefonds voorstellen om het te verbreden. Maar dat betekent ook dat we niet zeggen: dat zetten we alleen in in de focuswijken, of in de wijken die traditioneel bekend staan als aandachtswijken. Als straks een andere school dus aangeeft: 'wij hebben dezelfde problemen', dan moeten wij dat jeugdeducatiefonds daar bijvoorbeeld ook in kunnen zetten. In het onderwijskansenbeleid, waar we volgende week over gaan praten, ziet u ook een voorbeeld van hoe wij dus al vanaf de voorschool nog eerder dan wat wettelijk is verplicht beginnen met voorschool aan te bieden aan kinderen, zodat ze nog sneller die goede start kunnen maken.
- 00:19:14:22 **Wethouder Abdelhaq Jermoumi** Ik ben er heel erg trots op, en ik... Ik heb twee voorstellen. Eén van GroenLinks, en dat betekent: het breken met institutionele barrières. Ja, ik denk dat dat heel erg belangrijk is. En het is eigenlijk het gedachtengoed waar we bij deze visie mee zijn begonnen. En dat betekent: het tegengaan van segregatie in het onderwijs, de ongelijkheid door toetsing, de vroege selectie in het onderwijs in Nederland, en de inzet op sociaal kapitaal waar mevrouw Lemmens van de Partij van de Arbeid het ook over had. Het is denk ik heel erg belangrijk, en dat accentueren we ook in de visie: wat is de rol van de gemeente. Wij kunnen inderdaad veel dingen aanjagen, wij kunnen dingen agenderen. En daarom ook dus in deze visie. En dat zult u straks ook in Q1 in het uitvoeringsplan zien: wij gaan heel nauw optrekken samen met het onderwijs. Want het onderwijs kan heel veel zaken vanuit hun professionaliteit en bevoegdheden oppakken, ook op gelijke kansen. U bent geïnformeerd, bijvoorbeeld over de Leidse educatieve agenda, waar kansrijk onderwijs een van de vier belangrijke ambities is. Daar zult u dus zien hoe wij dat in elkaar samen laten komen. Dus ja, het concretiseren van deze langetermijndoelen en het terugdringen van die institutionele oorzaken van ongelijkheid. Wij hebben dat in de visie staan maar ik denk dat dit wel een goed punt is om op te nemen in de besluittekst. Dus ik zou dit amendement willen omarmen. En wij laten dus ook zien in het uitvoeringsplan hoe wij daar uitvoering aan willen gaan geven.
- 00:22:16:18 **Voorzitter Peter van der Velden** Mijnheer Jones, Partij voor de Dieren.
- 00:22:21:02 **De heer Jones** Dank u wel, dat u het wilt toezeggen. Maar ik vraag me eigenlijk af: als u dit er al in heeft staan, deze grondoorzaken die zo belangrijk zijn, wat gaat er dan nu veranderen als we dit als raad ondersteunen?
- 00:22:33:12 **Voorzitter Peter van der Velden** Wethouder.
- 00:22:35:23 **Wethouder Abdelhaq Jermoumi** In de visie beschrijven wij dat er institutionele oorzaken zijn van kansenongelijkheid. Dit amendement zien we echt als een versterking om daar uitvoering aan te geven in het uitvoeringsplan. Dat is wat we gaan doen.
- 00:22:49:04 **Voorzitter Peter van der Velden** De heer De Crom.

- 00:22:54:24 **Maarten de Crom** Dank u wel. Ook over die toelichting van de wethouder een vraag. Want de wethouder heeft duidelijk met het stuk ook focus aangebracht op de doelgroep, en op het vergroten van onderwijskansen en armoede. Dit voorstel vraagt wel om een focus, een extra focus misschien wel, op die institutionele oorzaken. En is het nu wel verstandig om dat nu aan te nemen, is mijn vraag aan de wethouder. Zeker omdat de opgave op dit vlak al heel groot is. En u terecht ook focus heeft aangebracht of gaat... Stellen we u niet met dit voorstel voor een te brede opdracht, die u misschien ook niet volledig kan waarmaken?
- 00:23:37:11 **Voorzitter Peter van der Velden** Wethouder.
- 00:23:38:06 **Wethouder Abdelhaq Jermoumi** Ja voorzitter, ik denk een hele goede vraag. Dus we hebben inderdaad die focus gebracht: onderwijs en armoede. In de Leidse Educatieve Agenda komen verschillende werkgroepen, zowel vanuit de gemeente, andere organisaties, onderwijspartners, waar we deze verschillende ambities ook verder gaan uitvoeren. En daar zien wij wel degelijk dingen gaan landen via de Leidse Educatieve Agenda, via de gelijke-kansenaanpak 'Leiden aan zet' vanuit het onderwijs. En daar gaan wij dus proberen die verbindingen te maken. En ook wat de partners ons hebben gevraagd: 'Gemeente, pak nou regie, want jullie gaan over de oorzaken, bijvoorbeeld armoede. Wij pakken het op vanuit het onderwijs.' En ik denk dat dat de komende jaren hele mooie samenwerking kan opleveren.
- 00:24:19:20 **Voorzitter Peter van der Velden** Mijnheer De Crom.
- 00:24:21:13 **Maarten de Crom** Ja dank u wel, voorzitter. Dat begrijp ik. Maar dan is mijn vervolgvraag aan de wethouder: van een beperkt aantal besluitpunten en focus die we aanbrengen, komt dit er extra bij. En daar creëren we ook een verwachting mee richting u. Dus ik ben dan ook wel benieuwd. U moet dan denk ik ook gaan rapporteren over de uitvoering ervan: hoe zorgen we dat die institutionele oorzaken dan worden weggenomen. En kunt u daar dan de komende jaren een substantiële verandering in brengen? Ligt dat binnen uw reikwijdte? Dus dat is toch wel even mijn vraag. Het is wel een wezenlijk iets en een groot iets wat we dan aan deze visie gaan toevoegen en van u gaan verwachten.
- 00:25:03:07 **Voorzitter Peter van der Velden** Wethouder.
- 00:25:04:21 **Wethouder Abdelhaq Jermoumi** Ja voorzitter, dat kan op verschillende manieren. Je kunt stelling nemen op bepaalde thema's. Je kunt dingen agenderen samen met het onderwijs, bijvoorbeeld richting landelijke tafels. Dus er zijn verschillende manieren. Maar wij denken door het omarmen van dit amendement en het echt op te nemen... We gaan dus ook laten zien in het uitvoeringsplan hoe we daar uitvoering aan willen geven. We hebben afgesproken uiteraard te evalueren. Dan is het denk ik goed om weer met de commissie in gesprek te gaan: is dat goed geborgd en uitgevoerd?
- 00:25:32:22 **Voorzitter Peter van der Velden** De heer Sandoval Garcia.
- 00:25:38:16 **Tobias Sandoval Garcia** Ja dank, voorzitter. Ook naar aanleiding van de interruptie van de heer De Crom en ook de woorden die u eerder zei over dat het amendement het versterkt, heb ik vooral de vraag: verandert er nu door het amendement iets aan deze visie? Of blijft het in uw ogen hetzelfde, en verandert daarmee inhoudelijk niet?
- 00:26:00:18 **Voorzitter Peter van der Velden** Wethouder.

- 00:26:03:08 **Wethouder Abdelhaq Jermoumi** Nee, ik denk wel degelijk dat er wel iets verandert, omdat je het nu echt als belangrijk kader ook meegeeft. Wij hadden hem niet als zodanig zo beschreven als besluitpunt. Dwingt dat ons inderdaad om hier echt actief verder op in te zetten. Dus ik denk dat het echt een versterking is voor het voorstel. Voorzitter, ik ga naar het volgende voorstel, en dat is van de Partij van de Arbeid: 'It takes a village'. Wij denken dat sociaal, cultureel en economisch kapitaal uiteraard heel erg belangrijk zijn. En die moeten vergroot worden. Wij hebben concrete ideeën. Wij hebben al in het raadsvoorstel aan u aangegeven, bijvoorbeeld het breed inzetten van de brugcoördinatoren. Maar ik erken ook dat het heel erg belangrijk is bijvoorbeeld een project als 'School is cool', waar rolmodellen kinderen in groep 8 aan de hand nemen om hen te helpen naar de overgang naar het voortgezet onderwijs. U noemde het voorbeeld van Amsterdam. Ik denk dat wij daar ook in Leiden goede stappen mee kunnen zetten. Dus deze motie zou ik ook willen omarmen, als college. Voorzitter, dat was mijn inbreng. Dank u wel.
- 00:27:07:16 **Voorzitter Peter van der Velden** Dank u zeer, wethouder. Dan gaan we naar de tweede termijn. Mevrouw Lemmens. Mevrouw Güler.
- 00:27:19:12 **Famke Güler** Ja, dank u wel voor uw geduld. Ik ben aan komen rennen.
- 00:27:22:15 **Voorzitter Peter van der Velden** Dat ging behoorlijk rap.
- 00:27:23:15 **Famke Güler** Tweede bullet van de motie van de Partij van de Arbeid. Kunt u daar ook nog even op ingaan? Want gaat u ons dan informeren? Of gaan wij het nog met elkaar in de commissie erover hebben? Want daar is nog wat onduidelijkheid over. En ik wil het graag, zeker omdat we het gaan concretiseren in de uitvoeringsplannen, nog wel in de commissie met elkaar erover hebben.
- 00:27:43:08 **Voorzitter Peter van der Velden** Wethouder.
- 00:27:45:14 **Wethouder Abdelhaq Jermoumi** Voorzitter, volgens mij zijn de rollen van het college best duidelijk. Wij voeren de plannen uit. De raad heeft een kaderstellende rol, de raad heeft een controlerende rol. En u bent de vertegenwoordiger van de inwoners. Wij hebben toegezegd u de uitvoeringsplannen ter kennisgeving te sturen. Daar kunt u inderdaad alles van vinden. Dus dat is eigenlijk wat wij gaan doen. Maar in principe gaan wij uitvoeren. We hebben een evaluatiemoment ingebouwd, waar wij dus ook weer samen gaan kijken hoe we eventueel kunnen bijsturen, wat u ervan vindt. Dat is hoe wij de volgorde zien.
- 00:28:23:22 **Voorzitter Peter van der Velden** Mevrouw Güler.
- 00:28:25:11 **Famke Güler** Dank u wel, voorzitter. Dus hoe moet ik dan de tweede bullet lezen? Worden wij dan geïnformeerd op het moment dat we gaan evalueren? Of komt dat terug in die uitvoeringsplannen?
- 00:28:37:07 **Wethouder Abdelhaq Jermoumi** Nee, de kaders die wij hier gaan vaststellen zult u terugzien in de uitvoeringsplannen. Dus dan zult u dat daarin terugzien.
- 00:28:48:24 **Voorzitter Peter van der Velden** Dan gaan we naar de tweede termijn. Dan geef ik het woord dat mevrouw Lemmens. Niet? De heer De Crom. Ik heb me vergist. Want uw tijd is opgesoupeerd. Ik moet dan... Een stemverklaring. Ja. Dan ga ik naar mevrouw De Groot. Niet? Dan kom ik bij mevrouw Güler. Ook niet? De heer Sandoval Garcia. Niet? Mevrouw Wijnands. Ook niet. Dan kom ik bij mijnheer Krol. Ook geen spreektijd meer. Dus dan hebben we twee termijnen gehad. En dan gaan we over tot stemming. We zijn gereed voor

de stemming. En aan de orde is het amendement 'Breken met institutionele barrières', van GroenLinks.

- 00:30:28:05 **Tobias Sandoval Garcia** Voorzitter, stemverklaring.
- 00:30:29:10 **Voorzitter Peter van der Velden** Stemverklaring. Ja.
- 00:30:30:20 **Tobias Sandoval Garcia** Wij hadden als CDA in eerste instantie nog even vraagtekens bij dit amendement en de toegevoegde waarde. Maar na de woorden van de wethouder zullen wij dit voorstel steunen.
- 00:30:39:19 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik dank u. Andere leden nog een stemverklaring? Ja, mijnheer De Crom, VVD.
- 00:30:43:06 **Maarten de Crom** Ja dank u, voorzitter. Eén technische mededeling. Ik had te laat het pasje erin gedaan, dus ik kan niet stemmen. Maar dat gaan we zo doen. Wij zullen tegen dit voorstel steunen. Juist omdat we het goed vonden dat de wethouder focus heeft aangebracht bij dit grote onderwerp. We denken dat hier echt een extra last op zijn schouders komt met betrekking tot een groot onderwerp, waar we misschien niet volledig op kunnen leveren. En we zullen dus tegen dit voorstel stemmen. En ik stem dus ook tegen, maar ik kan niet op het knopje drukken.
- 00:31:21:03 **Voorzitter Peter van der Velden** Gaan we over tot de stemming. Dat betekent: 32 voor, tegen 4. Ook gezien de mondelinge toelichting van de heer De Crom, voor de zuiverheid. Dat betekent dat het amendement is aangenomen. Dan gaan we door naar de motie van de Partij van de Arbeid, 'It takes a village'. Is er behoefte aan het afleggen van een stemverklaring? Dan gaan we stemmen. Voor 36, tegen 0. Daarmee is de motie met algemene stemmen aangenomen. Aan de orde is het voorstel. Is er behoefte aan het afleggen van een stemverklaring? Mijnheer De Crom van de VVD. Nog andere leden? Gaat uw gang, mijnheer De Crom.
- 00:32:34:21 **Maarten de Crom** Ja dank u, voorzitter. We hebben ermee geworsteld, zoals ik zei. Op basis van alle besprekingen en de bijdrage van de wethouder, is de VVD wel overtuigd van de goede intenties van de wethouder op dit vlak, en zijn inzet om de kansen van kinderen die in kansarme omstandigheden leven, te vergroten. Dus we zullen nu voor deze visie stemmen. Hij krijgt daarmee het voordeel van de twijfel. En we kijken heel erg uit naar de uitvoeringsplannen. Dank u wel.
- 00:33:03:13 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik dank u zeer. Mijnheer Jones, Partij voor de Dieren.
- 00:33:06:23 **De heer Jones** Allereerst bedankt voor deze visie. En alle raadsleden die een concretere uitwerking willen zien, die verwacht ik ook dat ze daadwerkelijk opletten wanneer dit geagendeerd wordt in de uitvoeringsagenda. En dat we het ook daadwerkelijk gaan bespreken en concrete stappen zullen zetten hiervoor. Dank u wel.
- 00:33:22:04 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik dank u zeer, mijnheer Jones. ... op de stemming. En mijnheer De Crom heeft nog niet kunnen stemmen, ook nu niet? Jawel, toch? Nu wel. Voor 36, tegen 0. Het voorstel is aangenomen.
- 00:33:45:18 **Voorzitter Peter van der Velden** **20. RV 23.0079 Vaststelling bestemmingsplan, beeldkwaliteitsplan en beleidsregel Energiepark e.o.** Dan gaan we naar Vaststelling bestemmingsplan, beeldkwaliteitsplan en beleidsregel Energiepark en omgeving. Ik geef het woord aan mijnheer Vos, Partij Sleutelstad. Gaat uw gang, mijnheer Vos.
- 00:34:16:22 **Thijs Vos** Dank u wel. Het Energiepark is ondanks eerdere hobbels een mooi plan geworden. Daarvoor onze complimenten aan het college. En dank ook voor de welwillende houding van de wethouder in het commissiedebat. Er zijn twee zaken waar we het vanavond nog over willen hebben. Allereerst het middensegment. Er komen 40% middensegmentwoningen in dit

bouwplan. De ontwikkelaar heeft in het verleden aangegeven vooral middeldure huur te willen realiseren. Maar de verdeling tussen middenhuur en middelkoop staat nog niet vast. In Leiden kennen we een groot tekort aan betaalbare koop. Het afgelopen jaar is er zelfs niet één goedkope of betaalbare koopwoning toegevoegd. Het is daarom belangrijk dat er in het Energiepark naast middenhuur ook betaalbare koop wordt gerealiseerd. Samen met het CDA en ook met de VVD dienen we een motie in, waarmee we het college oproepen om in de onderhandelingen met de ontwikkelaars in te zetten op 20% middenhuur en 20% betaalbare koop. Ten tweede, de bebouwing naast de Reineveststeeg. In tegenstelling tot andere locaties wordt hier niet met een setback gewerkt, en is het bouwblok met 18 of 20 meter veel hoger dan de omliggende woningen. Wij zijn het met de omwonenden eens dat dit een te groot contrast is ten opzichte van de kleinere, monumentale woningen die aan de Reineveststeeg liggen. En dat het daarom de sterke voorkeur heeft dat er ook op deze locatie een setback wordt toegevoegd. Tegelijkertijd is het voor ons ook een belangrijke randvoorwaarde dat het voorgenomen aantal woningen gerealiseerd kan worden. En dat heeft uiteindelijk geleid tot een amendement, dat uitgebreid juridisch is getoetst. Met het amendement nemen we in het bestemmingsplan een setback-regel op, voor de Reineveststeeg. Dit voorstel wordt mede ingediend door D66, CDA en de ChristenUnie. We kijken graag uit naar de appreciatie van de wethouder.

00:36:05:20 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Ik dank u zeer, mijnheer Vos. Dan het woord aan mevrouw Van Schaik, Partij voor de Dieren. Ga uw gang, mevrouw Van Schaik.

00:36:30:04 **Martine van
Schaik-
Gerritsen**

Ja dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren vindt dit op hoofdlijnen een mooi plan. Er is sprake van natuurinclusief bouwen, over gebouwen die deel uitmaken van het groen, groene gevels. Ja, dat zijn dingen waar wij heel erg blij van worden, voorzitter. En we kijken uit naar de verdere concrete uitwerking. We hebben bij dit plan één voorstel. En dat voorstel kan inmiddels bekend in de oren klinken. We stellen namelijk voor om ernaar te streven dat van de gebieden met bestemming Groen er maximaal 20% verhard mag worden. En waarom is dit nu zo belangrijk voor ons dat we hier elke keer weer mee komen? Dat wil ik graag nog even toelichten. Leiden is een van de meest versteende steden van Nederland, en een van de meest dichtbevolkte steden van Nederland, en we verdichten steeds verder. En dat is ook heel begrijpelijk gezien de woningnood. Maar tegelijkertijd moeten we er wel voor zorgen dat er voldoende groen is om de stad leefbaar te houden voor mens en dier. En waar we voor het bouwen van woningen bijvoorbeeld allerlei cijfermatige streefcijfers hebben - bijvoorbeeld het aantal woningen of het percentage sociale huur - hebben we dat voor groen eigenlijk niet. En dan doen we het met kreten als: 'zo veel mogelijk'. En daarmee doen we onszelf en de stad tekort. Een andere reden dat we hier weer mee komen, is dat het bestemmingsplan heel veel ruimte geeft voor invulling van die bestemming Groen. Je kan er bijvoorbeeld ook fietspaden in aanleggen of ontsluitingswegen, speeltoestellen. Allemaal superbelangrijk, dat is het punt niet. Maar laten we er wel op sturen dat die binnen de bestemming Groen gewoon beperkt blijven. De Universiteit van Wageningen concludeerde in een recent onderzoek dat juist in de vroege fases van gebiedsontwikkeling een kwantitatieve benadering heel goed werkt. En de kwalitatieve benadering, echt de invulling, die doe je dan later in de ontwikkeling. En de bestemmingsplanfase is zo'n vroege fase van gebiedsontwikkeling. Een kwantitatieve richtlijn past hier dus heel goed. Dan nog een laatste punt, over flexibiliteit. En dat is een zorgpunt, wat het college heel vaak inbrengt als argument als ik het heb over streefwaarde. Terwijl flexibiliteit en streefwaarde eigenlijk prima samengaan. Een streefwaarde geeft de ambitie weer: waar willen we naartoe werken. Maar

we bieden tegelijkertijd ruimte om ervan af te wijken als dat nodig is. Het kan dus prima...

- Voorzitter**
00:39:05:15 **Peter van der Velden** Komt u tot een afronding, mevrouw Van Schaik.
- Martine van Schaik-Gerritsen**
00:39:07:23 **Schaik-Gerritsen** Ja ik ben klaar, voorzitter. Kortom, met deze motie laten we zien als raad dat we vergroenen belangrijk vinden, en dat we daar ook op durven te sturen. Tegelijkertijd geeft het college en de participanten de ruimte om ook met andere voorstellen te komen, als zij dat nodig achten. Dank u wel.
- Voorzitter**
00:39:24:00 **Peter van der Velden** Dank u zeer. De heer Leest, namens de VVD. En dit is echt uw eerste termijn, vanavond.
- Tom Leest**
00:39:44:10 **Tom Leest** Ja voorzitter, maar geen maidenspeech. De VVD vindt dit op meerdere punten een mooi plan. Er komt een nieuw wijkje, midden in de stad. We zijn ook blij met de toezegging van de wethouder dat zij de gebouwen van de Langegracht-centrale vooralsnog geen monumentenstatus geeft, en nog een duidelijke rol ziet voor deze centrale in de energietransitie. We hebben wel een paar aandachtspunten. We hadden graag gezien dat er wat meer parkeerplekken zouden komen, in ieder geval voor bezoekers, om wat dichterbij de parkeervraag te komen dan nu. We zien graag een garantie dat hier ook koopwoningen worden gebouwd. Dus wij dienen het voorstel hiervoor van Partij Sleutelstad mede in. En als laatste, net als in het Morspoortgebied en stationsgebied, maken ook hier veel bewoners zich zorgen over de opvanglocatie Nieuwe Energie. De mogelijke overlast en de impact op de sociale veiligheid in de buurt. We hebben daar samen met D66 vooralsnog geen voorstel voor ingediend, maar we willen wel het college oproepen om deze zorgen in de buurt serieus te blijven nemen. En hiermee rekening te houden bij de uitwerking. We zullen dit in ieder geval scherp blijven volgen. Dank.
- Voorzitter**
00:41:10:24 **Peter van der Velden** U, dank. En ik geef het woord aan de heer Kargin, GroenLinks. Gaat uw gang, mijnheer Kargin.
- Ahmet Kargin**
00:41:36:01 **Ahmet Kargin** Dank u wel, voorzitter. Nou, hier komt mijn derde maiden... Nee, dat ook weer niet. Met dit raadsvoorstel geven we een mooie impuls aan het Energiepark, met onder andere 350 broodnodige woningen, waarvan 35% sociale huur en 40% in het middeldure segment, vergroening van het gebied, duurzaam bouwen. En allemaal andere mooie punten die goed bijdragen aan de wijk. En daarom kunnen we het voorstel steunen. En ik had nog een kleine mededeling. Want ik had in mijn echte maidenspeech met uw raad gedeeld dat mijn vader destijds iets van bijna een jaar thuisloos was, en nu bijna anderhalf jaar. Maar ik mag het leuke nieuws delen dat hij al twee weken een eigen woning heeft.
- Voorzitter**
00:42:16:20 **Peter van der Velden** Kijk, ondanks uw derde maidenspeech tegelijkertijd een applausje. Dat is heel mooi. Dan gaat het woord naar de heer Van Diepen, D66. Gaat uw gang, mijnheer Van Diepen.
- Sander van Diepen**
00:42:36:00 **Sander van Diepen** Voorzitter, het is vanavond al een paar keer gedeeld: het is een hele mooie ontwikkeling dit gebied. Tussen het industriële erfgoed gaan we een nieuwe wijk bouwen. Ik wil ook wel memoreren: aan het begin van de vorige raadsperiode stonden die buurt en de ontwikkelaar nog echt tegenover elkaar. En het is daarmee ook wel echt een mooi voorbeeld van participatie, hoe die nu met elkaar hebben gestaan. En dat ze nu gaandeweg het proces elkaar gevonden hebben, en dat we dit bestemmingsplan hebben. Aan het begin had D66 wel twijfels over de uitstraling van zo veel nieuwbouw in het beschermde stadsgezicht, en hoe dit aan zou sluiten bij de industriële omgeving. Maar we vertrouwen erop dat de architectonische supervisor er goed op zal toezien dat de aansluiting er zal zijn. De VVD refereerde net al aan: er zijn zorgen over de sociale veiligheid. We komen nu niet met een voorstel, want:

bestemmingsplan. Maar we blijven dit wel volgen, en komen hier volgend jaar nog op terug. Dan PLNT. Hier is ook wel in de commissie over gesproken. En D66 heeft hier de zorgen over geuit, over de mogelijke verhuizing van PLNT naar de Nieuwe Energie. Eigenlijk gingen we er al van uit dat de afspraken hierover rond waren. Maar bij navraag bleek dat dit nog niet zeker is. Er zijn nog flink wat losse eindjes die de verhuizing lastig maken, zoals de inpandige fietsenstalling, de verbouwingskosten en de horeca die gekoppeld was. Dit zijn beren op de weg, die de mogelijke verhuizing en dus het voortbestaan van PLNT in gevaar brengen. Graag nog de reflectie van de wethouder hierop, en de toezegging dat dit tot een goed einde wordt gebracht. Dank u wel.

00:44:07:23 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Ik dank u zeer. Ik geef het woord aan mijnheer Otten, Partij van de Arbeid. Gaat uw gang, mijnheer.

00:44:24:23 **Martijn
Otten**

Dank, voorzitter. En ik wil graag vanaf deze plek allereerst de heer Krol nogmaals bedanken voor de mooie bokaal die ik afgelopen raadsvergadering mocht ontvangen. Ik mocht meteen deze raad voor de heer Van Spronsen al een duidelijke spreektekst aanleveren. Dus het wordt zeker gewaardeerd. Ik merk wel dat dat de druk erop legt dat daarmee elke inbreng opeens van een heel hoog niveau moet zijn. Ik betwijfel of mij dat gaat lukken. Maar ik ga vandaag mijn best doen, mede doordat ons duo-raadslid Ricky Rajaram daar een mooie inbreng voor heeft aangeleverd. Want wij kunnen heel duidelijk zijn over dit plan: we zijn er heel blij mee. Je krijgt er energie van, zou je kunnen zeggen. Het is een mooi plan, waar heel veel dingen samenkomen. Er komt een nieuwe locatie van De Binnenvest, waar we heel erg blij mee zijn. Tegelijkertijd lost het in het Singelpark een vervelende plek op. En dat het mooi onderdeel van het Singelpark gaat worden. En tegelijkertijd komen er heel erg veel woningen op een hele groene leefbare manier bij in onze stad. En dan kijken we extra goed of die woningen ook betaalbaar zijn. En dan zijn we heel trots dat we zien dat er zo veel sociale huur en zo veel betaalbare huur- en koopwoningen bijgebouwd gaan worden. En waar we in de commissie vooral nog aandacht voor hebben gevraagd is rondom die sociale huurwoningen, twee zaken. Allereerst dat we dan ook zorgen dat die verspreid door dat gebied zo veel mogelijk terugkomen. Dat je niet straks één blok hebt waar alleen maar sociale huurwoningen zijn, en één blok waar alle koopwoningen zijn. Maar dat waar mogelijk dat gespikkeld kan worden. En we zijn blij dat het college daarnaar wil kijken. En ten tweede hebben we aangegeven: zorg er nu voor dat die sociale huurwoning - dat geldt denk ik voor meer bouwprojecten in de stad - niet alleen maar 45 of 50 vierkante meter zijn, maar dat ook daar wat diversiteit in komt: soms wat grotere huurwoningen. We waren heel blij dat het college aangaf dat er ook sociale huurwoningen van 65 vierkante meter gaan komen voor senioren. We spraken alleen vandaag met Portaal, en begrepen dat dat wat hen betreft niet bekend was, en dat zij alleen kleinere woningen gaan krijgen. Dus we zijn nog wel benieuwd hoe dat precies zit. Maar voor nu is het volgens mij niet nodig om daar een voorstel over in te dienen. Maar we zijn gewoon benieuwd. We willen het college oproepen om daar in ieder geval voldoende aandacht voor te houden. Dank u wel.

00:46:18:14 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Dank u zeer, mijnheer Otten. Het woord is aan de heer Sandoval Garcia. Gaat uw gang.

00:46:31:10 **Tobias
Sandoval
Garcia**

Ja dank, voorzitter. Een belangrijk onderwerp, namelijk de woningbouwopgave. Het CDA zal van harte dit plan ook steunen, mede vanwege de ruimte die we voor de kinderopvang hier ook weer creëren. Aandacht voor gezinnen blijft in deze stad heel erg belangrijk. Wij dienen mede het voorstel van Partij Sleutelstad in voor de betaalbare woningen. En ook de bewoners van de Reineveststeeg verdienen het om goed gehoord te worden. Goed dat de wethouder dit ook inziet. En volgens mij

ook heel belangrijk dat we dit voorstel daarom ook indienen. Dat was het, voorzitter.

00:47:08:22 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Dank u zeer. Het woord is aan wethouder Van Delft. Ga uw gang, wethouder.

Ja dank u wel, voorzitter. Ik ben ook heel blij dat dit bestemmingsplan op dit moment in de raad zit. Want dit is toch de ontwikkeling van een nieuw deel van onze stad, een nieuw deel zelfs van de binnenstad. Nou, hoe vaak doen we dat. Dank ook voor die complimenten daarvoor. En ik denk dat het belangrijk is dat we nu een project hebben waar de participatie in ieder geval ook volgens u op orde is. En daar wil ik ook mijn voorganger Fleur Spijker zeker de credits voor geven. Er zijn een aantal voorstellen ingediend, die loop ik even af. Het eerste is een amendement van de heer Vos van Partij Sleutelstad, over 'Passende bouw in de Reineveststeeg'.

En dat gaat over het verplicht stellen van de setback in de Reineveststeeg. Op dit moment is de setback na de participatie in die plannen opgenomen. Alleen hebben we hem in het bestemmingsplan in eerste instantie niet als verplichting opgenomen. En omdat we er op dit moment al rekening mee houden... Nou ja, gewoon gezegd: laten we hem dan gewoon omarmen. Dat betekent wel dat niet helemaal met 100% zekerheid gezegd kan worden dat het aantal woningen gelijk blijft. Maar zoals het nu in de plannen zit is dat wel het geval. Dus daarom zouden we deze toch kunnen omarmen. Dan is de motie 'Betaalbare koop in het Energiepark'. Die vraagt om in ieder geval een inspanningsverplichting, namelijk in de onderhandelingen in te zetten op 20% middeldure huur en middeldure koop. Dat wil ik in principe graag doen. Ik wil daar wel iets bij toelichten. Namelijk, in principe in het bestemmingsplan wordt alleen opgenomen dat er minimaal 35% sociale huurwoningen moeten zijn. Daar voldoet dit plan van OCE ook aan. Maar wij nemen nooit eisen op voor het middensegment. En dat is in dit geval ook niet gedaan. Het is wel zo dat het woonprogramma in ieder geval uit 35% sociale huurwoningen bestaat. Die krijgen een grootte tussen de 45 en 65 vierkante meter. Maar gemiddeld 55 vierkante meter. En dat voldoet ook aan de eisen en wensen. En de opmerking van mijnheer Otten, die moet ik nog eens even uitzoeken. Want dit is in ieder geval wat ik meegekregen heb hierin. Het is wel een uitdaging voor de ontwikkelaar om te voldoen aan die eis van 40% middensegment, zoals u in het Kaderbesluit heeft vastgesteld. We zijn er op dit moment naar aan het onderzoeken. We zitten op dit moment op 36% middensegment. Maar we blijven daaraan rekenen en tekenen. En ook is het natuurlijk belangrijk om een stukje koop daarop te realiseren. Dus daar wil ik zeker op inzetten. En de heer Otten zei: het is belangrijk om de sociale huurwoningen ook te spikkelen, om even in jargon te blijven. Dus om die niet op één plek te doen, maar juist op verschillende plekken. Dat is natuurlijk qua beheer van zo'n complex best wel heel erg lastig. En omdat het een vrij kleine wijk is en er al verschillende woningen...

00:47:29:00 **Wethouder
Yvonne
van Delft**

00:50:34:17 **Voorzitter
Peter van
der Velden**

Een interruptie van de heer Leest.

00:50:37:08 **Tom Leest**

Ja dank u, voorzitter. Even een verhelderende vraag, want de wethouder heeft het over rekenen en tekenen en dat we nu op 36% middensegment zitten. Kunt u dat misschien wat meer toelichten? Waar zit hem dat in, dat het zo moeilijk is?

00:50:55:08 **Wethouder
Yvonne
van Delft**

Dat zit er natuurlijk in om uiteindelijk de businesscase rond te krijgen. We moeten die 35% sociale huurwoningen erin zetten. Er moet een stukje koop in komen. De grootte van de woningen. Dus er wordt op dit moment iedere keer gerekend. Dus als je daar weer veranderingen op aanbrengt, worden die percentages net weer anders. Maar wij gaan ervan uit dat we het door u gewenste nu ook in de motie kunnen meenemen. In ieder geval als wens naar voren kunnen brengen.

- Voorzitter**
00:51:27:16 **Peter van der Velden** Gaat u verder, wethouder.
- Wethouder**
00:51:28:18 **Yvonne van Delft** Ja, nu was ik wel even de draad kwijt van mijn betoog, waar ik net middenin zat. Even kijken. Nou, ik laat hem gewoon hierbij. Er komt vanzelf een vraag als ik iets vergeten ben.
- Voorzitter**
00:51:45:10 **Peter van der Velden** De heer Otten heeft nog een interruptie.
- Wethouder**
00:51:46:06 **Yvonne van Delft** Nou, zie je. Dit was misschien de uitlokking.
- Martijn Otten**
00:51:47:05 **Martijn Otten** Dank. De wethouder mag van mij nog iets meer vertellen over het gespikkeld wonen.
- Wethouder**
00:51:51:10 **Yvonne van Delft** Ik weet het, dank. Voorzitter, als ik...
- Voorzitter**
00:51:54:05 **Peter van der Velden** Gaat uw gang.
- Wethouder**
00:51:55:08 **Yvonne van Delft** Dank u. Nou, omdat het zo'n gemengde en ook niet zo'n hele grote wijk is, denken we dat het hier niet zo'n probleem is als sociale huurwoningen bij elkaar zitten. Omdat we heel erg bezig zijn ook met de buitenruimte, en omdat er dus zo veel verschillende soorten woningen komen. We zijn dus niet alleen maar bezig met woningen te maken, maar echt een wijkje, een buurt. Dus ik hoop dat dat u in ieder geval geruststelt, dat we daar heel goed aandacht voor hebben. Dan de motie van de Partij voor de Dieren, van mevrouw Van Schaik. Het percentage groen. Ja, dat klinkt ons natuurlijk in principe sympathiek in de oren. Ik dacht wel: hé, heb ik die moties niet eerder gehoord? Naast mij vooral. En ik heb wel begrepen dat het percentage steeds meer omlaag gaat. Dat hij van 30 naar 25 naar 20 gaat. Wat dat betreft zou ik hem toch willen ontraden. Ik voel helemaal mee met de motie, en ons streven is ook om zo'n groen mogelijk park te maken met zo min mogelijk steen, dat begrijpt u. Het is alleen wel lastig om op dit moment dat percentage 'onverhard' vast te leggen. Want we willen namelijk serieus gaan participeren met de mensen die er om wonen en die er ook gaan wonen. En dan wil je ook een aantal vrijheden in de keuzes. En het moet voor iedereen toegankelijk zijn. Dus er zitten al een aantal paden en fietspaden in. Dat zijn vierkante meters verharding, die dus niet weg kunnen. En we willen ook experimenteren. En sowieso, er staat natuurlijk al een stuk loods. Daaronder zou je best dingen kunnen doen. Maar die tellen dan niet als groen. Dus ik zou u zo kunnen toezeggen dat het absoluut de intentie is om zo groen mogelijk te zijn. Maar hangt u ons alstublieft niet op aan dit percentage.
- Voorzitter**
00:53:46:03 **Peter van der Velden** Mevrouw Van Schaik.
- Martine van Schaik-Gerritsen**
00:53:48:06 **Martine van Schaik-Gerritsen** Ja dank u wel, voorzitter. Heeft de wethouder gezien dat in het laatste verzoekpunt ik zeg dat als het niet uitkomt of als het niet kan, dat daar een argumentatie aan gekoppeld kan worden? Dat het uitgelegd kan worden aan de raad? Dus dat die flexibiliteit waar de wethouder naar zoekt, dat de motie daar alle ruimte voor geeft?
- Voorzitter**
00:54:05:14 **Peter van der Velden** Wethouder.
- Wethouder**
00:54:07:16 **Yvonne van Delft** Ja, ik zou u toch willen vragen om met een toezegging genoeg te nemen, dat ik u aangeef dat het absoluut de intentie is om dat te doen. Maar ons niet juist aan dat percentage op te hangen. En u zegt: doe het nou wel, en leg het nog eens uit. Volgens mij zitten we behoorlijk op één

lijn, in die zin. Maar ik denk dat het goed is om deze vrijheid op dit moment ook in het participatieproces wel te geven met elkaar. Dan misschien nog even twee puntjes waar geen voorstellen voor zijn, maar die wel genoemd zijn. Sociale veiligheid, daar hebben we het ook even over gehad. Die nemen we uiteraard heel erg serieus. We gaan op 30 januari een bijeenkomst ook voor de omwonenden organiseren om goed uit te leggen hoe we ook rekening houden met de sociale veiligheid. Hoe we uitleggen hoe De Binnenvest betrokken is bij dit proces, en ook hoe het ontwerpproces aansluit daarbij. En het is in ieder geval van het allergrootste belang dat dit zo meteen een wijk wordt waar ook plek is voor de mensen die bij De Binnenvest komen, want ook zij hebben recht op een plek. En tegelijkertijd is het natuurlijk ook een plek die eerst van hen was, waar nu van alles gebouwd wordt. En ja, daar moeten we met elkaar rekening houden. De vraag die de heer Van Diepen van D66 stelde over PLNT, kan ik een toezegging geven dat het goed komt, I wish. Ik heb gezegd, ik denk dat het goed komt. Maar garanties kan ik niet geven, want de overeenkomst is nog niet getekend. Die wordt ook niet met ons getekend, maar die wordt tussen OCE en Portaal getekend. Wij doen er alles aan om te zorgen dat het goedkomt. Maar garantie kan ik u op dit moment helaas niet geven.

- 00:55:56:15 **Voorzitter Peter van der Velden** De heer Van Diepen, D66.
- 00:55:59:11 **Sander van Diepen** Ik begrijp goed dat een garantie niet gegeven kan worden. Maar zou de wethouder er iets meer regie op kunnen pakken, door bijvoorbeeld gesprekken aan te gaan met PLNT? Dat eigenlijk als toezegging?
- 00:56:11:03 **Voorzitter Peter van der Velden** Wethouder.
- 00:56:12:06 **Wethouder Yvonne van Delft** Nou kijk, gesprekken met PLNT aangaan... Het is denk ik veel zinvoller om gesprekken aan te gaan met OCE en Portaal. Want zij zijn degenen die de overeenkomst samen moeten tekenen. Daar pakken we wel onze rol bij als gemeente. Wij gaan daar niet tussen zitten. Maar voor ons is hij in het ontwikkelplan een hele belangrijke drager van het gebied. Dus voor ons is er alles aan gelegen dat dit lukt. En op die manier zitten we erin. Op die manier pak ik ook soms mijn rol in de escalatie daarin. We zitten er bovenop. Dus ik hoop dat dat u enigszins geruststelt.
- 00:56:51:11 **Voorzitter Peter van der Velden** De heer Van Diepen.
- 00:56:53:01 **Sander van Diepen** Juist omdat we hoorden dat de ontwikkelaar een wat passieve houding heeft richting PLNT zou ik toch die oproep willen doen om die gesprekken aan te grijpen. Om het belang van PLNT in het gebied, maar ook voor de stad aan te grijpen. En ik hoorde hem al zo in de toezegging. Dus als er een bevestiging op komt, dan ben ik helemaal happy.
- 00:57:13:09 **Voorzitter Peter van der Velden** Wethouder.
- 00:57:14:22 **Wethouder Yvonne van Delft** Ik kan inderdaad toezeggen dat wij keer op keer benadrukken dat het ontzettend van belang is. Het kan niet zo zijn dat het zoet wel wordt gerealiseerd en het zuur niet. Het hoort bij elkaar. En dat maakt het uiteindelijk ook een succesvol gebied. Dat erkent ook iedereen. Maar goed, soms moet je ook nog wat hobbeltjes om aan het eind te komen. Dan ben ik aan het eind van mijn beantwoording, voorzitter.
- 00:57:38:07 **Voorzitter Peter van der Velden** Dank u zeer, wethouder. We gaan naar een tweede termijn. Even een punt van orde. Het is één minuut over elf. Ik moet aan u vragen, want u heeft het Reglement van Orde vastgesteld, of we het volgende agendapunt nog afwikkelen, of dat we morgenavond terugkomen. Dat bedoel ik, ja. Dat betekent dat we de afspraak maken om met

- voortvarendheid de gedachtewisseling voort te zetten en op een nette tijd tot een afronding te komen, gezien de dag die al voor velen lang is geweest en om de beraadslagingen fris te houden. We gaan door, tweede termijn. Het woord is aan mijnheer Vos, Partij Sleutelstad.
- 00:58:18:19 **Thijs Vos** Laat ik het goede voorbeeld geven. Ik trek mijn spreektijd voor de tweede termijn in.
- Voorzitter** Dank u zeer. Mevrouw Van Schaik heeft geen spreektijd. Maar er is wel iets gevraagd rondom de motie. En dan vind ik dat ik u de gelegenheid moet geven om daar even op te repliceren.
- 00:58:23:03 **Peter van der Velden**
- Martine van Schaik-Gerritsen** Dank u wel, voorzitter. Ja, ik handhaaf de motie. Want juist de koudwatervrees van het college voor streefcijfers op groen, dat is precies waar het om gaat. Daarom maakte ik ook de vergelijking met de woningbouw. Daar durven we het wel, maar op groen durven we niet te sturen. Dus precies om dit punt te maken handhaaf ik de motie. Dank u wel.
- 00:58:48:18
- Voorzitter**
- 00:59:06:16 **Peter van der Velden** Duidelijk. Dan ga ik naar de heer Leest, VVD.
- Tom Leest** Ja dank, voorzitter. Misschien nog een kleine overpeinzing. Want ik vroeg net aan de wethouder hoe het reken- en tekenwerk ging om tot een goede businesscase te worden. En dan valt toch wel iets op, namelijk dat eigenlijk juist door die eis om nu 35% sociale huur te bouwen een gevolg ontstaat dat je ook weer aan de duurdere kant meer moet bouwen. En wij zien dat in dit project, maar misschien ook in toekomstige projecten, dat daar dan juist het middensegment wat we zo graag willen, dus de betaalbare koopwoningen, dat die daaronder te lijden hebben. Dat wou ik jullie even meegeven, collega's.
- 00:59:24:08
- Voorzitter** Ik dank u zeer, mijnheer Leest. Het woord is aan de heer Kargin, GroenLinks. Nee? Dan de heer Van Diepen. Dan de heer Otten. Niet? Dan de heer Sandoval, ook niet? Dan is het woord aan de wethouder. Geen behoefte aan een reactie? We gaan over tot de stemmingen. Alle pasjes erin. We kunnen overgaan tot de stemmingen. Aan de orde is het amendement 'Passende bouw in de Reineveststeeg', ingediend door Partij Sleutelstad. Voor hebben gestemd 36, tegen 0. Dat betekent dat het amendement is aangenomen. Dan aan de orde: de motie 'Betaalbare koop in het Energiepark'. U kunt stemmen. Voor 36, tegen 0. De motie is aangenomen. Aan de orde: Partij voor de Dieren, motie 'Groene ruimte borgen'. Voor hebben gestemd 8, tegen 28. De motie is geacht te zijn verworpen. Aan de orde is het voorstel. Nog één stem. Voor hebben gestemd 36, tegen 0. Het voorstel is unaniem aangenomen.
- 01:00:12:00 **Peter van der Velden**
- 21. RV 23.0080 Vaststelling bestemmingsplan Corantijnstraat**
- Voorzitter** Aan de orde is nu de vaststelling bestemmingsplan Corantijnstraat. Het woord is voor mijnheer Vos, Partij Sleutelstad. Mag ik u het woord geven?
- 01:02:33:16 **Peter van der Velden**
- Thijs Vos** Dank u wel. Over het vorige voorstel waren we heel positief. Maar nu moeten we wel wat kritische noten gaan kraken. Want het parkeerbeleid van Leiden wordt steeds gekker. Hadden we het vorige maand over 14 parkeerplaatsen voor 157 huishoudens bij de blokken 1 tot en met 5. Nu doet het college er nog een schepje bovenop: 0 parkeerplaatsen voor 176 huishoudens. Dit is niet alleen bizar, maar ook niet in lijn met het parkeerbeleid. Uit de Beleidsregels Parkeernormen volgt een parkeereis van 31 parkeerplaatsen. Hiervan kan alleen in zwaarwegende gevallen afgeweken worden. Want dit bouwplan ligt binnen 500 meter afstand van vrij-parkerengebied. En dan gelden de normale afwijkingsnormen niet. Het college beroept zich erop dat de businesscase van de corporatie niet rondkomt als je toch die 31 parkeerplaatsen aanlegt. Maar voorzitter, hebben we niet een reserve die bedoeld is voor parkeren? De coalitie besloot vorig jaar nog om € 17 miljoen uit de reserve Parkeren te onttrekken om aan de binnenstad te geven. Toelichting van de wethouder
- 01:02:58:02

Parkeren, en ook nog Financiën, was dat een reserve ook te vol kan zitten. Partij Sleutelstad en de VVD weten wel een goed doel voor de overtollige middelen: laten we parkeergeld weer aan parkeren uitgeven. We dienen een amendement in, waarmee we de vereiste 31 parkeerplaatsen alsnog verplichten, en waarin we de gemeente de opdracht geven om de onrendabele top die daardoor ontstaat, op zijn of haar rekening te nemen. Een win-winsituatie. Ik hoop van harte dat u met dit amendement kunt instemmen. Het levert namelijk een win-winsituatie op: parkeerplaatsen voor sociale huurders, de businesscase van de corporatie komt niet in gevaar, het groen blijft gespaard. En parkeergeld wordt uitgegeven aan waar het voor bedoeld is, parkeren. Mocht dit voor u toch te ver gaan, dan doe ik een klemmend beroep op u om in ieder geval ons andere voorstel te gaan steunen. Want laten we dan in ieder geval sociale huurders tegemoet komen met parkeervergunningen voor deelauto's. Zij mogen niet de dupe worden van onze besluiten. Dit voorstel wordt mede ingediend door de ChristenUnie.

- Voorzitter**
01:05:04:02 **Peter van der Velden** Dan dank ik u. Interruptie mijnheer Otten, Partij van de Arbeid.
- 01:05:10:01 **Martijn Otten** Ja, nog even over die laatste motie. Want mensen kunnen toch sowieso een aanvraag doen voor een deelauto-vergunning? In hoeverre gaan wij mensen opdragen: jij moet nu een deelauto gaan nemen. Dat is toch een beetje de verkeerde weg?
- 01:05:24:05 **Thijs Vos** Dank voor uw vraag. Helaas klopt uw assumptie niet. Het is namelijk zo dat de bewoners van nieuwbouw en ook van sloop/nieuwbouw uitgesloten zijn van deelauto-vergunningen. Ze kunnen geen enkele kant op. Er zijn nul parkeerplaatsen op eigen terrein. Er is geen enkele plaats waar een deelauto kan staan. En ze zijn tegelijkertijd uitgesloten van deelauto-vergunning.
- Voorzitter**
01:05:50:10 **Peter van der Velden** Mijnheer Vos, dank u zeer. Het woord is aan de heer Leest, VVD.
- 01:06:09:18 **Tom Leest** Dank, voorzitter. Met het voorliggende bestemmingsplan worden drie verouderde portiekflats vervangen door 176 duurzame sociale huurwoningen. Daar zijn wij op zich blij mee, natuurlijk. Dat is mooi voor de stad. We hadden graag een iets andere mix gezien misschien, maar daar zal ik maar niet te ver op doorgaan. Wij steunen van harte, of dienen ook mede in, het voorstel van Partij Sleutelstad om alsnog 31 parkeerplekken te creëren op eigen terrein. Daarnaast dienen wij een motie in om de terugkerende bewoners die nu een parkeervergunning hebben, bij uitzondering wel de mogelijkheid te bieden om hun parkeervergunning te behouden. En dat kan wat ons betreft omdat er ook, in de woorden van het college, meer dan voldoende ruimte is, meer dan voldoende parkeerruimte is in de buurt. Dus de buurt kan het dragen. En we hebben het over een handjevol bewoners met een parkeervergunning, die hun vergunning dan zouden behouden. En wat ons betreft kan daar dan ook nog een soort van uitsterfbeleid voor gelden. Dus als die bewoners weer vertrekken uit de buurt, dat dan niet de parkeervergunning overgaat naar een nieuwe bewoner. Maar dat die parkeervergunning er dan niet meer is. Dank.
- Voorzitter**
01:07:36:24 **Peter van der Velden** Ik dank u zeer, mijnheer Leest. Dan is het woord aan mevrouw Van Schaik, Partij voor de Dieren. Interruptie van mijnheer Otten.
- 01:07:45:05 **Martijn Otten** Dank. Voorzitter, ik hoor de VVD vaak zeggen dat er te veel geld wordt uitgegeven in Leiden. Klopt het dat u dus nu iets van 2,5 miljoen extra wil uittrekken voor een extra parkeergarage in onze stad?
- Voorzitter**
01:07:53:22 **Peter van der Velden** Mijnheer Leest.

- 01:07:58:00 **Tom Leest** Dan doelt de heer Otten op het voorstel van Partij Sleutelstad, wat wij mede indienen. Ja, wij vonden dat wel een creatieve manier om alsnog iets te kunnen doen voor die bewoners in die portiekflats. Zo moet u dat zien. We hebben te maken met het parkeerbeleid. Ik heb het al vaak gezegd, ik ga die grijsgedraaide plaat niet nog een keer afspelen. Maar nou ja, soms moet je rare dingen voorstellen. En dat doen wij bij deze, want we vinden dat nodig.
- 01:08:33:07 **Voorzitter Peter van der Velden** Ik dank u zeer. Dan geef ik het woord nu aan mevrouw Van Schaik, Partij voor de Dieren. Dan de heer Otten, Partij van de Arbeid. Dan gaan we nu naar de beantwoording door de wethouder. De heer Krol nog, ja. Mijnheer Krol, ChristenUnie.
- 01:09:03:08 **Pieter Krol** Dank voorzitter, voor het woord. Inhoudelijk kan mijn fractie een heel eind meegaan in steun voor dit bestemmingsplan. Maar we zijn wel altijd kritisch op de praktische uitwerking bij dit soort voorstellen, en zeker waar het parkeren voor de gewone man of de gewone vrouw betreft, die nu al op deze plek wonen, en die als ze straks mogelijk terugkeren ineens geen recht meer hebben op een parkeervergunning, terwijl ze dat nu nog wel hebben. Ondanks alle goede bedoelingen die we als stad hebben om het autogebruik in onze stad verminderen, en die ook door de ChristenUnie van harte gesteund wordt, blijft het zaak dat we hier wel nuchter mee omgaan en oog houden voor kwetsbare mensen die hun auto in veel gevallen hard nodig hebben. En nu worden gedwongen daar andere keuzes in te maken. Dat is wat mij betreft echt een voorbeeld van goedbedoeld links beleid, maar dat tegelijkertijd ook links de bocht uit dreigt te vliegen. En daarom doen we samen met de VVD en Partij Sleutelstad het voorstel om aan terugkerenden een parkeervergunning te verlenen. En ik hoop hierin op redelijke afwegingen. Juist ook bij een aantal van de coalitiepartijen. Dank u wel.
- 01:10:08:19 **Voorzitter Peter van der Velden** Dank u zeer. Geen andere leden van uw raad? Dan is nu het woord aan wethouder Terpstra. Wethouder.
- 01:10:28:11 **Wethouder Julius Terpstra** Ja dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt het bestemmingsplan Corantijnstraat, iets waar ik zeer content mee ben. Ik denk ook goed voor de stad. 176 sociale huurwoningen, 100% sociale huur. Waar ik zelf ook erg blij mee ben en ook goed en nodig is, is het feit dat het grotere appartementen zijn: minimaal 58 vierkante meter. Drie-, vier- en vijfkamerappartementen, dus ook geschikt voor gezinnen. Waar we zien dat bij sociale huur nog wel eens wat kleinere woningen worden gebouwd. Waar ook veel vraag naar is, waar de corporaties ook veel vraag naar hebben. Het is denk ik ook goed, zeker op deze plek, dat er oog is voor wat grotere appartementen. In dit bestemmingsplan is volop ruimte voor een groene inrichting van de binnentuin, ook nadrukkelijk door uw raad vastgesteld bij de nota van uitgangspunten. Dus én we verdichten én we vergroenen. Twee groene wanden worden er mogelijk gemaakt, groene binnentuinen: een prettige verblijfsplek. Plus 176 woningen. Kortom, een mooie binnenstedelijke ontwikkeling voor de stad, denk ik. En toch zijn er een aantal voorstellen ingediend. Ja, dat gebeurt soms. Die wil ik dan toch maar even bij langslopen. Te beginnen bij het amendement van Partij Sleutelstad en de VVD, een soort creatief idee om een parkeerbak dan niet onder de grond maar op het maaiveld neer te leggen. Daar zijn een aantal problemen mee. Allereerst gaat het in tegen de nota van uitgangspunten om de binnenhoven te vergroenen. En dan kunt u zeggen: nou, dan kunnen we toch op het dak vergroenen. Dat kan zeker. Maar dat heeft dan weer consequenties voor de kwaliteit. Het doet ook wat met de massa. U weet ook, in een bestemmingsplan wordt er massa vastgesteld. En op het moment dat we daar parkeren in realiseren betekent dat dus... We kunnen niet hoger dan de 19 meter die wordt voorgesteld. Dus dat betekent dat we met minder ruimte ook minder woningen kunnen realiseren. En uw raad heeft gezegd: zoek het maximum op voor dit aantal betaalbare woningen. En als we dit gaan

doen, moeten er ook onderzoeken opnieuw. Dus het is een creatief idee, maar veel te verstrekkend voor dit bestemmingsplan. En daarom wil ik dat ook met klem ontraden. Dan kom ik bij...

Voorzitter
01:12:48:10 **Peter van der Velden**

Mijnheer Vos, gaat uw gang.

01:12:55:12 **Thijs Vos**

Ja, dank u wel. Mijn vraag aan de wethouder is of hij heeft gezien dat in het amendement we eigenlijk alleen verplichten dat die 31 parkeerplaatsen op eigen terrein gerealiseerd moeten worden. Ik doe de suggestie, en volgens mij is dat een goede suggestie, om het op maaiveld te doen. Maar dit amendement laat het ook mogelijk dat ze eventueel onder de grond worden gebouwd. We hebben een dekking van € 17 miljoen. Dus volgens mij kunnen we daar iets mee doen.

Voorzitter
01:13:21:08 **Peter van der Velden**

Wethouder.

01:13:23:00 **Wethouder Julius Terpstra**

Die dekking heeft u niet, mijnheer de voorzitter. U weet ook dat die middelen bij de begroting anders zijn besteed. Op het moment dat u nu voorstelt om de grond in te gaan, dan neem ik daar kennis van. Maar dan, zoals u zelf in uw toelichting ook aangeeft, dan reken ik u graag het prijskaartje voor van € 80.000 per parkeerplek. En ik hoor u ook regelmatig zeggen dat er veel te veel geld gaat naar allerlei mobiliteitsprojecten. En dat daar veel te veel miljoenen naartoe gaan. Volgens mij kan dat ook niet de bedoeling zijn. Ik waardeer uw creativiteit, dat u uw best doet. Alleen, hier pakt het niet zo goed uit, wat mij betreft. En daarom ontraad ik dit voorstel.

Voorzitter
01:14:03:02 **Peter van der Velden**

Mijnheer Vos.

01:14:03:21 **Thijs Vos** Dank u wel. Ik zou ook wel graag aan de wethouder willen vragen: wat is er nou verkeerd aan om parkeergeld aan parkeren uit te geven?

Wethouder
01:14:16:23 **Julius Terpstra**

Niks.

Voorzitter
01:14:17:06 **Peter van der Velden**

Ik denk dat dit voor dit moment gewisseld is. Dan gaan we verder. Wethouder.

01:14:22:23 **Wethouder Julius Terpstra**

Ja dank u wel, voorzitter. Dan kom ik bij de motie van de VVD. Die vraagt om terugkerende bewoners alsnog een vergunning te geven. Ja, dit is natuurlijk inderdaad zoals de heer Leest zelf ook al zegt: een repeterende plaat. We kunnen niet per motie hier even het parkeerbeleid aanpassen. Wil ik u echt uitnodigen om het parkeerbeleid gewoon opnieuw te bespreken. U wilt ook dat wij 8.800 woningen bouwen. Veel in het betaalbare segment. Uw raad heeft hier een nota van uitgangspunten vastgesteld, waarin u heel duidelijk zegt: let op die betaalbaarheid, sociale huur en op de vergroening. Ja, wij passen hier gewoon het beleid toe, zoals we dat hier ook doen. En als u dat anders wil, dan moet u het beleid bespreken. En niet per motie proberen dat bij elk bouwplan aangepast te krijgen.

Voorzitter
01:15:15:07 **Peter van der Velden**

Mijnheer Leest, VVD.

01:15:18:01 **Tom Leest**

Ja dank, voorzitter. Is de wethouder het niet met mij eens dat het college voor ieder bouwproject op alle mogelijke manieren de normen en de regels probeert op te rekken, om zo min mogelijk parkeerplekken te creëren? En is het daarom ook niet logisch dat je een keer aan de andere kant een uitzondering zou kunnen maken, door een handjevol bewoners hun parkeervergunning te laten behouden, in plaats van dat ze hun auto moeten verkopen en het zonder moeten doen?

- 01:15:45:11 **Voorzitter**
Peter van der Velden Wethouder.
- Dank u wel, voorzitter. Nee, dat is het college niet met de heer Leest eens, en wel om de volgende reden. De bewoners wordt een alternatief geboden. Dus als de bewoners een auto nodig hebben voor hun werk, dan kan het college zich daar alleszins wat bij voorstellen. De corporaties ook. Dus bij de vervangende woning wordt hen ook gewoon een woning aangeboden. En mochten de bewoners terug willen keren, dan weten zij op voorhand dat een parkeervergunning in dit geval komt te vervallen. En daarnaast is het ook nog eens ingewikkeld om een extra parkeervraag op de openbare ruimte af te wimpelen. Dat maakt het ook weer ingewikkeld voor omwonenden. Kortom, nee, dat is het college niet met u eens. Ook juist omdat we een alternatief bieden.
- 01:15:46:22 **Wethouder**
Julius Terpstra
- 01:16:32:19 **Voorzitter**
Peter van der Velden Mijnheer Vos.
- 01:16:34:07 **Thijs Vos** Ja, dank u wel. Mijnheer de wethouder, klopt het dat bij dit bouwplan niet gebruik wordt gemaakt van de reguliere afwijkingsgronden die het parkeerbeleid gebruikt? En bent u het dan met mij eens dat dit echt een ander bouwplan is, wat betreft parkeren, dan de andere bouwplannen die we meestal hier bespreken in de gemeenteraad?
- 01:16:53:12 **Voorzitter**
Peter van der Velden Wethouder.
- Dank u wel, voorzitter. Nee, ook dat ben ik niet met u eens. We passen hier gewoon het parkeerbeleid toe. Die staan verschillende afwijkingsmogelijkheden toe, en die passen we hier toe. Waarom doen we dat? Omdat uw raad heeft gezegd in die nota van uitgangspunten: boven het parkeren kiezen wij voor een groene inrichting. Dat is best ingewikkeld, in die zin: de raad vraagt dat, als college moeten we dat uitvoeren. Dus op het moment dat we de binnenhoven vol hadden gelegd met parkeerplekken, dan had u hier staan applaudisseren en misschien mijnheer Leest ook. Maar dan hadden er allerlei andere fracties gezegd: waarom voert u de nota van de uitgangspunten niet uit? Dus daar moet u mij aan houden, daar moet u het college aan houden. En u vraagt of wij dus oprekken of anders toepassen van het beleid dan anders. Nee, we passen gewoon het beleid toe regulier. En dat leggen we vast in dit bestemmingsplan.
- 01:16:54:22 **Wethouder**
Julius Terpstra
- 01:17:53:22 **Voorzitter**
Peter van der Velden U wilt nog? Ik denk dat dit voldoende gewisseld is, voor dit moment. Nou, één korte. En dan geef ik mevrouw Van Schaik het woord.
- 01:18:01:16 **Thijs Vos** Hartelijk dank. Dan is mijn vraag aan de wethouder: kunt u een voorbeeld noemen van een ander bouwplan wat we de afgelopen tijd hebben behandeld, waar ook gebruik is gemaakt van de grondslag dat hier sprake is van een zwaarwegend belang?
- 01:18:16:11 **Voorzitter**
Peter van der Velden Wethouder.
- Dank u wel, voorzitter. Nee, dat kan ik niet noemen. Maar dat neemt niet weg dat het wel mogelijk is. In de parkeerverordening staat in dat artikel dat je kan afwijken om zwaarwegende redenen. En een zwaarwegende reden in de ogen van het college is de door het hoogste orgaan van de stad, namelijk de gemeenteraad, vastgestelde nota van uitgangspunten, die stelt dat er geen parkeerplekken maar groene binnenhoven moeten worden gerealiseerd. En u kunt mij niet kwalijk nemen, of het college niet kwalijk nemen dat we dat uitvoeren.
- 01:18:18:17 **Wethouder**
Julius Terpstra

- Voorzitter**
01:18:49:11 **Peter van der Velden** Het woord is aan mevrouw Van Schaik.
- 01:18:51:07 **Martine van Schaik-Gerritsen** Ja dank u wel, voorzitter. Wat is het gevolg als we dit voorstel aannemen voor de kwaliteit van de openbare ruimte? En voor het groen in de openbare ruimte?
- Voorzitter**
01:19:01:14 **Peter van der Velden** Wethouder.
- 01:19:02:06 **Wethouder Julius Terpstra** Dank u wel, voorzitter. Dan moet mevrouw Van Schaik me even helpen. Welk voorstel?
- Voorzitter**
01:19:19:10 **Peter van der Velden** Gaat uw gang, mevrouw Van Schaik.
- 01:19:20:07 **Martine van Schaik-Gerritsen** Het voorstel om terugkeerders toch parkeervergunning te geven.
- Voorzitter**
01:19:24:24 **Peter van der Velden** Wat zijn de consequenties, wethouder?
- 01:19:27:02 **Wethouder Julius Terpstra** De consequenties zijn dat het college zich dan niet houdt aan het door uw raad vastgestelde parkeerbeleid. En dat schept een enorm precedent. En dat moeten we volgens mij niet willen. Volgens mij moeten we ons houden aan het door u vastgestelde beleid.
- Voorzitter**
01:19:43:07 **Peter van der Velden** Het woord is aan mijnheer Krol, interruptie.
- 01:19:47:07 **Martine van Schaik-Gerritsen** Ja, even heel concreet: wat betekent het voor vergroening in het plan?
- 01:19:54:18 **Wethouder Julius Terpstra** Dank u wel, voorzitter. Niet zo veel, in die zin dat het voorstel staat om een parkeervergunning te behouden. En dat betekent een parkeervergunning voor in de openbare ruimte. Dus dat betekent als dit wordt aangenomen, dat de mensen een parkeervergunning krijgen om in de buurt te parkeren. Niet op het binnenterrein. Dat neemt niet weg dat dat niet conform ons beleid is, en ook niet conform de door u vastgestelde nota van uitgangspunten.
- Voorzitter**
01:20:21:19 **Peter van der Velden** Mijnheer Krol, ChristenUnie.
- 01:20:24:00 **Pieter Krol** Dank, voorzitter. Deze wethouder is voortvarend aan de slag met bouwen, en dat siert hem. Tegelijkertijd zit hij namens het CDA als wethouder in dat college. En het is het CDA dat in zijn verkiezingsprogramma opschrijft, ik citeer: '1. Voor bewoners blijft er parkeergelegenheid nabij hun huis. Ook blijven er ruim voldoende parkeerplaatsen voor mindervaliden beschikbaar. 2. In de woonwijken blijven voldoende parkeerplaatsen voor bewoners en gasten beschikbaar.' Wat is nu uw inzet op de achtergrond en de gesprekken die u heeft in zo'n college? U staat het hier te verdedigen alsof het uw eigendom is. Tegelijkertijd weet ik vanuit uw denken en uw politieke achtergrond dat u ook wel bent aan te spreken op uw redelijkheid en op nuchterheid. En dan toch nog even vanuit dat denken: hoe kijkt u er dan tegenaan? En wat neemt u daar nou in mee?
- Voorzitter**
01:21:12:01 **Peter van der Velden** Wethouder.

- 01:21:13:05 **Wethouder Julius Terpstra** Dank u wel, voorzitter. Kijk, dit zijn natuurlijk hele ingewikkelde vragen, en dat weet mijnheer Krol ook. Ik sta hier als wethouder namens de gehele stad. En er ligt een beleidsakkoord. En door uw raad vastgesteld beleid, wat ik dien uit te voeren, nogmaals. En als u de mening van het CDA wil weten: dat vind ik ook buitengewoon interessant, maar dan moet u zijn bij de fractievoorzitter van het CDA, en niet bij de wethouder.
- 01:21:41:15 **Pieter Krol** Ja, dank. Daar gaan we toch op door. Want ik ben toch benieuwd hoe u zich dan hard maakt, juist als wethouder Wonen, om het aantal parkeervoorzieningen op peil te houden. In dit geval gaat het om een handjevol mensen, die nu wel recht heeft op een parkeervergunning en straks niet meer. Dat voelt niet alleen onrechtvaardig, dat is toch ook gewoon onrechtvaardig. Wat bent u bereid om daaraan te doen?
- 01:22:03:07 **Voorzitter Peter van der Velden** Wethouder.
- 01:22:05:02 **Wethouder Julius Terpstra** Voorzitter, dit is een andere vraag. Kijk, niet alles kan. Dat heb ik u ook al een eerdere keer verteld. U kunt niet én van 88 naar 176 sociale huurwoningen. Dus dat betekent: geen vrije sector, geen middeldure huur. Dat betekent een businesscase die in deze tijd zwaar onder druk staat. En we willen toch inzetten op de betaalbaarheid. Dat is één. We willen dat de overlast voor de wijk ook zo veel mogelijk beperkt blijft. We willen natuurinclusief bouwen. We hebben allerlei aanvullende duurzaamheidseisen. We willen iedereen een parkeervergunning geven. En we willen ook groene hoven op de binnenterreinen. Mijn eerlijke antwoord daarop is: dat gaat niet allemaal. Dat kunnen we niet allemaal realiseren. En dan dien ik uit te voeren... Dat is ook de plicht. Het zou echt een mooie boel worden als u zegt: er is een nota van uitgangspunten vastgesteld. In 2021, uit mijn hoofd, daar wil ik vanaf zijn. Of 2020. En u voert dat niet uit. Als u mij dat nu kwalijk neemt, vind ik dat een hele ingewikkelde figuur. Bij kaderstellende documenten hebben we gesprekken. Daar hebben we een parkeereis voor bewoners, voor bezoekers, voor de omgeving. En daar kijken we elke keer afzonderlijk naar. In dit geval heeft uw raad zelf een weloverwogen keuze gemaakt om te kiezen voor groene binnenhoven, en dan dien ik dat uit te voeren. Ik vervolg mijn betoog. Ik kom bij de motie van Partij Sleutelstad: voor een aantal deelautovergunningen beschikbaar te stellen voor bewoners. Ook daarin weer een identiek verhaal. Dat staat het parkeerbeleid niet toe. Er is echt wel een alternatief voor bewoners. De woningen zijn ook leeg. Er is ook een draagvlakmeting gedaan. Meer dan 70% van de bewoners gaf ook aan dat de woningen gesloopt moesten worden, omdat deze slecht waren, oud waren, energetisch op waren. Op het moment dat bewoners een auto nodig hebben, wat het college zich kan voorstellen, dan biedt de corporatie ook dat alternatief. In dit geval voor deelautovergunningen niet, want dat... Of dat staat het beleid niet toe. Dat moeten we ook niet willen, want dat wimpelen we dan af op de openbare ruimte. Dus daarom ontraadt het college ook deze motie. Dat was hem dan, voorzitter. Dat waren de ingediende voorstellen.
- 01:24:24:24 **Voorzitter Peter van der Velden** Dan gaan we naar de tweede termijn. De heer Vos en de heer Leest hebben geen spreektijd meer, maar ik wil even vragen of ze nog voornemens zijn iets wel of niet bij te stellen rondom motie of amendement. Als dat niet zo is... Nee. Dan ga ik naar mevrouw Van Schaik, Partij voor de Dieren.
- 01:24:58:06 **Martine van Schaik-Gerritsen** Dank u wel, voorzitter. Voor het eerst heeft mijn fractie een dilemma als het gaat over parkeren. En dat is nog niet eerder voorgekomen. Tot nu toe waren we altijd erg op de hand van het college als het gaat over het parkeerbeleid. Maar nu komen we toch wel een beetje in de knel met ons rechtvaardigheidsgevoel. Zeker als het gaat om terugkeerders, waar in principe plaatsen voor beschikbaar zijn in de openbare ruimte die niet ten koste gaan van verdere vergroening, vinden we het heel erg ingewikkeld om hier dan tegen te stemmen. Dus wij zijn nog even in conclaaf. We zijn

- nog te overtuigen door beide partijen. Ik wilde dit even met u delen. Dank u wel.
- 01:25:42:00 **Voorzitter Peter van der Velden** Dan is het woord aan mijnheer Otten, Partij van de Arbeid. Eerst mijnheer Otten, daarna komt u dan. Dus het woord is aan mijnheer Otten. Ik heb het keurig geordend staan.
- 01:26:12:22 **Martijn Otten** Daar twijfel ik zeker niet aan, voorzitter. De Partij van de Arbeid is ontzettend blij met dit plan. We verdubbelen het aantal sociale huurwoningen op deze locatie, zorgen voor wat grotere sociale huurwoningen ook, daar had ik bij een vorige vergadering ook nog aandacht voor. Dat is zeker belangrijk in de stad. En tegelijkertijd bouwen we op een ontzettend groene, mooie manier... voegen we deze woningen toe in de stad. Dus daar zijn we ontzettend blij mee. We hebben twee jaar geleden inderdaad ook de nota van uitgangspunten vastgesteld. En we kunnen constateren dat alles wat daar is vastgesteld nu ook heel mooi in dit plan is geland. Daar zijn we heel blij mee. Kunnen we zeker mee instemmen. En uiteraard hebben we bij elk bouwplan inmiddels dezelfde amendementen en moties over parkeren. Volgens mij hadden we in maart een mooi debat over het parkeerbeleid, en heeft het niet zo veel zin om dat debat bij elk bouwplan opnieuw te gaan voeren. Dus ik sluit me aan bij de woorden van de heer Leest, dat er soms wat rare ideeën zijn.
- 01:27:03:02 **Voorzitter Peter van der Velden** Dan mijnheer Krol, en daarna de heer Van Spronsen. De heer Krol, ChristenUnie.
- 01:27:07:07 **Thijs Vos** Voorzitter, zou ik een interruptie mogen plegen? Want er liggen natuurlijk eigenlijk wel twee nieuwe voorstellen, waaronder een voorstel over deelauto's. Is de PvdA het met mij eens dat het toch wel té hardvochtig begint te worden als we zelfs mensen gaan uitsluiten van deelmobiliteit, wat hier gebeurt?
- 01:27:24:21 **Voorzitter Peter van der Velden** Mijnheer Otten.
- 01:27:27:16 **Martijn Otten** Zoals ik het college net heb gehoord, is dit niet de manier waarop we omgaan met deelauto's. Dus wij zijn er op zich positief over als op verschillende plekken in de stad mensen zo'n deelautovergunning aanvragen. Er zijn ook regels voor. Maar dan moeten die plekken wel ergens zijn. Dus volgens mij zijn hier regels over, en lijkt me dit voorstel een beetje een gekke tegenstrijdigheid te zijn met de regels die wij daarover hebben afgesproken.
- 01:27:51:21 **Thijs Vos** Heeft de heer Otten in de antwoorden op technische vragen gelezen dat de parkeerdruk hier ruim onder de norm zit die wij hanteren in Leiden? En dat er gewoon plek op straat is.
- 01:28:03:18 **Voorzitter Peter van der Velden** Mijnheer Otten.
- 01:28:06:09 **Martijn Otten** Wat een tijdje lastig begint te worden... Als ik woordvoerder Bereikbaarheid had willen worden, was ik in LB gaan zitten. Dat ik misschien niet alle details ken. Maar zoals ik het begreep, hebben wij in het beleid rondom deelauto's afspraken gemaakt, onder andere dat er bij nieuwbouw daar niet altijd vergunningen voor kunnen worden afgegeven. En volgens mij handelen we nu gewoon in lijn met het beleid dat we hebben over deelautovergunningen. Dus zover ik heb begrepen is dat hiermee in lijn, en lijkt het me niet gek om dat gewoon te volgen.
- 01:28:32:18 **Voorzitter Peter van der Velden** Goed. Mijnheer Vos.
- 01:28:36:20 **Thijs Vos** De allerlaatste, ja. Wat ik nog niet begrijp mijnheer Otten, is dat u tegelijkertijd wel akkoord bent met het feit dat het college van het parkeerbeleid afwijkt, door de parkeereis van 31 plaatsen los te laten,

terwijl dat eigenlijk niet kan op basis van de afwijkingsgronden uit ons parkeerbeleid.

Voorzitter
01:28:51:15 **Peter van der Velden**

Mijnheer Otten.

01:28:54:14 **Martijn Otten**

Mijn fractie leest dat toch anders. Volgens mij is het in lijn met het parkeerbeleid dat we op sommige plekken voor kunnen uitzonderen. Onze lijn blijft dat wij het belangrijk vinden dat we veel woningen in onze stad kunnen toevoegen. En we simpelweg niet de ruimte hebben om zowel qua parkeerplaatsen, maar ook qua autobewegingen te faciliteren dat iedereen die die woning krijgt dan ook overal met de auto altijd kan komen. We zien dat er veel vraag is naar woningen, ook van mensen die helemaal geen auto hebben, geen rijbewijs hebben, die geen auto willen. Maar 30% van de Leidenaren heeft een auto. Dus we willen ook voldoende ruimte bieden voor woningbouw in de stad, en dat kan niet altijd met parkeerplaatsen. Daar hebben we in maart een heel debat over gehad. En misschien dat we bij de evaluatie volgend jaar eens net wat andere keuzes maken. Maar het helpt ons niet om bij elk bouwplan opnieuw dezelfde discussie te gaan voeren over: wat vinden we nu hier weer van de parkeerplaatsen. Volgens mij hebben we daar het parkeerbeleid voor.

Voorzitter
01:29:41:16 **Peter van der Velden**

Goed, ik denk dat we dit voldoende gewisseld hebben. Het woord is aan mijnheer Krol, ChristenUnie. Nee. Dan mijnheer Van Spronsen, GroenLinks. Gaat uw gang, mijnheer Van Spronsen.

01:29:53:22 **Ivo van Spronsen**

Dank u wel, voorzitter. Kortheidshalve sluit ik me graag aan bij de uitgebreide bewoordingen van de heer Otten. En volgens mij, de extra woningen die er komen op deze plek waar ik vroeger niet heb leren rolschaatsen, ik heb het wel geprobeerd. Vroeger was dat één grote steenvlakte, en het wordt hartstikke mooi. De woningen worden duurzamer, en het is ook heel fijn dat die twee mooie groene gevels die de Partij voor de Dieren en ik bij motie hebben proberen te realiseren door Portaal, ook worden gerealiseerd. Dat is prachtig. Dank, voorzitter.

Voorzitter
01:30:29:15 **Peter van der Velden**

Dank u zeer, mijnheer Van Spronsen. Mevrouw Jordan, D66.

01:30:45:15 **Antje Jordan**

Dank. Weer een mooi bestemmingsplan. En ja, een goede toevoeging van sociale woningen. Heel veel is net al gewisseld. En ondertussen kijk ik uit naar de evaluatie van het parkeerbeleid. Dank u wel.

Voorzitter
01:30:55:21 **Peter van der Velden**

Dank u zeer. Wethouder.

01:31:09:01 **Wethouder Julius Terpstra**

Dank u wel, voorzitter. Ik hecht eraan om twee opmerkingen te maken. Twee vragen die gesteld zijn. Is vaker op basis van het parkeerbeleid afgeweken op zwaarwegend belang? Dat is het geval. Bij het project HOF36 in de Lammenschansdriehoek: 444 woningen. Bij de Sumatrastraat, een project van Ons Doel is er ook op afgerekend. Dus dat het vaker voorkomt, gebeurt. Op de vraag van mevrouw Van Schaik over: wat voor consequenties heeft het voor het groen, heb ik u verkeerd begrepen. Mocht de motie worden gesteund, dan heeft dat geen consequenties voor het groen op de binnenhoven. Het heeft wel de precedentwerking zoals ik al net zei, dat voor alle andere projecten je terugkeerdersparkeren in de openbare ruimte mogelijk zult moeten maken. En u snapt ook dat de ruimtevraag in deze stad zeer hoog is, en dat de consequentie voor bijvoorbeeld vergroening daadwerkelijk significant zal zijn. En op het moment dat we het gaan toestaan bij één project heeft dat consequenties voor heel veel projecten. En u weet ook: met een Park de Zwijger, met het stationsgebied, noem maar op, zullen nog vele projecten volgen. Dat nog even in reactie op de twee gestelde vragen.

- 01:32:15:16 **Voorzitter Peter van der Velden** Dank u zeer, wethouder. We hebben twee termijnen van gedachten gewisseld. We gaan nu over tot de stemmingen. Aan de orde is het amendement van Partij Sleutelstad: parkeerplaatsen aanleggen voor sociale huurders. Wenst iemand een stemverklaring? Gaat uw gang.
- 01:32:37:20 **Tobias Sandoval Garcia** Ja voorzitter, het is een aantal keer hier gegaan over het parkeerbeleid. En het is voor de hele fractie van het CDA een belangrijk onderwerp. Ik was ook nog graag de discussie aangegaan met de heer Krol. Helaas hadden we geen tijd meer. Ik wil nog wel benadrukken dat voor het CDA het parkeerbeleid heel belangrijk is. En we sluiten ons ook aan bij de punten van D66 rondom de evaluatie die de wethouder heeft toegezegd, en we kijken daar reikhalzend naar uit.
- 01:33:05:10 **Voorzitter Peter van der Velden** Dank u zeer. Nog anderen een stemverklaring? Dan gaan we over tot stemming. Voor hebben gestemd 7, tegen hebben gestemd 29. Dat betekent dat het amendement wordt geacht te zijn verworpen. Aan de orde is de motie Partij Sleutelstad: kom bewoners tegemoet met een deelautovergunning. Behoeft tot het afleggen van een stemverklaring? Dan gaan we over tot stemming. Voor het amendement hebben gestemd 8, tegen het amendement 28. Het amendement wordt geacht te zijn verworpen. Aan de orde is de motie VVD: parkeervergunning voor terugkeerders.
- 01:34:27:24 **Martine van Schaik-Gerritsen** Voorzitter, stemverklaring
- 01:34:30:00 **Voorzitter Peter van der Velden** Ga uw gang, mevrouw Van Schaik.
- 01:34:32:00 **Martine van Schaik-Gerritsen** Ja dank u wel, voorzitter. Ik zei het net al in mijn tweede termijn: er komen inmiddels wel wat barstjes in de steun voor het parkeerbeleid, waar we altijd zo'n fan van waren. Omdat hier ons rechtvaardigheidsgevoel echt een beetje in het geding komt. Dus we willen het college met klem oproepen om vaart te maken met de evaluatie van het parkeerbeleid. En dan specifiek te kijken naar wat het dan betekent voor bijvoorbeeld sociale huurders en terugkeerders. Voor nu stemmen we alsnog tegen.
- 01:35:01:03 **Voorzitter Peter van der Velden** Dan gaan we over tot de stemming.
- 01:35:05:19 **Thijs Vos** Voorzitter, ik zou graag een stemverklaring.
- 01:35:10:24 **Voorzitter Peter van der Velden** Mijnheer Vos, gaat uw gang.
- 01:35:13:07 **Thijs Vos** Ja, dank u wel. Dit bouwplan en vooral het parkeerbeleid daarvan is niet alleen in strijd met gezond verstand, maar zelfs met het eigen parkeerbeleid vanuit de coalitie. En dan nog los van de verkiezingsbeloftes van partijen. Ik vind het echt stuitend dat er zo hardvochtig wordt omgegaan met sociale huurders die hun auto hard, keihard nodig hebben. We snappen dit echt niet. Tegelijkertijd is het altijd nog beter dat mensen een dak boven hun hoofd hebben dan geen dak boven hun hoofd. Dus we zullen uiteindelijk wel voor het totale voorstel stemmen.
- 01:35:46:16 **Voorzitter Peter van der Velden** We moeten nog eerst de motie stemmen. En u doet een stemverklaring voor het voorstel. Maar, oké. Dan is eerst aan de orde, de motie: parkeervergunning voor terugkeerders. U kunt stemmen. En voor 8, tegen 28. De motie is geacht te zijn verworpen. We gaan nu over naar de stemming van het voorstel. Wie wil een stemverklaring afleggen? Mijnheer Vos persisteert, denk ik. Waarvan akte. Anderen nog? Aan de orde is het voorstel. Voor het voorstel 36, tegen 0. Het voorstel is unaniem aangenomen.

31. Sluiting

01:36:39:05 **Voorzitter**
Peter van
der Velden

Dan zijn we bij punt 31, sluiting van de vergadering. Alvorens de vergadering te sluiten wil ik de mensen van de griffie, ambtelijke medewerkers en de mensen van de facilitaire dienst, bodes, danken voor hun werkzaamheden en gastvrijheid. De vergadering is gesloten.